6
22-a
73

6
25 N
15

Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu

6. 22. a. 73

20-h-15

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Bibliothecæ Senioris Collegii Romani Societatis Jesu

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

PATRIARCHÆ

Siue

CHRISTI SERVATORIS

GENEALOGIA

Per Mundi ætates traducta

A D. EMANVELE THESAVRO

Patritio Taurinenſi,

Comite, & Magnæ Crucis Equite

SANCTORVM MAVRITII,

ET LAZARI.

Bugellæ cum facultate Superiorum 1642.

Digitized by Google

Digitized by Google

Sereniſsimo & Inuictiſsimo Principi

FRANCISCO THOMÆ A SABAVDIA.

Emanuel Theſaurus obſequentiſsimus

Felicitatem.

MAGNVM illud Ingenium Magni Caroli Patris tui, qui nihil excogitauit, geſſit, genuit, niſi Magnum: cum in ingenti illo volumine quod de Regnorum exordijs conſcribebat, Regiam Christi Seruatoris Genealogiam necteret; Patriarcharum Stemma breuibus me lemmatis perſtringere iuſſit, quæ ſuo volumini adſpergeret. Hunc ego laborem, quem tanti Mecœnatis obitu, et auerſâ tempeſtate conflictatus, abruperam; in eâ demum tranquillitate quam Celſitudinis tuæ fauor et Serena Clementia mihi fecit, exegi. Ambigeret proinde aliquis cui nuncupari debeat, Carolo, an tibi; cum ab illo principium, abs te finem habuerit. Ego verò vtrique dedico quod tibi dedico; qui Caroli dotes ita retines, non vt tu modo à Carolo expreſſus, ſed in te Carolus impreſsus ſit. Tibi ergo, qui bellicis laboribus (hoc etiam Patri ſimilis) erudita Muſarum otia interponere, et Martiam laurum Apollineâ mutare ſoles; literarium hoc munus offero; regium prorſus ac te dignum, ex ea parte, quam de genio tanti Regis contraxit; inuentione videlicet, formâ, pleriſque ſententijs, quas ſuis ipſe monitis ſuoque calamo inſeruit, vel expoliuit. Vt ambigere nefas ſit, quin eâdem religione, quâ cætera ſoles Diui Genitoris opera et cogitata, hoc etiam paternæ Mentis commentum proſequare.

Vale inuictiſsime Princeps, et vince.

Digitized by Google

Digitized by Google

TYPOGRAPHVS LECTORI.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA

LAPIDARIAM, quæ inter Oratoriam ac Poeſim media, vtriuſque delicias Inſcriptionibus immiſcet; olim ſimplicem & emortuam, ab hac nobili Muſa viuaciore ſtylo, Mercurij quaſi virga excitatam fuiſſe, ſciunt qui eius deinde veſtigia ſequuti multis retro paſſibus ſubſtitere. Sed quoniam ea veluti ludrica, ſerioribus interiuncta, de fugiente penna excidere illi ſolent; talia profectò ſcripta minus accuratè cuſtodiuit quam ſcripſit. Perijt proinde Inſcriptionum pretioſa varietas, quam ſagaci Amicorum diligentia, hac illhac diſperſa veluti Sibyllæ folia colligere ſtudemus. Perierat hoc ipſum volumen, amiſſo ante aliquot annos per frequentes legentium manus autographo; niſi exemplar vnum, quod aliquis Romæ de autographo ſurripuerat, emerſiſſet. Prodeunt igitur aliquando ex Vmbris reuocati diuque deſiderati Patres & Heroes ab Adamo ad Chriſtum: prodibunt ſubinde Pontifices & Heroes à Chriſto ad noſtra tempora, non tam geſtis re-

bus quam hoc rerum Scriptore clariſsima. Itaque mentiti minime ſunt, qui inter Alpes repoſitos à Natura Theſauros affirmarunt; cùm ſubalpinorum vna Domus tot Theſauros, vnus Theſaurus tot nobis opes profundat. Habes hic exquiſitam Sacræ profanæq; hiſtoriæ ab Orbe condito Epithomen, tot ſententijs quot verbis gemmantem, exquiſito opere vndecumque gentium decerptam. Habes aliam ſemper, ſemperque eandem Elogiorum ſpeciem, omnibus eruditionum & argutiarum coloribus ornatam: nec ita preſſam vt illa Cæſarum, quę ſumma tantum & nota capita delibant; ſed pleniorem pláníoremque, qualem ſacri & ignoti argumenti dignitas poſcebat; vt non tam recreentur quam diteſcant ingenia. Sed elogio Elogia non indigent: nec alieno lucere calamo poteſt qui alios illuſtrat ſuo: ſatiſque à ſe laudatur cùm laudat. Lege; & Magni Caroli Emanuelis Sabaudiæ Ducis iudicio ſubſcribes, qui EMANVELEM THESAVRVM ingeniorum Phœnicem ſolebat appellare. Vale.

ELEN-

ELENCHVS ELOGIORVM.

Habes Chriſti Gentiles directâ lineâ; extraneos extrà lineam: quos toto volumine charactéris diuerſitas dabit.

MVNDI PVERITIA. PASTORES.

	ADAM Terræ Filius.	Ænigma. *pagellâ*	5.
	Cain Adami Filius.	Epitaphium. *pag.*	9.
	Abel Adami Filius.	Tumulus. *pag.*	11.
	Henoch Caini Filius. / *Irad Henoci Filius.* / *Vauiael Iradi Filius.* / *Mathuſael Vauiael. Fil.*	Cenſura. *pag.*	15.
	Lamech Mathuſ. Filius.	Enthuſiaſmus. *pag.*	17.
	Iabel Lamechi Filius.	Proſopopeia. *pag.*	19.
	Iubal Lamechi Filius.	Nænia. *pag.*	21.
	Tubal Lamechi Filius.	Hypotypoſis. *pag.*	23.
2	*Seth Adami Filius.*	Similes. *pag.*	25.
3	*Enos Sethi Filius.*	Encomium. *pag.*	27.
4, 5	*Cainam Enoſi Filius.* / *Malaleel Cainami Filius.*	Oppoſita. *pag.*	29.
6	*Iared Malaleelis Filius.*	Expoſtulatio. *pag.*	31.
7	*Enoch Iaredi Filius.*	Cenotaphium. *pag.*	33.
8, 9	*Mathuſales Enoci Filius.* / *Lamech Iuſtus Mathuſalæ Fil.*	Euchariſticon. *pag.*	35.

MVNDI ADOLESCENTIA. MILITES.

10	*NOES Lamechi Iuſti Filius.*	Anathema. *pag.*	41.
	Cham Noe Filius.	Diræ. *pag.*	45.
	Nembroth Chami Nepos.	Digreſsio. *pag.*	49.

Sem

11	*Sem Noe Filius.*		
	Iapheth Noe Filius.	Statuæ. *pag.*	51.
12	*Arphaxad Semi Filius.*		
13	*Salem Arphaxadi Filius.*		
14	*Heber Salemi Filius.*		
15	*Phaleg Heberi Filius.*	Catalogus. *pag.*	53.
16	*Reuus Phalegi Filius.*		
17	*Sarag Reui Filius.*		
18	*Nachor Saragi Filius.*		
19	*Thares Nachoris Filius.*		
20	*Abrahamus Thara Filius.*	Narratio. *pag.*	57.
	Loth Abraha Filius.	Topographia. *pag.*	61.
	Lothi Vxor.	Metamorphoſis. *pag.*	65.
21	*Iſaach Abrahami Filius.*	Tragœdia. *pag.*	67.
22	*Iacob Iſaaci Filius.*	Monita. *pag.*	69.
	Tribuni duodecim Iacobi Filij.	Somniũ. *pag.*	73.

MVNDI IVVENTVS. DVCES.

23	*IVDAS Iacobi Filius.*	Etymon. *pag.*	79.
	Ioſeph Iacobi Filius.	Eulogium. *pag.*	81.
24	*Phares Iuda Filius.*	Prodigia. *pag.*	85.
	Iob Eſau Pronepos.	Monomachia. *pag.*	89.
25	*Eſron Phareſi Filius.*		
26	*Rhamus Eſronis Filius.*	Aulicismus. *pag.*	93.
27	*Aminadab Rhami Filius.*		
	Moſes Leui Nepos.	Exegeſis *pag.*	97.
	Aaron Moſis Frater.	Paræneſis. *pag.*	101.
28	*Naaſon Aminadabi Filius.*	Exemplar. *pag.*	103.
29	*Salma Naaſonis Filius.*	Gratulatio. *pag.*	105.
	Ioſues ex Ioſepho.	Triumphus. *pag.*	109.
	Samſon ex Dano.	Idæa. *pag.*	113.
30	*Booz Salma Filius.*		
31	*Obed Boozi Filius.*	Myſterium. *pag.*	117.

Gedeon

Gedeon Ioſephi Nepos. Argumentum. *pag.* 119.
Iephtes Ioſephi Nepos. Monimentum. *pag.* 123.
32 *Ieſſe Obedi Filius.* Clauſula. *pag.* 127.

MVNDI VIRILITAS. REGES.

33 *DAVID Ieſſe Filius.* Adinatón. *pag.* 127.2.
Samuel ex Ioſepho. Epitheta. *pag.* 129.
34 *Salomo Dauidis Filius.* Scylla. *pag.* 131.
35 *Roboam Salomonis Filius.* Parallela. *pag.* 135.
36 *Abias Roboami Filius.* Edictum. *pag.* 137.
37 *Aſa Abia Filius.* Rogus. *pag.* 139.
38 *Ioſaphat Aſa Filius.* Minæ. *pag.* 143.
39 *Ioram Ioſaphati Filius.* Sententiæ. *pag.* 145.
40 *Ochozia Iorami Filius.*
41 *Ioas Ochozia Filius.* Saxifragium. *pag.* 147.
42 *Amaſia Ioaſi Filius.*
43 *Ozia Amaſia Filius.* Paraphraſis. *pag.* 149.
44 *Ioathan Ozia Filius.* Legatio. *pag.* 153.
45 *Achas Ioathani Filius.* Hiſtoria. *pag.* 157.
46 *Ezechia Achaſi Filius.* Index. *pag.* 161.
47 *Manaſſes Ezechia Filius.* Exomologæſis. *pag.* 165.
48 *Amon Manaſſes Filius.* Simbolum. *pag.* 169.
49 *Ioſia Amonis Filius.* Epinicium. *pag.* 171.
50 *Eliacim Ioſia Filius.*
Ioachas Ioſia Filius. Reuolutio. *pag.* 175.
Sedecia Eliacimi Frater. Sortitio. *pag.* 177.
Suſanna Helcia Filia. Admonitio. *pag.* 179.
51 *Iechonia Eliacimi Filius.* Threni. *pag.* 183.

MVNDI SENECTVS. SOLITARII.

52 *SALATIEL Iechonia Filius.* Iſagogè. *pag.* 189.
53 *Zorobabel Salatielis Filius.* Myſtologia. *pag.* 193.
54 *Abiud Zorobabelis Filius.* Genethliacon. *pag.* 197.

Eſdra ex Leui. Admiranda. *pag.* 199.

55 *Eliacim Abiudi Filius.*
56 *Azor Eliacimi Filius.* Dialogiſmus. *pag.* 201.

57 *Sadoc Azoris Filius.* Echo *pag.* 203.

58 *Achim Sadoci Filius.* Vices. *pag.* 205.

Ieſus Siracides. Memoriæ. *pag.* 209.

59 *Eliud Achimi Filius.*
60 *Eleazar Eliudi Filius.* Conſolatoria. *pag.* 211.

Eleazar Protomart. Ex Leui. Concio. *pag.* 213.

Mater Machab. Mart. Ex Leui. Icon. *pag.* 217.

Razias Martyr. Ex Leui. Etopeia. *pag.* 221.

Mathathias ex Leui. Nemeſis. *pag.* 225.

Iudas Machab. Mathath. Fil. Trophea. *pag.* 229.

Ionathas Iuda Frater. Polyticon. *pag.* 233.

Eleazar Ionatha Frater. Emblema. *pag.* 237.

Simon Eleazari Frater. Diplóma. *pag.* 241.

Ioannes Hircanus Sim. Fil. Epilogus. *pag.* 243.

NOVA ÆTAS. SANCTI.

61 *S. PANTHER Eleazari Fil.*
S. Mathan Pantheris Frat. Partitio. *pag.* 247.

62 *S. Bar-panther Pantheris Fil.*
S. Iacob Mathani Fili. Naufragiũ. *pag.* 249.

63 *S. Ioachim. Bar-pãtheris Fil.*
S. Anna Ioachimi Vxor. Epithalamiũ. *pag.* 253.

S. Ioſeph Iacobi Filius. Tituli. *pag.* 255.

S. Maria Virgo. Ioachimi Filia, Chriſti Mater. Sculptura. *pag.* 259.

S. Ioannes Baptiſta. Virginis ex Conſobrinâ Nepos. Præconium. *pag.* 263.

IESVS, Dei ac Virginis Filius. Meta. *pag.* 265.

MVNDI

MVNDI PVERITIA

PASTORES.

Digitized by Google

ADAM & EVA.

Linea infamis.		Chriſti linea.
Cain.	*Abel.*	Seth.
Henoch.		Enos.
Irad.		Cainam.
Vauiael.		Malaleel.
Mathuſael.		Iared.
Lamech.		Enoch.
		Mathuſales.
Iabel. Iubal. Tubal.		Lamech.

Digitized by Google

ADAM

Terræ Filius.

ÆNIGMA.

Siſte gradum viator; mira leges.
Hic ille iaceo, per quem omnes iacent.
Natalis mihi Sedes Damaſcus,
Licet in Cretâ nato.
Creticum quippè ſignum dum inſtituor,
Ex Typo Prototypus fio.
Vt Hominem me verè dicas, fictum & verum:
Cælo natum ex cæno.
Nec orbus, nec poſthumus fui,
Sed Patris expers:
Vel fecit me Pater, non genuit.
Matrem habui, quæ me habet.
Lignea Nutrix, ſine lacte,
Virum me aluit, non Puerum.
Filiam non filiam Vxorem duxi.
Quæ ſimul nata, & nupta,
Vno partu Nepotem mihi & Liberum, genuit.
Rex ſine vrbibus, diues ſine auro,

Digitized by Google

Sine magiſtro eruditus, ludum aperui.
Tot nactus auditores, quot homines.
Heu ſtolidâ ſapientiæ fames!
Cum omnia ſcirem, vt plura ſcirem, deſipere cæpi.
Virorum ſapientiſsimus dementor à fœminâ.
Quâ male-ſuadâ:
Pomum, cœleſti interdicto circumſcriptum, attingens,
Beatæ Syluæ fructus dum carpo,
Syluam amitto.
Itaq; cum profugâ Coniuge,
Ex Rege Agricola,
Quia Numen non colui, Terram colui.
Hoc vno concordes Coniuges,
Quod vno iuncti iugo,
Matris vterum tamdiu ſecuimus,
Donec vtero nos recepit.
Itaq;, me Vxor immortalem peremit;
Vxorem ego; vterque omnes.
Ah, quam de minimo periuimus!
Tantum malum attulit malus.
Cuius frondibus obuolutus Anguis,
Venenum vomuit, omnes hauſerunt.
Tuus ergo Genitor, ſed nunquam viſus,
Te peremi antequam gignerem.
Sed, ò lætas malorum vices!
Ligno eodem reparatus, quo perij,
Indidem venenum traxi, & medelam.
Vnâ in arbore ego deliqui, multatus eſt Deus.
Cuius à cæde rediuiuus,

Superos

Superos petij, cum Inferos petijt.
Minus egeram niſi peccaſſem.
Nomen flagitas?
Quatuor Mundi plagarum nomina ab Græcis pete,
Anatolì, Dyſis, Arctos, Meſembria:
Abſciſſa nominum capita iunge; nomen habebis.
Decubui cognati mihi Mundi Anno
Ↄ M XXX.
Surrexi poſt Annos
M.M.M.M.M. CC XXXII.
Gaude Viator, ac perge.

CAIN

Digitized by Google

Sine magiſtro eruditus, ludum aperui.
Tot nactus auditores, quot homines.
Heu ſtolida ſapientiæ fames!
Cum omnia ſcirem, vt plura ſcirem, deſipere cæpi.
Virorum ſapientiſsimus dementor à fœminâ.
Quâ male-ſuadâ:
Pomum, cœleſti interdicto circumſcriptum, attingens,
Beatæ Syluæ fructus dum carpo,
Syluam amitto.
Itaq; cum profugâ Coniuge,
Ex Rege Agricola,
Quia Numen non colui, Terram colui.
Hoc vno concordes Coniuges,
Quod vno iuncti iugo,
Matris vterum tamdiu ſecuimus,
Donec vtero nos recepit.
Itaq;, me Vxor immortalem peremit;
Vxorem ego; vterque omnes.
Ah, quam de minimo periuimus!
Tantum malum attulit malus.
Cuius frondibus obuolutus Anguis,
Venenum vomuit, omnes hauſerunt.
Tuus ergo Genitor, ſed nunquam viſus,
Te peremi antequam gignerem.
Sed, ô lætas malorum vices!
Ligno eodem reparatus, quo perij,
Indidem venenum traxi, & medelam.
Vnâ in arbore ego deliqui, multatus eſt Deus.
Cuius à cæde rediuiuus,

Superos

Superos petij, cum Inferos petijt.
Minus egeram niſi peccaſſem.
Nomen flagitas?
Quatuor Mundi plagarum nomina ab Græcis pete,
Anatolì, Dyſis, Arctos, Meſembria:
Abſciſſa nominum capita iunge; nomen habebis.
Decubui cognati mihi Mundi Anno
Ↄ M XXX.
Surrexi poſt Annos
M.M.M.M.M. CC XXXII.
Gaude Viator, ac perge.

CAIN

Digitized by Google

Digitized by Google

CAIN

Adami Filius.

EPITAPHIVM.

BIBLIOTECA NAZ. VITTORIO EMANUELE ROMA

Huc mala verba, Viator.
Perditorum Princeps tales poſcit in ferias.
Hic auarus Agricola, felicis Frater Paſtoris,
Peiores fruges Aris imponens, omnes amiſit;
Et ingratus Deo Sator, ingrata ſibi Sata deprehendit.
Itaq; mordaci conſumtus inuidiâ,
Quod Abelis Hoſtijs feliciùs ſuccederet;
Ne fraternæ Victimæ litarent, Victimam fecit Fratrem.
Primus hic flagitiorum inſtitor,
Mortem inuenit, et inuexit.
Horruit Mors expiandis ſceleribus nata,
Primos ſibi aditus per innocentis iugulum frangi.
Mirata primo ſe ictu magnam Orbis partem orbaſſe.
Tam dulci delinita ſanguine, innocentes auidiùs petit.
Tam dextero erudita iactu, cæteros certiùs ferit.
At non impunè tulit proditor;
Forum nactus Syluam ſuam, teſtem Mortuum,

Digitized by Google

Apparitorem Vmbram, carnificem Culpam, iudicem Deum.
Ergo inani pauore territus, ac ſeipſum terrens,
Idem ſemper, et alius; ibi ſemper, et alibi;
Se fugit ac ſequitur, ſceleſtus ſceleſtum;
Umbram ſuam pauet, mendax mendacem:
Inter mortis metum, ac vitæ odium,
Ut nullibi viuat, vbique viuens;
Quia timenda non timuit, timet non timenda.
Vrbem primus condidit; nec immeritò:
Vt ſi campis ſecuritatem depulerat,
Carcerem ſibi moliretur.
Sed nulla impijs tuta latebra;
Cum Malis vbiq; malè ſit.
Hunc Urbe ſuâ exulantem,
Lamechus Nepos pro ferâ ferit:
Facili errore, ferarum ſimilem.
Aequo igitur et iniquo iure,
Malus à Malo ſupplicium capit, quod dedit:
Et parricidio fratricidium expiatur.
Bis lugendum Parentibus facinus;
Cum committitur, et cum punitur.
Malè moritur, viuis Parentibus:
Ab Furijs raptatus, primus Tartarum fundauit.
Fuge Viator, ac ſolum quate.

ABEL

Digitized by Google

ABEL

Adami Filius.

TVMVLVS.

Viator, quid eſt?
Clamoſum hoc Solum,
Et ignotam de glebis vocem, formidas?
Primus hic omnium tumulus Mortalibus patuit.
Nondum patiente Terrâ ſuis ſe fœtibus farciri.
Conditur ſub hoc caſpite virgineus Paſtor;
Primorum Hominum ſecunda proles, et primum funus.
Male ſuis oculis vaticinati Parentes,
Abelem, hoc eſt luctum, vocarunt:
Atqui mortem omnibus; vitam nemini flendam, tranſegit.
Mortalium innocentiſſimus, artium innocentiſſimam reperit,
Paſtoritiam:
Optimi Principatus imaginem.
Nam errantium Pecudum populo ſub legem miſſo,
Regale munus, et gregale permiſcens,
Pedum prò ſceptro geſtauit.
Itaq; Rex inter Oues, Ouis inter Reges,
Obſequen-

Digitized by Google

Obſequentiſſimæ lanigerorum reipublicæ
Imperando ſeruijt, ſeruiendo imperauit.
Villis, non iugulo, tributum impoſuit.
Petebat ſine naufragio Phryxæas opes e Caulâ.
Nam pro auro vellus erat;
Et germanum vocabulum retinente pecuniâ,
Pecus tondebat, non Populos.
Quin Ouium lacte, non carnibus, vſus,
Cædibus viuere noluit.
Ita Gregis altor, et alumnus,
Suarumq; Ouium collactaneus,
Alimento ſimiles mores traxit:
Candidos, non cruentos.
Primus tamen Sacerdos Aris Agnos admouit:
Sed ouantes Ouiculæ Deo cadebant;
Et oris ſono ſe beatas profeſſæ,
Tantundem præſagibant Paſtori.
Vis ſcire quam opima obtulerit?
Tales Hoſtias vt voraret auidius Numen,
Linguoſam in flammam deuolauit:
Nec ſecundas menſas curauit, Caini fruges.
O' implacatam Cognatorum inuidiam!
Tabuit cæcâ rabie Germanus Cain:
Ac diù deſignatum
Blandè ſeduxit, proditoriè trucidauit.
Quæris quo Telo? Ligneo.
Nam tali ex materiâ nata Mors.
Quæris quid petiuerit? guttur:
Hoc enim Mortis veſtibulum fuerat.

Vt

Digitized by Google

Vt non dubites in Abele multatos eſſe Parentes?
Ah! peccantium ſtolidæ mentes!
Mutum putabat Cain flagitium, compreſſo illo iugulo.
Sed proditorem omnia produnt.
Hem fracto gutture vocalior Abel,
Hoc è Tumulo Parricidam terrefacit,
Et viuum citat extinctus.
Condiſce, Viator:
Infandum facinus muta fantur.

Digitized by Google

HENOCH

Caini Filius.

IRAD *Henoci Filius.*

VAVIAEL *Iradi Filius.*

MATHVSAEL *Vauiaelis Filius.*

CENSVRA.

Tecum mihi res eſt diuine Scriptor, Moſes,
Quod geſta virorum quatuor
Henoci, Iradi, Vauiaelis, Mathuſaelis,
De commentarijs eraſeris,
Et ſæcula totidem, nominibus, non hominibus, diſtinxeris.
Sonas nimirum nomina, ſiles vitam;
Vacuisq; trophæis nudum titulum inſcribis.
Quid nomina ſine geſtis? quod geſta ſine nomine.
Vtraq; perierunt; hæc auribus, illa oculis.
Perinde eſt carere faſtis, ac factis.
Fallor: Actuarium cenſurâ libero.
Suis coloribus ſingulorum geſta pinguntur,
Dum à Caino dicuntur ſati.

Exurgunt

Digitized by Google

Exurgunt ſuos in ortus virulenta germina:
Radicis vitium continuant thyrſi.
Deformes ſunt omnes, non difformes:
Fœdo exemplari ſimiles.
Quorſum igitur auita Nepotum crimina
Argutus ingereret Scriptor?
Narranda non erant facta, ſed mutanda nomina.
Aut ſinguli Caino ſimiles vixere,
Aut vnus in ſingulis Cain reuixit.
Modeſtus proinde, non moleſtus Moſes,
Ne vel aures loquendo,
Vel hiſtoriam ſilendo læderet;
Loquaci ſilentio,
Infanda geſta nec euulgauit, nec tacuit.
Annorum etiam numerum conſultò ſiluit:
Nihil enim viuunt, qui malè viuunt;
Nec annos impij vſurpant, ſed perdunt.
Nouo igitur inuento ſupplicio,
Sceleſtos vlciſcitur dum tacet ſcelera:
Calamo pungit quos expungit:
Totq; capita obtruncat, quot truncat nomina.
Iacete igitur æternùm
Inceſti, Latrones, Parricidæ;
Digna Caino Proles.
Prò latebrâ et ſepulcro, ſilentium dono.

LAMECH

Digitized by Google

LAMECH

Mathuſaelis Filius.

ENTHVSIASMVS.

Quorſum Fata conſulis Lameche,
Quem inconſultum facta condemnant?
Afflatus vaticinor. Quid hoc eſt?
Bis amans, bis amens;
Non vno contentus iugali vinculo,
Gemino te mancipium ligas?
Utramq; igitur pellicem, vtramq; ſuccubam facis.
Ut fatidico iam nomine arguaris,
Lamechus mechus.
Quæ hæc diſcors concordia,
Cor vnum in diſcordes ſcindere Coniuges;
Et alternis Liberis, alternas inducere Nouercas?
Licet ſine lituo, et Infulâ præſagire:
Certum tibi odium riuales infligent Coniuges,
Cum incerti confligent amores.
Uno flagrabis incendio,
Cum geminus Hymen aduerſis bellabunt facibus.
Malo omine Polygamiæ licentiam facis ex Bigamiâ.

E Nam

Digitized by Google

Nam ſeptuagies ſepties plectendus,
Septem, et ſeptuaginta Liberos ſuſcipies, et depones;
Toties Orbus, quoties Pater.
Impius vero Genitor,
Impio terram Genere onerabis.
Magis impius Nepos,
Impiorum Principem Atauum pro ferâ cædes.
Nil tibi debet Terrarum Orbis,
Quod Cainum exanimas, ſi eius animum retines.
Vno iaculo Caino mortem, Vitijs vitam, dediſti.
Errabit oculus, at non errabit manus,
In flagitia per ſe docilis.
Filij etiam nece Atavi Manes placabis.
Æquè ſceleſtus, ſiue ſceleſtos gignas, ſiue occidas.
Hoc habent peſſimi optimum,
Quod mutua ſeſe per arma plectunt:
Hoc peſſimum, quod ſine ſcelere non poſſunt plectere.
Diuinare iam libet:
Incipiet Mors hàc te punire quà peccas.
Marcente ſiquidem vtrâq; pupillâ,
Antequam vitâ careas, orbe carebis:
Et mortuo deſtinatam noctem viuus anticipabis.
Regent te Filij errantem Patrem,
Qui errantes Filios non regis.
Te cæcum antecedent, qui ſceleſtum ſequuntur.
Ibis tandem cum Filijs præceps Genitor,
In Diluuio naufragus.
Cupidinis flammis ambuſtus, in vndâ peribis.

IABEL

Digitized by Google

IABEL

Lamechi Filius.

PROSOPOPEIA.

Viator,
Bene mihi precare ſi malus es.
Ego Lamechi primigenius, ſed Patre peior,
De malis benè merui.
Nam cum Cælo teſte viuerent impij,
Nec vlla ſceleribus daretur latebra;
Pellicea primus tentoria prætexui,
Quæ Cæli conſpectum raperent.
Debet igitur impietas mihi, quod Cæli oculos fugit.
Citiusq; adulta, quia inulta,
Nec Patre caruit, nec Patriâ:
Et ſub Ouillis pellibus latitarunt Lupi.
Sed maius aliquid merui.
Nam cum auitum crimen aratris luerent homines,
Sepulcro proludentes in ſulco;
Tam improbæ ſeruituti
Vicaria Boum colla ſuccedere coegi.
Hominum

Digitized by Google

Hominum iugum remolitus in Bruta.
Felici ergo talione,
Peccarunt Iuuenes, plectuntur Iuuenci.
Nec tardis modo Armentis impoſui.
Nam quod ferox Equus Equiti ſeruit, meum eſt munus.
Illexi oblato freno ieiuna quadrupedis ora.
Ille, vt ignota xenia ignarus hauſit,
Totam vorauit ſeruitutem.
Iraſcitur iam rabidus,
Et ſpumæ liuore exoſas inquinans phaleras,
Vndante collo ſubrigitur:
Ac terram ſcrutante Vngulâ, me quærit.
Seruit tamen ingratijs;
Suosq; Domino commodat pedes.
Quanta mihi debeas Viator, vides.
Equum verte, ne Tumulum euertat.
Nam qui Cælum ſpectare nolui,
Parum egi, ſi à Cælo ſpector.

IVBAL

IVBAL

Lamechi Filius.

NÆNIA.

Fingite luctum ridentes Præficæ:
Talemq; Næniam exſibilate.
Iaces ah tandem, ac taces,
Modulantium Chorage Iubal.
Dediſti tuæ voci pœnas.
Nam exiguum ſpiritum quo vita ducitur,
Tu primus frangere auſus ad melodiam,
Spiritum ſimul emiſiſti, et amiſiſti.
Conſenſere Aſtra in tuos obitus.
Tu enim cœleſtis Harmoniæ ſectatus imaginem,
Sacrum Planetarum concentum furatus,
Diuorum delicias Mortalibus propinaſti.
Poſcebant muta Animantes ſuo de tortore ſupplicium.
Tu enim primus Teſtudinem, anguem innoxium,
Portatili ſuâ domo eliminaſti,
Vt Harmoniam angui nocentiorem,
Vacuâ illâ in latebrâ conderes.

F Tum

Tum ſecta Pecudum viſcera
Imparibus diſcreta numeris tetendiſti;
Vt pollice verberata, aures mulcerent.
Vah Ingratus Paſtor!
Qui Greges in cythara equuleo mortuos torques;
Et inter tormenta canere iubes.
Crudelis! vt latos ad Agnorum gemitus,
Choreas ducant Paſtorum chori,
Agnorum viſceribus ludis.
Malè tibi ſit Iubal,
Qui tam dulci peſte
Aures afficis, vt inficias animos.
Latet inter cythara fides Cupido infidus;
Qui canoris imbellium pecudum neruis
Feroces Hominum eneruat Spiritus:
Et arcu eodem
Chordas ferit, et corda.
Ridet interim furtiua Mors,
Qua dulces inter modos
Inauditum ſecuriùs explicat pedem;
Et lata meditantes letho preuenit.
Stabis aternum exemplum, Iubal.
Tibi iocoſa Lyra fila pulſanti,
Tenue vita filum fati ſuccident.
Carebis funebri luctu letitia author.
Et qui flebili ſaculo non fleuiſti,
Extinctus ridebere.

TVBAL

TVBAL

Lamechi Filius.

HYPOTYPOSIS.

Ex alia in aliam vocaris muſicam, Viator.
Auras plectro demulſit Iubal:
Aures malleo Tubal obtundit.
Ille tibyæ repertor, hic gladij.
Vtrumq; noris ab vno ſatum Lamecho.
Nam effœminatus, ac ferus Pater,
Titulum dimiſit Hæredibus.
Hinc alter effœminatur ad cantum;
Alter efferatur ad arma.
Dubitas de magiſtro?
Cerne tam dira artis rudimenta,
Dices tam bonum ingenium à malo Genio.
En vt ipſo propè de Tartaro
Vulnificum ferrum ſcrutatur veneficus.
Vides, vt ſibilantes circum camines
Fumoſus curſitans Faber,
Anhelantes agitat folles;

Qui

Digitized by Google

Qui toties animati et exanimes,
Alternum ſpiritum flammis inſpirant?
Illic crudus artifex ferrum coquit;
Flammis domitum malleo cruciat;
Et ferro ferrum flagellat.
Quaeris cur tam ferum ſit ferrum?
Suas in nobis vindicat plagas;
Et vulneribus eruditur vt vulneret.
O' dira vitae faſtidia!
Breuem vitam fecit Natura,
Breuiſſimam culpa, Ars nullam.
Inuentus eſt Caini Nepos, qui Caino inuidiam demeret:
Ille mortem vocauit, hic alas addit:
Ille in Campum duxit, hic armat:
Ille fecit vt mortalis mori poſſit,
Hic vt nemo viuus ſecurus viuat:
Ille vnum occidit, hic quantos?
Quoties quisq; ferro cadet; in hunc clamabo,
Ferreus erat, qui ferrum reperit.
At malo tuo malam artem exerces Tubal.
Ferrum cudis, ferro cades.
Parricidam feciſti Patrem;
Cadéris à Patre.

Digitized by Google

SETH

Adami Filius.

SIMILES.

Hactenus praua germina.
Nunc ſacra, & duratura.
Mala tempora melioribus penſantur.
Quicquid Adamo ſuſtulit Cain, Adamus orbi reponit.
En geminum cum Abele Sethum.
Idem, & alius ab eo eſt.
Eadem frons, Religio eadem, idem Animus:
Iunge nomina, totos iunxeris.
Itaq; ſero partu fæcunda Mater,
Duos peperit in vno, vel bis peperit eundem.
Non perijt Abelis innocentia, ſed deſultauit in Fratrem.
Diceres tam grandem animam,
Non vno contentam corpore, gemina impleuiſſe.
Aut geminandæ Parentum voluptati,
Bis natum eſſe vnum.
Nec in vno quidem ſtabit.
Exibit generis inuicti linea nobilis;

G Et

Digitized by Google

Et Patria virtus ſemel agitata
Aget ſe in ſuccidaneos Heroas.
Felicioribus illi terram aratris beabunt:
Gregibus ac Regibus leges ponent:
Ingenuas artes, ingenio extundent:
Templa Deo, Templis Vates vouebunt.
Decidet paſſim execranda fratricidæ propago;
Et Abelis nitorem
Irrupta Sethi Gentilitas diù retinebit:
Merſoq; Orbe, ſola enatabit.
O' quæſtuoſam Caini inuidiam!
Dum Virgunculum perdit, fæcundum facit:
Et vnum metendo, innumerabiles ferit.
Sic profuturus ſemper noceat liuor.
Timebit Orcus feracis exemplum vulneris.
Cum Dei filium occidet,
Tertium Abelem;
Fertili ſanguinis elemento innumerabiles gignet.

ENOS

ENOS

Setbi Filius.

ENCOMIVM.

Enoſſi verò laudibus nil potius addiderim,
Quam quod ignotum Dei Nomen,
Sub mortales aures primus attulit.
Nil maius dici potuit, nec breuius.
Tanta iſta virtus, vt abdiderit reliquas.
Interprete nimirum, ac ſequeſtre vocabulo,
Cum Empyreo commercia nexuit.
Vt tam facile ſit Deum rogare, quam vocare.
Tempeſtiuo igitur officio,
Poſtquam Homines alloqui deſijt Deus,
Hic Homines docuit cum Deo loqui.
Nec leuius arrogatum Numini decus.
Nam cum ignotus Deus omnia noſceret;
Magna ſpargebat munera,
Sed vel ingrata, vel ingratis.
Suſpectum enim beneficium eſt ab ignoto.
Primus itaq; Nomenclator Enos,

Diuinis

Digitized by Google

Diuinis actis nomen inſcripſit:
Et Hominum authorem Hominibus authorauit.
Excepere dulciſſimum Nomen Cœlitum Chori:
Et Sanctiſſimis partum labris,
Inter aurium cunabula verſauere.
Arriſit amico vocabulo placidius Cælum:
Et labentes ſoni reliquias
Lambentes Auræ collegerunt.
Iuere in plauſus canorę volucres:
Et ſcribendo Tetragrammato,
Suas certatim pennas pararunt Cychni.
Ipſas adeò Tartari latebras
Magni Nominis Echo perſonuit:
Atq; ingens veluti globus
De fulminali machinâ eliſus,
Trepidas Eumenides, conſternatasq; confecit
Quæris quid authoramenti retulerit Enos?
Idem accepit quod dedit.
Homonimos enim cum ſuo Numine,
Deum appellauit, Deus eſt appellatus:
Aras poſuit, impoſitus eſt Aris.

CAINAM

Digitized by Google

CAINAM

Enoſsi Filius.

MALALEEL

Cainami Filius.

OPPOSITA.

Cainamus & Malaleel;
Ignotæ Virtutis, non ignoti Virtuti;
Parem pietatem in nomine diſpari præſeferunt.
Nam Cainam lamentabilem gemitum,
Malaleel lætum Numinis laudatorem, ſonat.
Optimo nimirum peſſimoq; Sæculo,
Certabant paria virtutibus vitia.
Hinc Religioſa Sethi poſteritas,
Illinc nefanda Caini genimina,
Procacitatem modeſtiæ,
Sacrificijs ſacrilegia coæquabant.
Itaq; Hominem inter Homines nullum inueniſſes;
Sed vel Angelos, vel Belluas;
Aut Arâ dignos, aut Harâ.

H Adeò

Adeo mortale Genus,
Vel extremos Numinis amores,
Vel extrema odia promeritum,
Voluptati, & mærori
Parem materiam diuidebat.
Diuiſit proindè officium pietas:
Geminosq; Myſtas initiauit;
Quorum alter luctu, alter cantu litaret.
Sile iam Græcia miratrix
Democriti, & Heracliti diſparem Genium.
Poſſum melius par, diuino de autographo promere.
Nam Cainam lugendo, Malaleel canendo,
Nouem ſæcula confecere.
Ille oculos luctu, hic laudibus fauces attriuit:
Et antiquam animam
Alter effleuit, alter efflauit.
Diutius tamen vixit Cainamus:
Nam Mortalium lætitiæ ſuperſtes eſt dolor.
Deniq; à Cainamo Malaleel eſt ſatus:
Vera quippe voluptas, lacrymarum eſt proles.

Digitized by Google

IARED

Malaleelis Filius.

EXPOSTVLATIO.

Eſt quo tecum expoſtulem, Fama;
Quæ tot prædita linguis, quot plumis,
Circa Iaredi laudes implumis es, & elinguis.
Nam præter annos ac Prolem, nihil admodum pangis.
Non annis viuunt Mortales, ſed factis.
Tu Iaredi annos prodis, facta perdis.
Quid eſt hoc aliud quam occidere mortuum?
Fallor.
Authoritatem ex ſilentio quæris.
Ad laudum metam de compendio perueniſti,
Dum Iaredum Enoci Genitorem vocas.
Non poterat intempeſto ſęculo tam bonus educi,
Niſi ex optimo Patre.
Quam magnum hoc fuerit, docuit mora:
Atauus enim eſſe poterat cùm Pater eſſe cœpit.
Vt non mireris tam ſenili ingenio Puerum.
Nemo ſeriùs Prolem habuit;

Nemo

Nemo enim diuturniùs erat habiturus.
Feſtiua non ſunt, quæ feſtina.
Decennio parturit Elephas, ſed Elephantum.
Celeres partus velut ſibi præreptos citò reuocant Fata.
Tanti erat igitur nouem ſæcula meditari,
Vt talem ſobolem de ſuo fingeret exemplo.
Omnium vero ſapientiſſimè,
Quod vix editum Aris admouit.
Nouum fœnoris genus, Deo fœnerari:
Dare quod acceperis,
Vt luculentius recipias quod dederis.
Nam qui mortalis dedicatus eſt Puer,
A morte eſt manumiſſus.
Potes iam tu ſecurus eſſe de Filio, de te Filius.
Vtriq; bene cautum;
Neuter ſuam flebit orbitatem:
Tu Filio ſuperſtes eris, Filius tibi.

ENOCH

Digitized by Google

ENOCH

Iaredi Filius.

CENOTAPHIVM.

Inanem ex auro Tumulum molire, Faber.
Et viuaci emblemate
Cæleſtem hominem cæla,
Infantulus fingatur, Aris non Cunis reptans.
Septimus ab Adamo natus, Deo deſtinatus;
Vt in ſeptimo quieſcat Deus.
Iam adultum ſolitudini affinge,
Vt honeſtæ legationi decoros comparet cultus.
Aureo ſqualore lepidam maciem dita;
Argento lacrymas imitante:
Vt pœnitentiam, ignotum nomen,
Non tam ſuadeat, quam oſtendat.
Iam ſyluis digreſſus,
Laſciuos doceat Cainitas
Cæleſtem vltionem præoccupando vitare:
Ac delere lacrymis ſcelera, ne diluuio deleantur.
Heu tardæ Mortalium mentes.
Incredulos monet, non mouet:

Digitized by Google

Ac flenda vaticinans, ridetur Vates.
Nimirum, præcipites lentam vltionem non timent:
Ignari grauiſſima quæq; lentè ferri.
Ergo feliciori legatione ad Sethigenas miſſum,
Quos in Angelos vertit;
Ab Angelis in ſublime raptum ſculpe.
Num liquidum aera, num ætherem purum potiatur,
Nondum liquet.
Hunc vtiq; alicubi ſculpe,
Vbi extra Mortis iacula Mortem rideat;
Et viuis egreſſus, mortuis ſuperſtes,
Solus ſibi Phœnix, iuuenile ſenium trahat.
Quid agat dubitas?
Orbis ſpectator, Orbi ſpectaculum parat.
In Pheudochriſtum pro Chriſto velitaturus,
Bellabit contra rebellem,
Et peremptus perimet peremptorem.
Hæc vbi expreſſeris,
Breuem Tumulo Epigraphen ſige.
Enochus hic non iacet.
Cum iacebit, omnes iacebunt.
Fleas, Viator, antequam iaceat.

MATHV-

MATHVSALES

Enoci Filius.

LAMECH

Mathuſalæ Filius.

EVCHARISTICON.

Vobis verò inclyti,
Mathuſales & Lameche,
Humana plaudant ingenia;
Qui diuiniſſimam Artium Aſtronomiam Cęlo deuocaſtis.
Nitebant ignita illa Sidera, & ignota.
Clariſſimus ille Populus,
Tenebrionum more per noctem bacchari videbatur.
Neſciebant tempeſtates cui gratias haberent Aſtro.
Terrebant rudes ridenda Lunæ deliquia;
Non terrebant comatæ Cœli Furię, Cometæ.
Ibat immortale lumen à caduco indiſtinctum;
Et mediaſtini vapores
Inter Stellarum Patricios numerabantur.
Omnia dixiſſes errantia Sidera,

Non

Non incedere, ſed exulare:
Omnia caduca,
Die pereunte naſci, naſcente perire:
Totum denique Cœlum Oceano tumulari.
Sic improuidis vita carpebatur:
Et aſſiduas Planetarũ lucubrationes inertiſſimi ſpectabant.
Vt Hominum incuria, Aſtrorum iniuria fuerit,
Quæ nomine carebant, vt patriâ.
Vos itaq; Cœli Filij;
Stupore duce, qui optimus ignorantiæ comes,
Profanis impermiſſa penetralia rimati,
Cæli oculos Mortalium oculis oſtendiſtis.
Cœpere muta illa Sidera, deprehenſi Prothei
Suorum curſuum aperire conſilia:
Et obſcuræ temporum leges,
Admotis facibus legi.
Paucis ante diluuium ſæculis
Nata ſunt Aſtra, quia nota.
Sapuit Orbis cùm ſenuit:
Cęlum noſci cæpit, cùm iraſci:
Vt diſceret genus humanum quid amitteret.
Deniq; pereunte Mundo natæ ſunt Muſę,
Quarum prima fuit Vrania.
Vos verò Cęli interpretes,
Paucis ante diluuium Solibus obijſtis;
Tempeſtiuo perfugio in Cęlum recepti.
Quaſi Homines circumuenire non poſſent Stellę,
Quandiù Stellarum amici viuerent.
Omnium tamen ętates euiciſti Mathuſales;
Lon-

Longiore dignus ſęculo;
Niſi quę procul de Sideribus coniectaueras,
Propiùs diſpicere maluiſſes.
Detulit fatali Nauigio vtriuſq; reliquias Nauclerus Noe.
Tutiſſima prorſus Nauis:
Cui magneticam pixidem ſacra ſupplebat Vrna;
Oſſa gubernaculum, ſaburram Cinis.
Suis igitur grata Vindicibus occurrat Vrania:
Muſarum Parentibus parentent Muſę.
Vos Hominum linguę in Cęlum tollant,
Qui Hominum oculis Cęlum obtuliſtis.

Non incedere, ſed exulare:
Omnia caduca,
Die pereunte naſci, naſcente perire:
Totum denique Cœlum Oceano tumulari.
Sic improuidis vita carpebatur:
Et aſſiduas Planetarũ lucubrationes inertiſſimi ſpectabant.
Vt Hominum incuria, Aſtrorum iniuria fuerit,
Quæ nomine carebant, vt patriâ.
Vos itaq; Cœli Filij;
Stupore duce, qui optimus ignorantiæ comes,
Profanis impermiſſa penetralia rimati,
Cæli oculos Mortalium oculis oſtendiſtis.
Cœpere muta illa Sidera, deprehenſi Prothei
Suorum curſuum aperire conſilia:
Et obſcuræ temporum leges,
Admotis facibus legi.
Paucis ante diluuium ſæculis
Nata ſunt Aſtra, quia nota.
Sapuit Orbis cùm ſenuit:
Cęlum noſci cæpit, cùm iraſci:
Vt diſceret genus humanum quid amitteret.
Deniq; pereunte Mundo natæ ſunt Muſę,
Quarum prima fuit Vrania.
Vos verò Cęli interpretes,
Paucis ante diluuium Solibus obijſtis;
Tempeſtiuo perfugio in Cęlum recepti.
Quaſi Homines circumuenire non poſſent Stellę,
Quandiù Stellarum amici viuerent.
Omnium tamen ętates euiciſti Mathuſales;
Lon-

Longiore dignus ſęculo;
Niſi quę procul de Sideribus coniectaueras,
Propiùs diſpicere maluiſſes.
Detulit fatali Nauigio vtriuſq; reliquias Nauclerus Noe.
Tutiſſima prorſus Nauis:
Cui magneticam pixidem ſacra ſupplebat Vrna;
Oſſa gubernaculum, ſaburram Cinis.
Suis igitur grata Vindicibus occurrat Vrania;
Muſarum Parentibus parentent Muſę.
Vos Hominum linguę in Cęlum tollant,
Qui Hominum oculis Cęlum obtuliſtis.

Digitized by Google

MVNDI ADOLESCENTIA

MILITES.

Digitized by Google

N O E S

LAMECHI FILIVS.

Chriſti linea.

Cham. Sem. *Iapheth.*

Nembroth. Arphaxad.

Salem.

Heber.

Phaleg.

Reuus.

Sarag.

Nachor.

Thares.

Loth. Abraham. *Lothi Vxor.*

Iſaac.

Iacob.

Tribuni duodecim.

Digitized by Google

NOES

Lamechi Filius.

ANATHEMA.

Adeſdum, Viator.
Quam cernis Tholo ſuſpenſam Trabem
Votiuum inuictæ Nauis fruſtulum eſt,
Quæ nec velo acta, nec remige,
Semel omnes Mortales in Orbem nouum traiecit.
Miraris? Maiora audies.
Mali amores bonos mores infecerant.
Ætatem vitijs anteuerterant homines,
Nondum adulti, iam adulteri.
Argumentum deformitatis erat pudicitia,
Non pudicitiæ deformitas.
Non diligenti manu mittenda erant fulmina;
Quàcunq; caderent, in ſceleſtum caſura.
Eo deniq; ſorduerat Tellus,
Vt dilui non poſſet, niſi diluuio.
Vnus in corrupto ſæculo integer eſſe auſus eſt Noes:
Vt ſcias, magna inter Vitia

Magnæ locum eſſe Virtuti.
Hic fruſtra auditus vindictæ Præco,
Malè feriatos diù terruit,
Serò ſupplices futuros in ſupplicio tam ſero.
Itaque deſperatâ Cæterorum ſalute, conſuluit ſuæ.
Nam Protofabro Numine,
Vt ineluctabile Vndarum obſidium eluctaretur,
Arcam pro Arce molitur.
Ibi ſanctâ, cum Coniuge, Liberis, Nuribus,
Nouus at nauus abditur Nauta.
Vide quam mala fuerint tempora;
Totam Orbis pietatem trabs vna ſuſtinuit.
Ibi diuino delectu Animantium viuarium fecit.
Vt reliquæ cum Hominibus perirent Feræ,
In quarum ingenia tranſierant Homines.
Increſcunt vndecunq; ferales Vndæ:
Defluunt, ſuperfluunt, circumfluunt.
Vt Orci mancipia plectant, maria emancipantur;
Vt pereant Homines, tabeſcunt nubes;
Vt terras obruat, Cælum ruit.
Sorbentur cum Gregibus Populi;
Rotantur cum Populis Vrbes;
Interit cum Vrbibus Orbis.
Ne quid inultum viuat, aquæ plectuntur quæ plectunt:
Nam Maria ipſa in diluuio pereunt,
Dum ſua nomina amittunt.
Quale ſpectaculum, ſi ſuperfuiſſent ſpectatores?
Sola hęc indomitum Oceanum inſedit Machina,
Alterius Orbis ſpem claudens.

Luſit

Luſit annuo in naufragio centenaria nauis,
Vnica in ſalo ſalus:
Donec, quæ omnia merſerat, emerſit Terra;
Et ſuffocatis flagitijs Orbis reſpirauit.
Itaq; ſpeculatrice Columbâ, pacis internunciâ;
Omnium Hominum Portitor Noes,
In Orbem alium deſcendit.
Prodiere abdita illa meliorum gentium exemplaria.
Feræ ipſæ, humano ex contubernio minus feræ,
Suis ſaltibus redditæ.
Tum ex Arcâ ad Aram procedens,
Verus Deucalion,
Ætatis primæ poſtremus, ſecundæ primus,
Victimas pro naulo ſoluit:
Et hoc Ratis reſiduum pro Anathemate ſuſpendit.
Diſce Viator: immerſabilis eſt vera Virtus:
Medio in Ponto Portum inueniet.

Digitized by Google

Digitized by Google

CHAM

Noe Filius.

DIRÆ.

Voueo te tuis Manibus,
Nauale mancipium Chame.
Cui prouida Fata,
Calidum nomen pro ſtygmate inuſſere.
Quid enim Chami vocabulum, niſi ardor impurus?
Apage in Arcam illam, dignior Ferarum conuiua.
Quamquam fœdior nulla Bellua
Ex natante illo ſtabulo prodijt.
Nam illæ incluſæ caſtimoniam ſeruarunt,
Tu ipſo in Salo ſalax.
Vel in Arcâ ſolutus,
Sanctiſsimam illam ſalutis onerariam
Laſciuo concubitu polluiſti.
Nec ſola hæc tua probra.
Primam Vindemiam dedicauerat Noes;
Vt triſtem aquarum memoriam vino reſtingueret.
At indoctus adhuc lymphantem Bacchum mulcere lymphis;

Qui de Oceano ſiccus emerſerat,
Fecit in cratere naufragium.
Robuſtior quippè vini vis,
Effœtum ſenem proſtrauit, nudauitque.
Parum fuit nudaſſe;
Niſi proditorum pudor, pudoris proditor Chame,
Ad paterna ludibria Germanos conuocaſſes.
Tu ne igitur damnoſior, an Bacchus?
Ille Patrem ſpoliat, tu ſpoliatum oſtentas:
Vterq; ingratus authori.
Furia te omnes, inſolentiſsime Puer,
Noua purgati Orbis macula;
Et vnicum Patris malefactum.
Meritò illa derides, quæ te genuerunt:
Hoc ipſo turpia, quia genuere tam turpem.
Vtinam oculis caruiſſes, aut linguâ.
Nunc verenda nuditatis inuerecundus ſpectator, ac præco,
Dum tegenda et tacenda, nec tegis nec taces,
Nemo te protegat, de te nemo taceat.
Vereri incipies, quem deſinis reuereri.
Ibis impacto Genitoris anathemate,
Nudum et ebrium Germanis ergaſtulum.
Voto eodem Filios gignes, ſed ebrios;
Nepotes habebis, ſed nudandos.
Nam Palæſtinâ et Aſſyriâ purpurâ exuti,
Fabulam dabunt quam rides.
Quin fœdo eodem ſemine progeniti Æthiopes,
Impuriſsimi ardoris tui affricti fumo,
Mores tuos de ſuo colore teſtabuntur.

Nec

Digitized by Google

Nec in Parentis arcanis tua ſtabit curioſitas;
Nam præſtigioſus Inferorum ſcrutator,
Barbaro Nomine Zoroaſter,
Magicas peſtes Orco euocabis;
In Orcum reuocandus:
Ex Undâ ſeruatus ad flammas.
Dediſce, Viator, mala culpare Tempora.
Semper ſibi Orbis conſtitit.
Ter ſi diluuio mergatur,
Ter emerget impurior.
Vitia erunt donec Homines.

NEM-

Digitized by Google

NEMBROTH

Chami Nepos.

DIGRESSIO.

Aliquid extra orbitam
De Nembrotho leges, Viator;
Ne malis artibus partum pereat Nomen.
Magna etiam infamia debetur æternitas.
Hic inter inhumanos immanis,
Tam corporis, quam ſcelerum mole Terram onerauit.
Membra leges exceſſere, vt animum caperent exlegem.
Impotens igitur ſui quòd nimium poſſet,
Virtutem violentiâ violauit:
Et Aßyriæ ſceptrum extorſit, vt torqueret Aſſyrios.
Itaque, non mirere amiſſum Imperium impio commiſſum.
Minimum eſt Homines vincere, niſi Deum laceßat.
Nam primus Idololatra, et Idolum;
Diuinos ſibi honores aſſeruit.
Debuerat ipſe Aræ admoueri, non ipſi Ara.
At Vulgo in adulationem prono,
Belus Iupiter dicitur, verius deinde Beelzebub.
Leui diſcrimine, Tyrannus colatur, an Dæmon.

Hinc leue nomen vt ſiſtat, marmori alligat.
Nam cruentis gladijs in ſcalpella verſis,
Suam lapidibus effigiem primus tradidit.
Harente Naturâ inter imaginem et exemplar.
Niſi quod mutuatis officijs,
Ipſe lapidi imaginem, lapis ipſi duritiam commodauit,
Et imaginis imago fuit.
Improſpera videbantur hæc ſcelera ſi perirent.
Ergo Turrim meditatur,
Quæ vltra diluuij metum ac Mundi metam,
Trophæa cum ſideribus miſceat.
Eò creuit impietas, vt condenda Solo nomina oſtendat Soli,
Et peccare iam pudeat, niſi peccet in Cœlo.
Grandeſcit ſuis authoribus ſimilis Machina;
Gigantum Turris, ac Turrium Gigas:
Quam inſiſtere ſperat, contra fulmina fulminaturus.
Sed ignauè ſuperbus Artifex,
Dum fluminum vires pauet, ad fulminum ſedes accedit:
Et patentiorem ſcopum exhibente magnitudine,
Vindicta occurrit quam fugit.
Confuſis igitur linguis,
Ne creſceret Moles obſtitit Cælum;
Vt decreſceret inſtitit Euphrates.
Vertitur ab imo compacta ſcopulis Babylon,
Non ſolidum opus quia ſtolidum:
Vani nominis fulcrum, nunc vanum nomen.
Vno prodigioſa miraculo, quòd ruente Turri infamia ſtetit.
Hoc te volebam parumper digredi: ad Chriſti Proauos redi.

SEM

SEM & IAPHETH

Noe Filij.

STATVÆ.

Effinge mihi, diuine Phidia,
Ingenuos Iuuenes duos,
Qui collectum humeris palliolum
In nudum Patrem auerſo vultu reijciant;
Ex vno gemini ſpirent lapide.
Vt cognatæ materiæ nexus vnanimes fateatur, ac Fratres.
Tam Religioſum par Fratrum,
Nec Argi oſtendent, nec Athenæ.
Niuea Paros materiam dabit:
Vt notus marmoris nitor, nitoris arcani ſit nota.
Pudibundos volo, & attonitos.
Vis tales fingere? lapideos finge.
Nam magni pudoris anteſignanus eſt pallor, ſtuporis rigor.
Capitalibus verò literis hoc adijce Lemma.
Pijs Fratribus,
Semo et Iapheto,
Paterna famæ tutelaribus:

Quòd

Quòd Parentis nuditatem profanis oculis verberatam,
Honeſto pallij oppoſitu ſanctiſſimè protexerint:
Et infami deriſore obiurgato,
Infamiam ſui ſaculi deleuerint:
Ac per ſuos etiam Nepotes,
Impuris Chami Nepotibus,
Tranſcripta impudentia multam irrogauerint:
Ob eamq; rem munerati,
Prò iniectâ veſte, regiam Chlamydem receperint:
Quot Filios tot Reges,
Orbis vniuerſi Regionibus diſtribuerint:
Alter Hebraorum, Romanorum alter Parens,
Hebraica Romanaq; Eccleſia Protoparentes extiterint:
Humani demum Generis Seruatorem
Progenuerit alter, alter coluerit.
Terrarum Orbis vniuerſus,
Proſpera Pietatis Imagine in exemplum datâ,
Lubens gratusq; gratulatur.

AR-

ARPHAXAD

Semi Filius.

SALEM *Arphaxadi Filius.*

HEBER *Salemi Filius.*

PHALEG *Heberi Filius.*

REVVS *Phalegi Filius.*

SARAG *Reui Filius.*

NACHOR *Saragi Filius.*

THARES *Nachoris Filius.*

CATALOGVS.

Quicquid ſexcenti ſoles dedere Sanctum,
Catalogus hic dabit:
Reliqua deuorauit obliuio.
Seruari debuerant germina, Seruatorem germinatura.
Hæc illa renouati Orbis innocentia
In Arphaxado, Salemo, atque Hebero;
Qui ſuos ſibi montes pro metâ poſitos rati,
Tamdiu curis, quamdiu curioſitate vacarunt.
Itaq; ſuorum litorum cunabulis appoſiti,

O Vbi

Digitized by Google

Vbi naſcebantur creſcebant;
Vbi creſcebant denaſcebantur.
Hoc beneficiò diluuium profuit,
Quòd erectis montibus, ambitionem circumſepſit.
Sed nimirum bonis ſtirpibus agnaſcuntur ſtolones.
Creuerunt Chamitarum corpora animis maiora;
Nam peſſima ſtatim adoleſcunt.
Creuit proinde ſpatij neceſſitas, & imperij fames,
Finitimiq; vocabuli authoritate,
Ius & Vis pro eodem accepta.
Tunc orti legislatores cùm mortuæ leges:
Tunc ſcripta Iura cùm proſcripta Iuſtitia.
Hinc nata militaris diſciplina, Ars moriendi.
Eòq; inſolentiæ ventum,
Vt glorioſius haberetur Cælum aggredi quàm mereri,
Ac Deum adoriri, quàm adorare.
Obſtitit Numen audacibus cœptis,
Faceto & inſigni commento:
Dum patriam Hominum vocem
In ignota comminuit idiomata.
Tyrannidis miniſtra lingua eſt:
Hanc Deus multauit cùm mutauit.
Soluitur enim mala Reſpublica, cùm diuiditur.
Profuit hoc tamen Orbi ſupplicium:
Dum enim repentè Barbari,
Inter tot linguas viderentur elingues;
Inutili iam conuictu,
Inhoſpitum hàc illàc quæſitarunt hoſpitium.
Diſtributa ſunt igitur cælitùs exilia quæ colerentur.

Quâ

Digitized by Google

Quâ neceſſitate
Naues, mobilia Mortis domicilia, compactæ.
Hinc Maria Monſtris, Syluæ Feris ereptæ.
Deniq; vnâ ex Chaldæâ
In Regiones omnes traductæ Coloniæ;
Et animatus eſt Orbis.
Solus Heberus Hebræorum Pater, & Iſagogus
Patrium Solum, vocemq; retinuit;
Et in pectoris ſacrario,
Natale idioma, ad diuini oris Oracula conſeruauit.
Natus Hebero Phaleg:
Cuius nomine linguarum diuiſio memoriæ conſignata.
Succreuerunt Reuus, Sarag, Nachor, & Thares:
Quorum laudes ſiluit Moſes,
Ne magni Abrahami laudibus obſtreperent.
Itaq; de Abrahamo vt loquamur,
Cæteri ſileantur.

ABRA-

Digitized by Google

Digitized by Google

ABRAHAMVS

Thara Filius.

NARRATIO.

Abrahami geſta narro; Viator audi,
Hic in Chaldæâ natus,
Cùm inter Siderum cultores, Auctorem Siderum coleret,
Patrium Cœlum amittere maluit quàm adorare.
Profugus igitur & palabundus,
Vt famem auerteret, propè famam euertit.
Nam Coniugis ſpecies Abramo periculo fuerat;
Niſi Abrami ſolertia, Coniugi ſaluti fuiſſet.
Vſque adeo mala ſarcina eſt pulchritudo.
Eò igitur perfugiens, vnde profugerat;
Ex Ægypto in Cananitidem redux,
Aram poſuit, quietis arrham.
Lothum habuit Fratris Filium;
Cui; permixtis diuitijs, commercia nexuit.
Societate creſcunt opes; ſed opibus decreſcit ſocietas;
Creuere cum prædijs famuli, cum famulis rixæ.
Nec geminum ſolium, vnum capiebat ſolum.

P Itaq;

LOTH

Abrahæ Fratris Filius.

TOPOGRAPHIA.

Sulphurea, Viator, quam cernis Lacuna, Pentapolis fuit:
Quinque olim Regibus beata ſedes,
Nunc fumoſum famoſi Cupidinis buſtum, ſuas faces experti.
Inuerſis huius ignibus reſoluta nubes,
Imbres in flammas verterunt.
Vt contra Naturam laſciuitum non dubites,
Naturæ legibus ita peruerſis.
Nam contra Naturæ inimicos, inimicæ fœderantur Naturæ,
Ignis, et Imber.
Sic flendos inter luſus,
Igneâ procellâ afflati Ciues omnes,
Præpoſterè arſerunt vt amarunt.
Immo, geminato miraculo,
Ignis ex aquâ fluxit, mox aqua ex igne.
Ambuſtam quippe Regionis faciem
Pigrum deleuit Mare; vero nomine mortuum;
Cocyto ſimile, vnde orta Venus.
Ita profanæ Vrbes poſt incendium naufragæ,

Q A Vul-

Digitized by Google

Hinc leue nomen vt ſiſtat, marmori alligat.
Nam cruentis gladijs in ſcalpella verſis,
Suam lapidibus effigiem primus tradidit.
Hærente Naturâ inter imaginem et exemplar.
Niſi quod mutuatis officijs,
Ipſe lapidi imaginem, lapis ipſi duritiam commodauit,
Et imaginis imago fuit.
Improſpera videbantur hæc ſcelera ſi perirent.
Ergo Turrim meditatur,
Quæ vltra diluuij metum ac Mundi metam,
Trophæa cum ſideribus miſceat.
Eò creuit impietas, vt condenda Solo nomina oſtendat Soli;
Et peccare iam pudeat, niſi peccet in Cœlo.
Grandeſcit ſuis authoribus ſimilis Machina;
Gigantum Turris, ac Turrium Gigas:
Quam inſiſtere ſperat, contra fulmina fulminaturus.
Sed ignauè ſuperbus Artifex,
Dum fluminum vires pauet, ad fulminum ſedes accedit:
Et patentiorem ſcopum exhibente magnitudine,
Vindicta occurrit quam fugit.
Confuſis igitur linguis,
Ne creſceret Moles obſtitit Cælum;
Ut decreſceret inſtitit Euphrates.
Vertitur ab imo compacta ſcopulis Babylon,
Non ſolidum opus quia ſtolidum:
Vani nominis fulcrum, nunc vanum nomen.
Vno prodigioſa miraculo, quòd ruente Turri infamia ſtetit.
Hoc te volebam parumper digredi: ad Chriſti Proauos redi.

SEM

SEM & IAPHETH

Noe Filij.

STATVÆ.

Effinge mihi, diuine Phidia,
Ingenuos iuuenes duos,
Qui collectum humeris palliolum
In nudum Patrem auerſo vultu reijciant;
Ex vno gemini ſpirent lapide.
Vt cognatæ materiæ nexus vnanimes fateatur, ac Fratres.
Tam Religioſum par Fratrum,
Nec Argi oſtendent, nec Athenæ.
Niuea Paros materiam dabit:
Vt notus marmoris nitor, nitoris arcani ſit nota.
Pudibundos volo, & attonitos.
Vis tales fingere? lapideos finge.
Nam magni pudoris anteſignanus eſt pallor, ſtuporis rigor.
Capitalibus verò literis hoc adijce Lemma.
Pijs Fratribus,
Semo et Iapheto,
Paterna fama tutelaribus:

Digitized by Google

Quòd Parentis nuditatem profanis oculis verberatam,
Honeſto pallij oppoſitu ſanctiſsimè protexerint:
Et infami deriſore obiurgato,
Infamiam ſui ſæculi deleuerint:
Ac per ſuos etiam Nepotes,
Impuris Chami Nepotibus,
Tranſcriptæ impudentiæ multam irrogauerint:
Ob eamq; rem munerati,
Prò iniectâ veſte, regiam Chlamydem receperint:
Quot Filios tot Reges,
Orbis vniuerſi Regionibus diſtribuerint:
Alter Hebræorum, Romanorum alter Parens,
Hebraicæ Romanæq; Eccleſiæ Protoparentes extiterint:
Humani demum Generis Seruatorem
Progenuerit alter, alter coluerit.
Terrarum Orbis vniuerſus,
Proſpera Pietatis Imagine in exemplum datâ,
Lubens gratusq; gratulatur.

AR-

ARPHAXAD
Semi Filius.

SALEM *Arphaxadi Filius.*

HEBER *Salemi Filius.*

PHALEG *Heberi Filius.*

REVVS *Phalegi Filius.*

SARAG *Reui Filius.*

NACHOR *Saragi Filius.*

THARES *Nachoris Filius.*

CATALOGVS.

Quicquid ſexcenti ſoles dedere Sanctum,
Catalogus hic dabit:
Reliqua deuorauit obliuio.
Seruari debuerant germina, Seruatorem germinatura.
Hæc illa renouati Orbis innocentia
In Arphaxado, Salemo, atque Hebero;
Qui ſuos ſibi montes pro metà poſitos rati,
Tamdiu curis, quamdiu curioſitate vacarunt.
Itaq; ſuorum litorum cunabulis appoſiti,

O Vbi

CVbi naſcebantur creſcebant;
Vbi creſcebant denaſcebantur.
Hoc beneficio diluuium profuit,
Quòd erectis montibus, ambitionem circumſepſit.
Sed nimirum bonis ſtirpibus agnaſcuntur ſtolones.
Creuerunt Chamitarum corpora animis maiora;
Nam peſſima ſtatim adoleſcunt.
Creuit proinde ſpatij neceſſitas, & imperij fames,
Finitimiq; vocabuli authoritate,
Ius & Vis pro eodem accepta.
Tunc orti legiſlatores cùm mortuæ leges:
Tunc ſcripta Iura cùm proſcripta Iuſtitia.
Hinc nata militaris diſciplina, Ars moriendi.
Eòq; inſolentiæ ventum,
Vt glorioſius haberetur Cælum aggredi quàm mereri,
Ac Deum adoriri, quàm adorare.
Obſtitit Numen audacibus cœptis,
Faceto & inſigni commento:
Dum patriam Hominum vocem
In ignota comminuit idiomata.
Tyrannidis miniſtra lingua eſt:
Hanc Deus multauit cùm mutauit.
Soluitur enim mala Reſpublica, cùm diuiditur.
Profuit hoc tamen Orbi ſupplicium:
Dum enim repentè Barbari,
Inter tot linguas viderentur elingues;
Inutili iam conuictu,
Inhoſpitum hàc illàc quæſitarunt hoſpitium.
Diſtributa ſunt igitur cælitùs exilia quæ colerentur.
Quâ

Quâ neceſſitate
Naues, mobilia Mortis domicilia, compactæ.
Hinc Maria Monſtris, Syluæ Feris ereptæ.
Deniq; vnâ ex Chaldæâ
In Regiones omnes traductæ Coloniæ;
Et animatus eſt Orbis.
Solus Heberus Hebræorum Pater, & Iſagogus
Patrium Solum, vocemq; retinuit;
Et in pectoris ſacrario,
Natale idioma, ad diuini oris Oracula conſeruauit.
Natus Hebero Phaleg:
Cuius nomine linguarum diuiſio memoriæ conſignata.
Succreuerunt Reuus, Sarag, Nachor, & Thares:
Quorum laudes ſiluit Moſes,
Ne magni Abrahami laudibus obſtreperent.
Itaq; de Abrahamo vt loquamur,
Cæteri ſileantur.

ABRA-

Digitized by Google

Digitized by Google

ABRAHAMVS

Thara Filius.

NARRATIO.

Abrahami geſta narro; Viator audi.
Hic in Chaldæâ natus,
Cùm inter Siderum cultores, Auctorem Siderum coleret,
Patrium Cœlum amittere maluit quàm adorare.
Profugus igitur & palabundus,
Vt famem auerteret, propè famam euertit.
Nam Coniugis ſpecies Abramo periculo fuerat;
Niſi Abrami ſolertia, Coniugi ſaluti fuiſſet.
Vſque adeo mala ſarcina eſt pulchritudo.
Eò igitur perfugiens, vnde profugerat;
Ex Ægypto in Cananitidem redux,
Aram poſuit, quietis arrham.
Lothum habuit Fratris Filium;
Cui, permixtis diuitijs, commercia nexuit.
Societate creſcunt opes; ſed opibus decreſcit ſocietas.
Creuere cum prædijs famuli, cum famulis rixæ.
Nec geminum ſolium, vnum capiebat ſolum.

Itaq; cùm affinitas confinium non pateretur,
Terram partire maluerunt quàm corda.
Sed hæc humanarum rerum neceſſitas;
Sociata augeri, aucta diuidi, diuiſa perire.
Ergo amœniſſimam Pentapoleos regionem
Tyranni quatuor populantes,
Lothum abducunt.
Perierat Loth, niſi Patruum habuiſſet,
Qui Seruis trecentis ſub vexillum collectis,
Tot Hoſtias, quot Hoſtes iugulauit.
Quis iam trecentos narret Lacones,
Qui non ſe numerant, ſed æſtimant?
Plus egere Abramo Duce totidem vernæ.
Vnam illi repreſſere aciem, hi quatuor oppreſſere.
Adeo facilè militant, qui Deum habent commilitonem.
Sic inter Mortales Abram floruit, ſed mortalis.
Infelix erat felicitas, quæ non habebat hæredem.
Nam, vanâ Nominis illecebrâ,
Abramus erat, non Abramus:
Pater videlicet, ſine prole.
Erogare illi omnia noluit Deus,
Vt aliquid eſſet quo Deum rogaret.
Rogando, Iſmaelem orbitatis ſolatium ex Ancillâ ſuſcepit.
Sed nondum ſatis;
Inuidioſa erat Coniugis ſterilitati Ancillæ fœcunditas:
Liberis egebat tanta fortuna, non libertis.
Itaq; vt nihil iam à Naturâ deſideraret,
Nihilque Naturæ deberet,
Rogando, de ſterili Coniuge Iſaacum ſuſcepit.
Sed

Sed carò emit tam carum pignus:
Ipſum quippè ſenectæ gaudium,
Suâ iubetur dexterâ iugulare.
Lucroſo nimirum periculo.
Nam pro ſobole oblata ſtellarum numerum æquaturus,
Ex Abramo fit Abrahamus.
Ex inani Patre, multorum Pater.
Quæris quam magnus fuerit?
E ſinu metire.
Omnes probos gremio excipit.
Exceptos omnes, Beatos facit.

LOTH

Digitized by Google

LOTH

Abrahæ Fratris Filius.

TOPOGRAPHIA.

Sulphurea, Viator, quam cernis Lacuna, Pentapolis fuit.
Quinque olim Regibus beata ſedes,
Nunc fumoſum famoſi Cupidinis buſtum, ſuas faces experti.
Inuerſis huius ignibus reſolutæ nubes,
Imbres in flammas verterunt.
Ut contra Naturam laſciuitum non dubites,
Naturæ legibus ita peruerſis.
Nam contra Naturæ inimicos, inimicæ fœderantur Naturæ,
Ignis, et Imber.
Sic flendos inter luſus,
Igneâ procellâ afflati Ciues omnes,
Præpoſterè arſerunt vt amarunt.
Immo, geminato miraculo,
Ignis ex aquâ fluxit, mox aqua ex igne.
Ambuſtam quippe Regionis faciem
Pigrum deleuit Mare; vero nomine mortuum;
Cocyto ſimile, vnde orta Venus.
Ita profanæ Vrbes poſt incendium naufragæ,

Q A Vul-

A Vulcano mortem, à Neptuno tumulum habuere.
De more;
Nam Cupidinis flammas lacrymarum ſequuntur vndæ.
Nulla igitur hic Ceres, nec Cereris Comes.
Caſſæ tantùm fruges,
Et poma præſtigioſo colore blanda,
Experientium fauces putri eludunt fauillâ.
In exemplum voluptatis, quæ foris nitida
In pœnitendum mox cinerem vaneſcit.
Latior illa Inſula, Lothi ſedes ac Domus fuit.
Qui ſolus æruginoſo ſæculo purus, igne non eguit:
Solusq; incendio ſuperfuit.
Hunc ſuaui cum Vxore, ac Gnatis duabus,
Angeli de Hoſpitio grati, vindicauere.
Lege datâ ne Patriam à tergo reſpicerent.
Adeo diuina iudicia humanis oculis interdicunt:
Vel auerſa Venus miſerationem demeretur.
At Fœminæ illiciuntur vetando: augente voluptatem periculo.
Hæc, cliuo in iſto reſtitans, dũ ſe vertit, in lapidẽ vertitur ſalsũ.
Digna ſigillaria quæ inſulſis mittantur.
Hoc in Monte abſtruſus reſpirauerat Loth:
Filiarum comitatu Vxoris iacturam leniente.
Sat felix quòd cariora flammis exemerat:
Neſcius heu puellarum ſinu peiora incendia foueri;
Quæ diù clauſa ruinam faciunt.
Hæ ſe Virorum generi ſuperſtites ratæ,
Virginitatis tædio, maternum thalamum ſcandunt.
Nimirum, feſtiuæ hilaritatis ſpecie Genium ſolutura,
Pleniores calices Patri propinauerant:

Vt

Vt Veneri lenocinaretur Bacchus, et ignis in igne fureret.
Hinc nefandæ Bacchãtes, ebrij Genitoris implexæ amplexibus,
Fœdis Liberalibus, fœdiora miſcent Floralia.
Ob, poſt illum ſalem, adhuc fatuæ Sorores?
Debuerant Matri conformari:
Quæ niſi eſſet ſtatua, nunc fieret.
Verum eſt quod aiunt, lethalem floribus vitem;
Cum Virgineos necuerit flores.
Infelix Genitor; cui flammæ ſeruatus?
Ignem fugit, et ſecum tulit in dolio.
Felix tamen, quod gemina inter ſtupra caſtiſsimus;
Saluâ honeſtate filias fecit Matres.
Nam clamdeſtino Vini philtro obſtupefactus,
Baccho, Nocte, Somno, ter cæcus,
Inceſtum furantes Filias non ſenſit.
Vt non abſurdè aſſeratur Somnus Paſiphaæ Maritus;
Cùm & inceſtificus eſſe poſſit.
Licet hoc etiam miraculis adnumerare,
Carneam ſtatuam, dormiendo gignentem.
Ergo vtraque concepit riualis Soror;
Et vtraq; ſuum peperit fratrem:
Quorum alter Moabitis, alter Ammonitis nomen fecit.
Olim Iſacidis infeſtum genus;
Quale tali thalamo ingignitur.
Perge Viator.
Citra fabulam tres fabulas tenes,
Phaetonta, Nioben, Myrrham.

LOTHI

Digitized by Google

A Vulcano mortem, à Neptuno tumulum habuere.
De more;
Nam Cupidinis flammas lacrymarum ſequuntur vndæ.
Nulla igitur hic Ceres, nec Cereris Comes.
Caſſæ tantùm fruges,
Et poma præſtigioſo colore blanda,
Experientium fauces putri eludunt fauillâ.
In exemplum voluptatis, quæ foris nitida
In pœnitendum mox cinerem vaneſcit.
Lætior illa Inſula, Lothi ſedes ac Domus fuit.
Qui ſolus æruginoſo ſæculo purus, igne non eguit:
Solusq; incendio ſuperfuit.
Hunc ſuaui cum Vxore, ac Gnatis duabus,
Angeli de Hoſpitio grati, vindicauere.
Lege datâ ne Patriam à tergo reſpicerent.
Adeo diuina iudicia humanis oculis interdicunt:
Vel auerſa Venus miſerationem demeretur.
At Fœminæ illiciuntur vetando: augente voluptatem periculo.
Hæc, cliuo in iſto reſtitans, dũ ſe vertit, in lapidẽ vertitur ſalsũ.
Digna ſigillaria quæ inſulſis mittantur.
Hoc in Monte abſtruſus reſpirauerat Loth:
Filiarum comitatu Vxoris iacturam leniente.
Sat felix quòd cariora flammis exemerat:
Neſcius heu puellarum ſinu peiora incendia foueri;
Quæ diù clauſa ruinam faciunt.
Hæ ſe Virorum generi ſuperſtites ratæ,
Virginitatis tædio, maternum thalamum ſcandunt.
Nimirum, feſtiuæ hilaritatis ſpecie Genium ſolutura,
Pleniores calices Patri propinauerant:

Vt

Vt Veneri lenocinaretur Bacchus, et ignis in igne fureret.
Hinc nefandæ Bacchãtes, ebrij Genitoris implexæ amplexibus,
Fœdis Liberalibus, fœdiora miſcent Floralia.
Oh, poſt illum ſalem, adhuc fatuæ Sorores?
Debuerant Matri conformari:
Quæ niſi eſſet ſtatua, nunc fieret.
Verum eſt quod aiunt, lethalem floribus vitem;
Cum Virgineos necuerit flores.
Infelix Genitor; cui flammæ ſeruatus?
Ignem fugit, et ſecum tulit in dolio.
Felix tamen, quod geminæ inter ſtupra caſtiſſimus,
Saluâ honeſtate filias fecit Matres.
Nam clamdeſtino Vini philtro obſtupefactus,
Baccho, Nocte, Somno, ter cæcus,
Inceſtum furantes Filias non ſenſit.
Vt non abſurdè aſſeratur Somnus Paſiphaæ Maritus,
Cùm & inceſtificus eſſe poſſit.
Licet hoc etiam miraculis adnumerare,
Carneam ſtatuam, dormiendo gignentem.
Ergo vtraque concepit riualis Soror;
Et vtraq; ſuum peperit fratrem:
Quorum alter Moabitis, alter Ammonitis nomen fecit.
Olim Iſacidis infeſtum genus;
Quale tali thalamo ingignitur.
Perge Viator.
Citra fabulam tres fabulas tenes,
Phaetonta, Nioben, Myrrham.

LOTHI

Digitized by Google

LOTHI
VXOR.

METAMORPHOSIS.

Quam ſtupes muliebrem Statuam
Tanto artificio fictam,
Artifice caruit.
Genita fuit, et ſine ſcalpello ſculpta.
Et, quod impenſius mirere,
Olim ſpirabilis, et loquuta.
Breui; Fœmina fuit.
Dicerem, eſt:
Niſi prodigium videretur,
Fœminam eſſe, et tacere.
Gorgonium vidiſſe illam putas?
Aut Ciconum fontem bibiſſe?
Erras: Se ipſa finxit.
Nam contra Diuinum praſcriptum
Dum Patriam ſpectat, ſe amiſit.
Sola igitur Mortalium, nec Imaginis egens, nec Sepulcri,
Ipſa ſua ſtupiditatis Imago,

In ſemitâ hæret.
Et in ſuâ ſtatuâ tumulatur.
Licet igitur intra Metamorphoſes numerare
Fœminam ex verâ fictam.
Imò nunc veram, quia fictam.
Nam quid in fœminis videas, niſi fictum?
Itaq; mentiri ſolita, ſeipſam mentitur.
Mortua Viuam ſimulat, vel Viua mortuam.
Magis mirere,
Quod inſulſa, ſalſum migrauit in lapidem:
In ſale mortua, quo viua carebat.
Sic ſolent fœminæ: ſapiunt cùm pereunt.
Ah fuge hunc ſalem, ſi ſapis, Viator.

ISAAC

Digitized by Google

ISAAC

Abrahæ Filius.

TRAGOEDIA.

Adeſte Ciues.
In Monte Moriàh Tragœdia dabitur,
Cui nihil ſimile dedere Athenæ.
Idomenæus, & Agamemnon fabulæ ſunt:
Et ſi confero, mihi frigent.
Protaſin aget Numinis Internuncius;
Qui Iſaacum patriâ iubebit dexterâ immolari.
Diſtrahetur infelix Pater inter filij vel fidei iacturam;
Aut incredulus futurus, aut crudelis,
Atq; vt totas ærumnas ſecum tractet,
Ad ignotam procul Aram peregrinabitur;
Vt ſingula per veſtigia gladium parans,
Locum omnem horreat, dum locum ignorat:
Toties enectus antequam necet.
Epitaſin aget Iſaacus;
Spes Patris, ac timor: Cæli munus, & muneris pretium:
Tot victimis à Patre expetitus, nunc Patris victima:
Quem Deus fœneratus eſt Puerum, vt repeteret Virum.
Vterq;

Vterq; procedet ſuorum myſteriorum Sacrifer:
Hic ligna geſtans, quibus inardeat;
Ille facem, quam poſteritati ſubijciat.
Nam totius Populi Caput de capite periclitatur.
Iam ad mæſtam cataſtaſim venietur.
Hanc vterq, perſoluet;
Dum Arâ poſitâ, compoſitâ ſtrue,
Diſcet Puer ad ſe pertinere illum gladium.
Ambigeres flebilior ne Sacerdos, an Victima ſit.
Niſi quod mollius eſt amanti,
Mortem impetrare, quam imperare.
Iam in ore primo ſtat Anima:
Iam gladium alter, alter iugulum nudat:
Iam Morti acerbiſſimæ nihil deeſt,
Præter id quod Mortis acerbitatem adimit, Mors ipſa.
Sed cataſtaſis horrorem læta excipiet cataſtrophe:
Dum momento eodem,
Imperium Deus, ferrum Genitor, reuocabit.
Itaq; ad fortunatum Rebeccæ connubium ſeruato Puero;
Fœdus Aries pro ſuccidaneâ Victimâ Aram imbuet.
De more Numinis, qui bonis minatur, malos perimit.
Sic Iſaacus iterum natus, Abrahamus iterum Pater,
Vterque Actor, corollam ferent.
Agetur Tragœdia ludis verè Olympicis.
Modos facient Cœleſtes Chori.
Spectante Cœlo, Actore Homine, Authore Deo.
Qui verę cædis progymnaſma, fictâ in cęde meditatus,
Eodem in Monte Filium immolando, Tragœdiã explebit.

IACOB

IACOB

Iſaaci Filius.

MONITA.

Habes, Viator,
Tot in Iacobo documenta, quot geſta.
Hic in ſterili coniugio diuinitus impetratur.
Diſce per vota quærere quod optas:
Nam magnum aliquid porrigit Cœlum, cùm flectitur.
Iam gemino tumente fœtu, Iacob optimus, Eſau peſſimus,
Feliciſſimam ſimul & miſerrimam fecere Matrem.
Diſce quàm finitimum Virtuti ſit Vitium.
Cum Mali Bonis agnaſcantur.
Sed ò prodigia! Rixantur Pueri antequam prodeant;
Et gladiatoria Palæſtra vterus eſt.
Tumulus eſſe poterat, ſi magna odia poſſent latere.
Diſce quam præmaturè ſe prodant pupillorum ingenia.
Ergo ex pellibus in aciem deſcendunt: ex vtero in Orbẽ.
At primas obtinuit Eſau, hærente ad calcem Iacobo.
Diſce commune rerum fatum,
Vt dignitates indigni rapiant, non ſeruaturi.
Vagus enim venator Eſau, rabidâ inſtinctus fame,

Flatulenta edulia Sacerdotio paciſcens,
Fit ex Domino Verna.
Diſce quàm ſtolida ſit improbitas.
Nam irretitus ſuamet arte venalis venator,
Cum ad eſcam inuolat, libertatem amittit.
Conſpirauit in Iacobi gloriam
Matris acumen, & Patris cœcitas:
Dum Pius Impio ſimilis,
Paternæ dexteræ ſubrepens, primatum ſubripit,
Et Eſau capitur dum Feras capit.
Diſce tua iura ingenio promouere:
Humanius enim mentis acie vincimus, quam Ferri.
Iam Fratris iras vt fugiat Iacob, Patriam fugit.
Et ſollicitudines per ſolitudines mulcens,
Exitium declinat exilio.
Diſce quàm arduum ſit Fratres componere, niſi diuidas.
Magnus ex odio Iacobi labor; maior ex Amore.
Rachelis coniugium,
Vnam videlicet ſeruitutem, ſeptenni ſeruitute mercatur.
Diſce Amoris nequitiam; qui Sapientes dementat.
Impoſuit Iacobo Labanus,
Dum pro pulcherrimâ, lippam ſuppoſuit,
Bis igitur vt nubat, bis ſeruit:
Et liberos vt acquirat, libertatem amittit.
Diſce quid auaro fidas, ſi ſanguinem ſudoribus vendit.
Sed opportuna Soceri importunitas Genero fuit.
Nam ſterilem inuenit pulcram, deformem frugi.
Diſce humanarum rerum vices:
Spem fallit ſpecies, vtilia ſunt quæ ſpernuntur.
Infelix

Digitized by Google

Infelix igitur Rachel vt prolem pariat vota concipit:
Felix niſi litaſſet.
Nam Animam ſimul, ac Beniaminum enixa,
Vitam amiſit cùm dedit.
Diſce quàm noſtra nos prodat Cupiditas:
Perierat niſi pareret: perijt quia peperit.
Iam Natorum ac Pecudum Gregibus auctus Iacob,
Soceri auget inuidiam.
Diſce quàm magnum ſit infortunium magna fortuna.
At malum malo mutatur,
Dum à Socero lapſus, in Fratrem relabitur.
Sed inter furem ac furentem medius,
Illum dolis vincit, hunc donis.
Diſce quàm ſecura munimenta ſint munera:
Nam ferro inuictos, auro vinces.
Vltima reſtabant tentamenta Virtutis.
Soceri aſtu, Fratris æſtu inconcuſſus,
Natorum flagitijs concutitur:
Cruento Ioſephi ſpolio deceptus,
Fictam cædem veris lacrymis luit.
Diſce, multiplici ex connubio plus doloris quàm ſolatij progigni.
Redijt tandem felicitas ſera, ſed ſeria.
Lætâ enim ac tragicâ agnitione,
Dum Beniaminum repetit, Ioſephum reperit.
Itaq; inter Filios duodecim, oſcula, & Animam diuidens,
Ingenti felicitati ſuccubuit.
Diſce Virtutis leges, Viator;
Verè vt gaudeas, diù lugendum.

TRIBV-

TRIBVNI XII.

Iacobi Filij.

SOMNIVM.

Suauis futurorum interpres Somnus,
Vel Ioſepho ad Cœlum rapto,
Vel Cœlo ad Ioſephum delato,
Talibus Oraculis puerile pectus impleuit.
Huc nobilis Infans.
Signiferum illum Orbem, Phæbi Phæbesq; curriculũ, vide;
Vbi Aſtra duodecim, tempeſtates alternant.
Veſtræ familiæ vides Emblema.
Hic Signorũ Princeps, ac vernę fœcunditatis antiſtes *Aries*,
Te tibi oſtendit.
Cui Primigeniorum dignitatem
Naturâ negatam Virtus dabit:
Cùm ex famulo Princeps,
Ægyptum ditabis, ab Ægypto ditabere.
At ille toroſus, & aratro ſacer *Bos*,
Iſſachar eſt:
Qui oneris quam honoris patientior,

Vectura victitans, iuge perferet iugum.
Iam *Geminorum* Fratrum nodus Beniamino aſtruit.
Vero Philadelphiæ exemplo.
Vnico tecum animo, quia ab vnico vtero.
Iam verò ſub æſtuoſum tropici limitem
Refugus latibulans *Cancer*,
Nephtalis eſt, à recto retrogradus.
Nec ſeruile ingenium mirere, de Seruâ natum.
Cernis ſubinde iubatum radijs *Leonem*,
Magnanimum, victor, ſtrenuum caput?
Hæ Iudæ dotes;
Qui nomen Genti, ſceptrũ Regibus, Meſſiæ natales dabit.
Virginem verò,
Soliuagum, ſeuerum, ſed caſtum Sydus,
Ad Leuim referas.
Quem pudicitiæ amor vltorem libidinis faciet,
Ac Tribu ſoloq; dimotum, aris Temploq; admouebit.
Danum æquiſſimum Iudicem; *Libra* præſagit
Quæ noctem diemq;, hoc eſt pænas & præmia,
Pari lance ſuſpendit.
Cernis ne *Scorpionem* illum truculenter blandum,
Ore innocenti, nocente cauda?
Simonis perfidiam notat:
Qui vel ſuo proditor nomini
Paci verba, dexteræ telum aptans,
Credulo Sichem, citius iugulato quam iugato,
Nuptialem ipſam facem ſupponet.
Nec melius ex *Centauro* præſagium:
Hinc humanâ ſpecie, inde equinâ laſciuiâ biformis,
Rubeno

Digitized by Google

Rubeno reſpondet.
Tantæ humanitatis, vt tuo funere pollui nolit:
Tantæ laſciuiæ, vt Patris thalamos vltrò polluat.
Æquè pius dum Fratres ſeruat,
Ac impius dum Fratres gignit.
Pari igitur præmio pęnâq; dignus,
Primogenitus naſcitur, Primogenita amittet.
Euge; fœdiſſimum *Capricornum* cum Gado conferas:
Deformes, ſed vniformes.
Nam Martis ille ac Maris turbator,
Campos cædibus, freta tempeſtatibus aſperat.
Hic Sociorum quietem mouebit:
Ditiones ſeditionibus agitabit.
Contrà verò,
Regius hic Miniſter *Aquarius*, Azeri ſchema eſt:
Qui de gregali ad Regalem ſedem vocatus,
Regum animos tractabit, iras mulcebit.
Piſces demum, lubricæ Maris animæ,
Zabulonis ſortem pingunt.
Qui piſculentam ſortibus oram,
Diuitias ac delicias comparabit.
Hæc veſtræ fortuna Domus;
Cœli Filia, Cœlo nixa, cum Cœlo duratura:
Quid enim Cœlum, niſi Myſteriorum Pictura?
Hac vaticinatus Sopor, euanuit.
At experrectus Ioſeph,
Suo Somnio Fratres fecit inſomnes.

MVNDI

Digitized by Google

MVNDI IVVENTVS

DVCES.

V

Digitized by Google

IVDAS
IACOBI FILIVS.

Christi | linea.

Ex Leui Iudæ fratre.	*Ioſeph Iudæ frater.*	Phares.	*Ex Dan Iudæ fratre.*	*Ex Eſau Iacobi fratre.*
Moſes et Aron.	*Ioſues.*	Eſron.	*Samſon.*	*Iob.*
	Gedeon.	Ramus.		
	Iephtes.	Aminadab.		
		Naaſon.		
		Salma.		
		Booz.		
		Obed.		
		Ieſſe.		

Digitized by Google

IVDAS

Iacobi Filius.

ETYMON.

Tertium vides Orbis Parentem, Viator.
Qui Fati conſilio nomen à Laude ſortitus,
Gerendorum præſcium, geſtorum pretium;
Id meruit adultus, quo donatus eſt infans.
Ergo ne ſilentium rapinæ damnetur,
Suam Iudæ Etymologiam pro pręconio reſtitue.
Animum illum celebra magnum, ſtrenuum, iuſtum:
Qualem poſcebat Mundi Iuuenta.
Magnitudinis fuit,
Quod Patri ſe Vadem pro Beniamino deuouit:
Certus, aut raptum reducere, aut raptorem.
Strenuitatis, quod hoſtiles ſectas hoſtiliter inſectatus,
Bella exercuit prò venatu.
Iuſtitię, quod ignoti inceſtus ſe conſcium noſcens,
Breuem luxum diù luxit.
Has vt laudes vnico vocabulo conſtringeret Fatum,
Iudam vocauit.
Migrauit in ſtirpem tanti nominis teſſera:
Nam

Digitized by Google

Nam Iudæ Tribus, Tribuno ſimilis,
Iuſtitia, ſtrenuitate, magnitudine. cæteras vicit.
Hæſit Nepotibus auita gloria pro ſtimulo.
Qui ne nomini impares arguerentur,
Numini pares eſſe debuerant.
Eodem tituli augurio Regia dignitas fulſit:
Quę Primogeniti annis debita, indebita vitijs,
A Rubeno ad Iudam, ab Euirato ad Virum, transfugit.
Adeò facilius eſt nanciſci Reges, quam naſci.
Huius Imperio nullum maius.
Nam longâ perpetuâq; Regum lineâ decurrens,
Deniq; in Dei humeris ſedit.
Ita Iudæ ſolium fuit altius Sole.
Nec cæco Prouidentiæ myſterio,
In *Iuda* nomine infandum Dei Nomen inuenias.
Addito *Delta*, quod *Ianuam* ſonat.
Nam Diuinitati ad Mortales ingreſſę,
Iudæa Virgo Ianitrix fuit, & Genitrix.
Quanta hęc Iudę Gloria, quod ſui Author Authoris
Numen numeret inter Nepotes, & Iudæus dicatur Deus.
Sed, heu miſeræ vices!
Tanti Nominis laudem ſimile nomen inficiet.
Surget *Iudæ* Antagoniſtes Iudas.
Hic Numen edet, ille prodet.
Sanctumq; os putri violans oſculo,
Suummet nomen contaminabit.
Dediſce Viator auitos iactare faſtos.
Hominum eſt Virtus, non Nominum.
Nam totidem literis Meſsię Patrem appelles, & Parricidam.

IOSEPH

Digitized by Google

IOSEPH

Iacobi Filius.

EVLOGIVM.

Dulces Rachelis primitiæ Ioſeph,
Vt primus euadat, vndecimus naſcitur,
Egregium aliquid meditante Naturâ,
Quæ tot exemplaria delineauit, vt vnum abſolueret.
Paternæ virtuti, maternæ pulchritudini compar;
Ut impares Fratrum mores de ſuo Typo corrigeret.
In ſopore Vigil,
Pingente Somno, futuræ dignitatis expreſſit imaginem.
Sed periculoſa res eſt eminere.
Per cognatum liuorem
Viuus humatur, exhumatus diuenditur.
Infelix Puer,
Vel perimatur ne imperet, vel ſeruetur vt ſeruiat.
Bis infelix,
Ab Eunucho emitur, vt ſeruiat Fœminæ.
Ter infelix,
Purus impuræ ſeruit, ingenuus captiuæ:

Digitized by Google

Nam liberali mancipij ſpecie Domina capitur.
Hic inhoneſtum thalamum fugit:
Sed voto repugnat forma, pudore aucta:
Itaq; inuerecunda procacius perſequitur verecundum.
Hic Domino, quam Dominæ obſequientior, fugit:
Illa deniq;, impudentiâ impudicitiæ ſuffragante,
Arrepto pro Iuuene palliolo,
Indicium criminis inſonti obijcit.
Quid multa? fauor ſequitur ream, reatus inſontem.
Itaq; liberalius ducens Ioſeph,
Seruili compede, quam berili amplexu conſtringi,
Carcerem ſubire maluit, quàm mereri.
Sed Virtus quicquid intrat condecorat.
Læta ac mæſta ſomniante Pharaone,
Vt ambages ſoluat, vinculis ſoluitur.
Anguem diceres per latebras tractum,
Vt exiret nitidior.
Ægypti Fata denuncians, Ægypto præficitur.
Nemo enim melius proſpicit malis, quam qui proſpicit mala.
Itaq; ore affirmato, re firmato præſagio;
Nunc ferax, nunc ferox tempeſtas
Septennem fertilitatem ſeptenni ſterilitate deuorauit.
Nepos nimirum Natura cùm prodigit, decoquit,
Hinc optimus Promus-Condus Ioſeph,
Frumento grauidas Pyramides pandens,
Calefactâ annonâ promit, quod tepente condiderat.
Ita Ægyptiæ Pyramides, iam ſepulcra, mox horrea.
Ægyptios alunt quos tumulabant.
Tunc Aſiâ in Ægyptum emendicante

Fru-

Digitized by Google

Frumentatores Fratres agnoſcit Ioſeph.
Pia Fati Talione:
Ut ab eo vitam emerent, quem vendiderant.
Dulciorem tamen agnitionem ſimulato facturus iurgio;
Ceu furto deprehenſo, ceu fures comprehendit;
Pari violentiâ amorem pectore, carcere Fratres, includens.
Sed lubrica res eſt Amor.
Medullis coercitus pupillas rumpit:
Cæcusq; per oculos viam rimatur.
Lætas igitur liquatus in lacrymas Ioſeph,
Suis ſe proditoribus prodit.
Cœlum diceres illam Domum, Aſtris duodecim lætam.
Sed ſine Sole, dum ſine Patre:
Qui demum accerſitus, totam fortunam ſerenauit.
Omnia recuperauerat præter Patriam.
Huic oſſa legauit pro Oraculo:
Ubi, poſt obitum peregrinatus, tandem quieuit.
Semel mortuus,
Bis tumulatus,
Ter fletus,
Quater felix.

PHARES

PHARES

Iudæ Filius.

PRODIGIA.

Adoleſcens quem cernis, Phares eſt:
Matris inceſtu, Patris adulterio ſatus:
Parentum dedecus, Nepotum decus.
O' Prodigium!
Duos fleuerat Viros, eosq; Leuiros Thamar.
Tertio deſponſa Fratri, & fraudata,
Ne orbitatem fleret,
Fraudulentâ libidine, ab Iudâ Socero Prolem furatur.
Nam pellax Pellex,
Proſtituto corpore, non vultu,
Filium concepit Mariti Fratrem, ignota Nothum.
O' dirum Prodigium!
Obſcuri ſceleris palam conuicta Meretrix,
Accuſatore vtero, Socero Iudice, ad flammas trahitur;
Vt Veneris crimen Vulcanus plectat;
Et flammam expiet flamma.
Sed productis ſcortationis præmiolis,

 Sigillo,

Digitized by Google

Sigillo, ſudario, baculo;
Reum Iudicem conuicit rea.
O' implexum Prodigium!
Sanctum adulterio miſceri, adulterio ſanctum gigni.
Immò vnico adulterio bis adulter Iudas,
Crimen geminat:
Quippè vnico inceſtu, geminos gignit.
O' probroſum Prodigium!
Gemello inſtante partu,
Exertam Zaræ dexteram purpurâ diſtinguit Obſtetrix;
Purpuratam dexteram in vterum reuocat Zara:
Et poſterior Phares prior oritur.
O' diuinum Prodigium!
Quid monſtri ferunt hæ vices?
An purpureum vinculum,
Vt Ægyptiæ captiuitatis omen, exhorret Infans?
An penitus in vterum reſilit,
Vt purpuream Regni notam oſtendat Fratri,
Cui diuinæ ſtirpis authori debentur primæ?
An quòd auroræ plagam ſignificet Zara,
Purpuream auroræ notam coruſcat,
Vt Solis inſtar procedat Phares?
An gemini Populi præpoſteræ notantur ſortes?
Nam qui legem primus accepit,
A legis actis manum retraxit.
O' felix Prodigium!
Nemo vtilius peccauit, quàm Thamar.
Nam legitimâ areſcente Iudæ Prole,
Tota Iudæorum Regum Sylua

De

Digitized by Google

De ſpurio hoc Stolone propagatur.
Pio Prouidentiæ Conſilio:
Vt decolor Hebræorum purpura
Haberet vnde erubeſceret:
Et Regali Throno oppoſitus Thamaris Thorus,
Tyrannicum typhum excuteret.
O' maximum omnium Prodigium!
Regia Chriſti Gentilitas hoc probro ſuperbit;
Et Virginei Partus Auiæ, iactantur inceſtæ,
Dum Chriſti Genitores ex Thamare dicuntur Nati.
Siue id augendo Diuinorum natalium ſplendori:
Nam fœdiore in nebulâ clarior elucet Iris.
Siue minuendæ ſeueritati:
Dum criminum Vindex criminoſos inuenit ſuos.
O læta Prodigia!
Abi Viator, & Spera.

IOB

Digitized by Google

I O B

Eſau Pronepos.

MONOMACHIA.

In arenam, ò Ciues:
Gemini congrediuntur Athletæ;
Orientis alter, alter Occidentis ſolis Imperator;
Iob, et Dæmon.
Simplicem illum videbitis cum multiplici Hoſte pugnantem.
Illum ſemper eundem; hunc ſemper alium:
Qui formâ carens, formas alternat.
Sed proderit Iobo aduerſarij varietas,
Toties vnum triumphaturo.
En mollium Sabæorum ſpecie ſimulatus Hoſtis,
Iobi Boues prædatur.
Hæc prima Dæmonis velitatio; Robur eneruare delicijs.
Sed irrito euentu,
In flammam mutatur flammarum hoſpes:
Et Cœlo cadens, vbi ſtare non potuit,
Incendit quàcunq; incedit;
Et paſcentes ouiculas igni depaſcitur.
Hinc Magicum Chaldæorum agmen mentitus,

Digitized by Google

Camelos cum rectoribus corripit.
Suſtinet hanc iacturam diuinus Pugil,
Qui opibus impeditior quò ditior,
Æque beneficũ vocat Numen, ſiue afferat, ſiue auferat opes.
Sic prædonem angit, dum de prædâ non angitur.
Hactenus proluſit aggreſſor: iam propius,
Vt Regiam euertat in ventum vertitur:
Nil enim aulæ nocentius vento.
Omnes turbat hic turbo præter illum cui nocet:
Qui ruinas inter infractus,
Latiore Cœlo fruitur dum tecta ſubſidunt.
Sed maiores ciet lacrymarum nimbos hic ventus.
Dulcem ſenis ſobolem inter epulas ruina ſepelit.
At facilius Terram mouet, quam Iobum:
Qui ruente familiâ ſuſtinere poteſt orbitatem.
Spoliato quid ſupereſt? Vita.
Hanc Tortoris Imagine cruciat, non rapit:
Vt intra corpus, & cadauer medius,
Iob vitam optet, vel Mortem.
Iob neutram curat.
Et ante Numen cadens, æmulum ſternit dum ſternitur.
Debellauerat; niſi defeſſus Antagoniſta,
Deteriorem ſibi vicarium ſufficeret, Fœminam.
Viro igitur Vxorem delegat;
Quæ poſtremam ſuis malis imponere manum ſuadeat;
Et Mortem Morte anteuertere.
Beneficam crederes hanc Maleficam; niſi eſſet Vxor,
Cui luxus eſt debili marito carere.
Detrahit hanc Pietatis laruam Mariti pietas:

Ac

Ac linguam linguâ retundens,
Viuere mauult, inuiſus Coniugi ac ſibi;
Totiesq; Hoſtem verberat, quoties ſpirat:
Et nihil amaturus præter Deum, Mortem etiam odit:
Nam poſtremis in malis,
Fortius eſt Mortem arcere, quam arceſſere.
Iam inter rapinas et ruinas nudus, palmam tenet.
Sed ipſam in palmam victus inuolat Dæmon:
Et vltimos conatus adhibet, amicorum probra.
Hi tantâ virtute amaris ſalibus reſperſâ,
Famoſis carminibus Victoris famam corrumpunt.
Habet hanc felicitatem nouiſſima calamitas,
Quòd inuidiam extinguit: hoc vno inuidenda.
Iob omnium miſerrimus, inuidos habet amicos,
Nimirum Poetas,
Tam malè mordaces, vt vel vlceroſum mordeant.
Adeo inter aulicos, Virgines Muſæ laſciuiunt.
Euicit extremum hunc laborem ſtrenuus Iob.
Qui contemptus et contentus, Hoſtes Hoſtijs luſtrat.
Hìc toto Cœli Theatro plauſus excitus.
Nec minore præmio, quam prælio,
Regno, liberis, opibus, duplo auctior,
Suos ipſe luctus cecinit.
Et calamitates calamo felices fecit.

ESRON

Digitized by Google

ESRON

Phareſi Filius.

RAMVS *Eſronis Filius.*

AMINADAB *Rami Filius.*

AVLICISMVS.

Aulam eſſe Auram,
Triumuiratus hic docet;
Aulicæ fortunæ leuitatem expertus;
Quæ cum Eſrone proceſſit,
Cum Ramo ſtetit;
Cum Aminadabo receſſit.
Nemo igitur Eſrone felicior Aulicus.
Nam cum iniuria Sideris depulſa Ceres,
Aſiam, atq; Africam fugeret;
Et areret quicquid araret:
Eſrôn in Ægyptum receptus,
Regnante Amoſi Pharaone, Proregnante Ioſepho Patruo,
In ſoliuago Thebaidis ſolo cælitum vitam vixit:
Vrbicas delicias nactus inter Agreſtes.
Candida enim felicitas mapalium fumo non tingitur.
Senſit Colonorum innocentiam Canopi Tellus;
Quæ regali Iudæorum vomere exculta,

Digitized by Google

Vota frugibus anteiuit;
Ac nihil debuit Nilo.
Certauit cum agrorũ fœcunditate Agricolarũ fœcunditas.
Nam exiguus Iſraelitidum cætus
Prodigioſâ ſuperfœtatione impleuit Ægyptum.
Dubitas quantâ vi ſoboleuerint?
Vna Iudæ Tribus quinos in Ægyptum deduxit Pueros.
Intra octogeſimum luſtrum,
Septuaginta milia bellatorum diduxit.
Adeo clementiâ Principis propagatur Reſpublica;
Et fauonius conceptui fauet.
Hactenus cum aduenâ Eſrone velificata felicitas,
Cum Ramo indigenâ ſubſiſtere cœpit.
Nam ab Amoſi ad ſuccedaneos Pharaones,
Ægyptio deſultante Sceptro;
Ioſephi merita cum Ioſepho funerauit obliuio.
Hoc Aulæ ingenium:
Malefacta in ſaxo, Benefacta in aquis ſcalpuntur:
Et cum beneficiario interit beneficium.
Tantam igitur Iudæorum fortunam
Sequuta, vt ſolet, inuidia:
Cui omnia ſuſpecta, niſi deſpecta.
Nouiſſimę igitur calamitati ſeruatur Aminadab;
Male Regnante Amenophi;
Qui Regiam Iudę ſtirpem, luteo miniſterio defixit.
Additis operarum Cenſoribus,
Qui, crebriore quæſtione quam quæſtu,
Ceſſantes inceſſerent;
Vt infelix Populus operam aut animam ageret.

Hęc

Hęc Tyrannorum Natura;
Diuitias rapere quas donent, timere quas dederint;
Ac ditatos calcare ne calcitrent.
At innoxijs nihil noxium.
Semineces Hebræi, & viuaces,
Baſilicę inſtar herbę, creſcunt per iurgia.
Quamquam doloris auctarium eſt
In ſterili fortunâ fœcunditas.
Horruit Pharao feracem hanc Excetram;
Contra quam gladio niſus,
Fœmineos Hebręarum fætus viuere iubet ad Venerem,
Maſculos vetat.
Æquè iniquus dum perdit, ac dum parcit:
Comite ſemper crudelitatis laſciuiâ.
Infelix omnino Aminadab,
Quòd non citius aut ſerius naſcitur.
Nempè, cùm Hebręa libertas,
Ægyptum attigit aut reliquit.
Immo omnium feliciſſimus,
Qui tantum infortunium fortiter tulit.
Miſerum enim eſt, miſerum eſſe neſcire.
Age Aulice:
Tres horum ętates compone, Aulici ętatem habebis.
Cui mendax Fortuna,
Primum applodit, mox ſupplodit, demum explodit.
Quod ſi Aulę vicibus Principum vices accedant;
Sis licet cautus, non vitabis has cautes.

MOSES

Digitized by Google

Digitized by Google

MOSES

Leui Nepos.

EXEGESIS.

Hactenus Homines Natura genuit, nunc Deos.
Prouectiori Mundo Ingenium creuit.
Noui Regis odio flagrante,
Noua Hebræorum ſpes naſcitur, Moſes.
Ortu, Vitâ, Obitu,
Intra fidem, ſupra opinionem.
Vtero exactus flumini traditur;
Vt Lethes eſſet pro lauacro.
Sed iacturâ caruit hic iactus.
Mergi non poteſt ſpectata pulchritudo.
Inter papyros hærentem ac biblos
(Iam tum Biblia meditabatur)
Regia ſpectans Puella,
Optat, educit; adoptat, educat.
Sed lubricum Aulæ culmen ingenuis.
Fratrum oſores peroſus,
Ægyptio confoſſo, Ægyptum deſerit.

Obſcuro ſeceſſu; ſucceſſu illuſtri.
Nam Ouium Paſtor, mox Hominum,
Dilecto Populo deligitur Princeps.
Primus Moſi labor, Hebræorum libertatem rogare:
Sed à Tyranno.
Fruſtra nimirum rogantur, quibus aures in oculis.
Manu igitur, quam linguâ, facundior,
Vt aures audiant, oculos terret.
At quos Deus obfirmat, plectas facilius quam flectas.
Hebræos cedente Mari incedentes,
Vado ſequitur Pharao.
Sed in vndis demerſus, memori elemento pœnas dedit,
Quas naſcenti Moſi decreuerat.
Sic ſuis artibus pereunt Tyranni.
Tanta pro ſuis fecit Moſes; plura pertulit à ſuis.
Nam ſternax Vulgus promiſſas ad ſedes eductus,
Angitur dum agitur;
Sanctumq; ductorem, vt ſeductorem criminatur.
Adeò nec Probi immunes à probris.
Profuit Moſi Paſtoritia:
Didicerat cum Brutis viuere.
Quanta in contumaces miſſa beneficia, & amiſſa?
Liquitur inuitâ de Pumice non ingratus ingratis liquor:
Virgâ lapides molliente, non Homines.
Sapit ſiti admonitis amarus nuper aquarum hauſtus:
Nec lingua amaror melle depellitur.
Tota condiendis altilibus ancillatur Natura:
Sed rabida ora munus mandunt, munificem mordent.
Caneſcunt dulci rore concreta gramina:

At

Digitized by Google

At delicata Mancipia incipiunt faſtidire delicias.
O veſtro luto lutulentiores!
Nil diſſolutius ſeruo recens ſoluto.
Nam ſeruitutis impatiens, libertatis incapax,
In ſeruitio libertatem amat, in libertate ſeruitium.
Duras igitur vt ceruices emolliat Moſes,
Ad Tonantem ſcandit per fulmina;
Leges rogaturus, quas irroget.
Sed diuino è cultu Deo ſimilis reuerſus,
Geminas facie faces eiaculatus,
Iumenti Cultores Iumento ſimiles reperit:
Qui paſſim ſtrati,
Legem detrectant, obtrectant legislatori.
Adeò periculoſum Antiſtiti gregem deſerere,
Etſi Deum adeat.
Iam verò iteratis oraculis,
Ter alius, et ter idem,
Ciuile, Militare, Pontificium Ius edens;
Proceres, Duces, Pontifices,
Foro, Caſtris, Templo conſtituit.
Omnium ditiſsimus,
Deum in Arcâ poſſedit:
Omnium doctiſsimus,
Diuina geſta Commentarijs excepit:
Omnium ſtrenuiſsimus,
Stationes quaterdenas annis totidem metitus;
Viam per auia vel inuenit, vel fecit.
Quin ipſe Belli Dux, et bellica machina,
In Monte fixus,

Hoſtem

Digitized by Google

Hoſtem deijcit, dum manus erigit.
Populo denique tot per clades traducto,
Primum ac poſtremum optati ſoli conſpectum rapiens,
Patriam amiſit, cum vidit.
Hoc tantum Humanum fecit, quod defecit.
Morientem nemo vidit,
Mortuum nemo inuenit,
Tumulum nemo erexit:
Si Deus moreretur, ſic moreretur.
Quis Moſem neget Pharaonis Deum?

AARON

A A R O N

Moſis Frater.

PARÆNESIS:

Adeſte Præſules. Paucis vos moneo.
Cecidi; nemo fidat: Conualui; nemo diffidat.
Ego Pontificum Princeps, et Principum Pontifex;
Moſis frater, immo pars fratris fui.
Nam quo alteruter carebat, ab alterutro ſumpſit.
Illi ego linguam, ille mihi manum ſuffecit.
Vni omnia nunquam conceſſa.
Sed ego nimio indulgentior,
Vulgo Deum Deo meliorem flagitanti, Damonem dedi.
Inaurium auro flammis domito, Monſtrum conflaui:
Vt aurium dolore oculi reſipiſcerent.
At nimis imperitè aureum formaui, ſi coli nolebam:
Cum aurum colatur vel informe: & Numus pro Numine ſit.
Materia pretio vilem addidi Iumenti ſpeciem,
Vt Numen darem colentibus ſimile.
Sic circa Vitulum vitulantur laſciui;
Et Paſtores ducuntur à Pecude.
Itaq; in elemento eodem, Deum Moſes, ego Damonem reperi.

At nemini ſuum artificium pluris ſtetit.
Leuius Authorem torſit Phalaridis Taurus,
Quàm meus me Vitulus.
Nam ſemel ille gemuit, ego ſemper.
Finem ludicri luctus excepit:
Dum Vulcano redonatus eſt Vitulus:
Et flamma ſcelus delet quod fecit.
Tum, verſo in medelam veneno, Idoli Cineres in aquis ſorbui.
Vt Bacchi facinus eluerent lympha.
Itaq; ad oculos tranſmiſſo piaculo, meum Idolum effleui.
Hinc, vltore Leuitarum gladio Populum depopulante,
Toties cado, quoties video cadentes.
Vt trigeſies millies peream, triginta millia pereuntium ſpecto.
Sic Populus Antiſtitis culpâ,
Antiſtes Populi pœnâ, torquetur.
Illi ſanguinem fundunt, ego lacrymas.
Heu quot lacrymas?
Nullas ad Filiorum funera mihi ſepoſui.
Vidi infelix infelices pueros,
Profano igni adolentes, ſacro igne adoleri.
At exhauſtis meo crimine oculis,
Nihil inueni quod ſupra alienum crimen efflueret.
Supererat prò ſolatio dignitas: hac etiam ſpolior in Monte Hor:
Et Pontifex de Ponte deijcior.
Mors denique dolores omnes oneratura,
Optata litora proſpectantem oppreſſit.
Obij à Patriâ extorris, quam oculis tantum tenui.
Credite Antiſtites,
Lubrica res eſt praeſſe.

NAASON

Digitized by Google

NAASON

Aminadabi Filius.

EXEMPLAR.

Lege, attende, mirare:
Principis Tribus Princeps Naaſon,
In Principum exemplar eſt poſitus.
Hic fortiſsimo Atauo fortior Atnepos,
Primus ab Ægyptio luto pedem extulit,
Nouæ fortunæ Protoplaſtes:
Moſi obſequutus, non Pharaoni:
Qui cum Hebræos, nec amare vellet, nec amittere,
Amiſit quos amauit;
Graſſante per tenebras Cæli gladio.
Adeo auguſtum Imperandi augurium eſt, Deo parere.
Primus morante acie ad Orientem metatur:
Caſtrenſis vigilantiæ documento,
Vt Solem cadentem vltimus,
Naſcentem primus adſpiciat Princeps.
Primus Sanctuarium in Caſtris recepit,
Aggregatâ in contubernium leuiticâ Tribu:
Vt Hoſtiarum cædes Hoſtium cædi proluderet.
Alterno

Digitized by Google

Alterno enim fœdere,
Religionem Princeps, Religio Principem ſeruat.
Primus in procinctu Martem laceſſit;
Non receſſurus niſi victoria receptui canat.
Præpoſterè nempe bellatur,
Cum Dux ab agmine ducitur, non agmen à Duce.
Primus ad Erythræum trepidante Turba,
Inſolens vadum diuidui maris intrauit:
Et mendaci ſe credidit Elemento.
Dumq; illi Rubrum pelagus pallidi ſpeculabantur,
Hic Deo fretus, fretum deriſit.
Tanta hæc fiducia, vt anteceſſorem Angelum anteceſſerit.
Nam attonitum mare intrante Naaſone,
Anteſignana columna pone aciem receſsit.
Vel quod Angelo audentior fuerit Princeps,
Vel quo Principis exemplum melius præluceret.
Aſſurgit inambulanti reuerens vnda:
Aqueo cæmento ſtipans altrinſecus viam.
Hic terram pro fluctu, fluctum pro litore inueniens,
In vndarum lubrico ſuam ſpeculatur ſoliditatem.
Neſcias vtrum magis mirere,
Stantes vndas, an euntem Ducem:
In mari conſtantiam, an in Principe obſequium.
Exili virgâ indomitum domari mare,
An Mare ſine Mari, à Nautâ ſine Nauigio, tranſmitti.
Sanè hinc didita fama, Regalē purpurā meruiſſe Naaſonē;
Quod Purpureum fretum calcauerit Primus.
Habetis exemplar Principes: incipite quæ præcipitis.
Malè imperat, qui imperat tantum.

SAL-

SALMA

Naaſonis Filius.

GRATVLATIO.

Gratulor tibi Principum feliciſſime Salma;
Hoc primum, quòd cæco errante populo
Genitus es in deſerto.
Nihil deſerto illo fœcundius,
Vbi peregrinatus ſtatim ac natus
Patriam in exilio habuiſti, exilium in patriâ.
Magis gratulor, quod legem per fulgura dictante Deo
In lucem veniſti:
Et Ceruulæ inſtar, tonante Cælo ſoluta eſt Parens.
Iuſtum igitur non mirer, cui cognata iura,
Nec fortem, cui tonitrus increpundia.
Habuiſti cæleſtis alumnus nutricia ſidera,
Et manna pro mammâ.
Vnde dulciſsimi tibi mores:
Nam alimentum, eſt indolis elementum.
Nec dulcia defuere viatica donec viarum acerbitas.
Penuariam donante Cælo, vt domicilium.
Hinc inſtar Cæli, in agitatione firmiſſimus

Quadraginta dierum iter annis totidem produxiſti:
Non tuâ ſed blaſphæmi populi culpâ,
Qui pede vti linguâ errabundus
Tamdiu à rectâ quamdiu à recto deuiauit.
Planè Peripatetici, qui ſapientiam condiſcunt ambulando.
Quid lubrica illa monſtra commemorem?
Neſcio arguesne flammeos, an flammas anguineas vocem.
Antiqui ſanè Serpentis germina,
Qui Tartari Salamandra, vritur non aduritur.
Neque enim decentior carnifex furioſorum linguis,
Quàm Furiarum Colubræ, debebatur.
Tu verò ſupplici prece peſtes illas repreſſiſti:
Quâ nulla promptior excantatio.
Vt reciproco ictu
Linguæ anguibus, angues linguâ mulctarentur.
Macte tuâ illâ conſtantiâ,
Quæ tot per funera nunquam perijt.
Nam cœteri ex Ægypto digreſſi
(Præter vnum, aut alterum)
Ante confectum iter, itinere confecti ſunt.
Ita, populoſa illa ſolitudo, vitioſorum cribrum,
Tot aucta cunabulis quot ſepulcris,
Alterum accepit populum, alterum dedit;
Melioremque dedit quàm accepit.
At quantâ virtute
Solâ ferri tui acie aciem vniuerſam tutatus,
Aduerſus aduerſos primum ſemper telum torſiſti?
Ac tribus & triginta proſtratis Regibus,
Meſſiæ annos victorijs totidem prænumeraſti?
Cla-

Clareſcit tua fama Hierichontis incendio;
Quam Vrbem orator & explorator ingreſſus,
Viciſti vt vinci poſſe vidiſti.
Vindicatâ manubiarum loco Raabâ,
Hoſpitali fide maritalem fidem ſupplente.
Meretrix meritiſsima
Quæ Seruatorem progigneret, cuius progenitores ſeruarat.
Ergo tibi gratulor quod primus, quod ſoſpes,
Primam & ſoſpitem promiſſæ telluri appuleris tribum.
Integra Genitorem manebat hæc palma,
Vt metam præciperet, qui ſe præmouerat.
Sed eam bipertire viſum ſuperis,
Ne tanta Parentis gloria inglorium faceret Filium.
Itaque illi Erythræum, tibi Iordanis fuit prætentandus;
Qui retrocedentibus vndis vadum reliquit.
Nimirum, virtuti cedere, docile flumen à mari didicerat.
Terge tam purâ lymphâ ſudores tuos,
Et malis recreare poſt mala.
Nam amara, memorando dulceſcunt,
Et aures mulcet quod oculos terruit.
Fruere partis delicijs inuictiſsime Salma.
Quo Auſpice, bellari cæptum & debellari;
Quo Duce, hoſtes omnes ceſſerunt, aut receſſerunt;
Quo Reduce, Iudæa Tribus centum Vrbes ſortitur;
Quarum Indigenæ tuo admoniti gladio,
Vacuas vt relinquerent ſedes, Tartarum impleuere.

IOSVES

Ex Ioſepho.

TRIVMPHVS.

Egregium Triumphum inſtrue Silo;
Victor incedit Ioſues.
Hierichontinæ præcedant tubæ,
Ut accedenti Victori accidant Urbes.
Eximio triumpho non portæ panduntur, ſed mœnia.
Diſtinguat Cohortiũ ſigna ſalubre Tetragrammaton IESVS.
Vincendi teſſera, Victoris titulus, Victoriæ tutela.
Hoc enim ſeruatus quo Seruator,
Tartaro formidines feſtinauit.
Idumæorum ſuccedant manubiæ:
Quorum terga dumtaxat vidit.
Officium fuit ſpoliaſſe fugaces, et armis graues.
Nam timidorum arma prædatorem vocant, non hoſtem.
Prima inter fercula Sinæ Montis occurrat ſpecies.
Ubi cum Moſe Empyreus Pyrauſta Ioſues, in igne vixit.
Nimirum prauæ naturæ franguntur leges, cũ diuinæ condũtur,
Quas ſolus Moſes dedit, ſolus Ioſues ſeruauit.
Hinc duorum terga ferentium premat immanis Botrus,

Digitized by Google

Oſtentui datus,
Cũ quadraginta annorũ itinere, quadraginta diebus exhauſto;
De Gigantum tellure
Fruges retulit, colonis ſimiles.
Olim tam colonos meſſurus, quam fruges.
Ergo tergemina Gigantum Henacinorum capita
Contis præfixa geſtentur;
Quibus robur rubori fuit.
Nam Viros non à viribus voces, ſed à virtute.
Volo etiam aceruum lapidum plauſtro vehi:
Ingratam ingratis memoriam;
A quibus penè exanimatur dum territos animat.
Adeo timenda eſt timidorum audacia.
Tum Madianitarum Trophæa;
Quos ad Moſis inferias mactauit inferis:
Medio Balaami capite, exertâ linguâ:
Quam præſtigiator Prophetes, ſuo iumento ſtolidior,
In imprecationes conatus, in preces reſoluit.
Hinc Iordanis imago, ſi licet ſimulari, producitor.
Qui a Myſtis geſtatam, et Myſteria geſtantem Arcam
Veneratus ac veritus;
Stuporem inter et metum, ſimul ſtetit et fugit.
Hiericho inter ſimulacra victarum Vrbium præcedat:
Quæ tubarum ſono turbata,
Saltantem Ioſua contremuit.
Septem præterea Vrbes grauiori Marte deletæ,
In imagine tantum viuant.
Sæuiendum enim erat, aut ſeruiendum.
Flagrent ante currum pro facibus Sol, et Luna;
Qui

Digitized by Google

Qui pridem gradarij, iam ſtatarij Planetæ,
Ne victoriam morentur, morantur diem.
At Gabaonitæ, catenata mancipia, currum trahant.
Nam callidè vitam pacti, catenas in lucro ponunt.
Turrito curru immineat Victor,
Hæreditario Moſis diademate radiatus;
Vt noctem illuſtret, excæcet inuidiam.
Triumphalem Senem laureata ſequantur Tribus,
Nemine iuuentam excedente.
Solus enim cum Calebo Ioſues
Ægyptum vidit, et Iudæam;
Carcerem, et Metam.
Pompam excipiat cæleſtis Arcus,
Sic inſcripto faſtigio.
Ieſu ſeruatori,
Dictatori virgineo,
Africano, Aſiatico.
Quòd ad Palæſtinas delicias vindicato Populo,
Tyrannis tribus & triginta, igni, ferro, cantu, proſtratis:
Totidemq; Regionibus tributim diuiſis:
Sanctuario in Silunte collocato;
Vt Deus quieſceret nunquam quieuerit.
Sen. Popul. Q. Hebr.
Portam Trophæis inſignem aperuit.
V. O.

Digitized by Google

Digitized by Google

SAMSON

Ex Dano.

IDÆA.

Adeſte Iuuenes, quibus Robur, et Cupido.
Do vobis vtriuſq; Idæam, Samſonem,
Alcidis coataneum, Alcidi ſimilem, robuſto et forti:
Mox Cupidinis mancipium, Cupidini ſimile, caco et nudo.
Hic de ſterili germinat:
Quo miraculo vel Iacob, vel Eſau naſcitur, nihil medium.
Nazarenus Nazareno dicatur; lecto à floribus titulo.
Auarum nempe munus, Vita autumnum Deo dicare, non florē.
Ne temulentia tumentem faciat,
Fonte puro fallere ſitim iubetur.
Vt bibentis imaginem reddente lymphâ;
Se ipſum noſcere aſſueſcat.
Contra pugnaces diuino robore afflatur Puer:
Nil enim Hoſti nocentius quam innocentia.
At Martius ille ſpiritus capillis illigatur:
Vt ſcias, quam caducum ſit donum iuuenile robur,
Cum tenui admodum de filo pendeat.
Ad Hoſtium cædem conſecratus,

Odia Philiſteorum ab Philiſtearum amoribus incipit.
Incircumciſum connubium firmante Deo;
Ut Marti facem ſubijciat Cupido.
Primus Samſonis labor, qui primus Alcidis,
Leonem immaniſſimum ſternere.
Dulciore tamen victoriâ,
Ferinas inter exuuias, mellificium inuenit:
Et Leonis hiatus, Hominum ſepulcrum, mox Apium nidus,
Feritate in dulcedinem verſâ,
Conuiuali ænigmati materiam dedit:
Quo enodando conuiuæ perfidam Sphingen adeunt,
Samſonis Coniugem.
Hinc nouus Iuueni labor.
Qui male ſoluti problematis amarum pretium ſoluturus,
Philiſteos triginta occidit; et Hoſtium ſpolijs Hoſtes induit.
Sic ingenio victores vincuntur viribus:
Et dolos ſequitur dolor.
Hinc noua malorum Hydra:
Nam iniuria vindictam, vindicta iniuriam prouocat.
Samſonis Vxor cognatam cædem adulterijs vlciſcitur.
Ut non mirere mariti ſecretum vulgaſſe, quæ ſe ipſam vulgat.
Nil enim Fœminæ arcanum, cui nihil ſanctum.
Samſon trecentis Vulpibus faces ſubligat:
Ludicro initio, flebili euentu.
Nam incendiariæ animantes per ſegetes ſparſæ,
Famem cum flammis ſpargunt.
Hoc incendio adoletur Adultera;
Et Cereris facibus ad Proſerpinam ducitur.
Sic Vulpina ingenia plectuntur à Vulpibus.

Sed

Digitized by Google

Sed alij ex alijs nectuntur labores.
Nam ſociali perfidiâ, Philiſtinis proditur à Tribu Iudæ.
Chriſti ſpecimen non daret, niſi à Iudâ proderetur.
Sed vinculis repente exutus,
Aſelli mandibulâ Cataphractorum ceruices terit.
Nullum enim vile telum in virili manu.
Quin eadem claua gemino clara miraculo,
Vincenti telum, victori fontem miniſtrat;
Saniem emaculatura quam fuderat.
Nimis felix iam Samſon, niſi ſua Gloria ſuperfuiſſet.
Sed tantam famam libidines infamarunt.
Et hic labor Herculeis adnumeretur.
Gazeæ Meritriculæ amplexibus illaqueatus,
Philiſtinis deſtinatur ad prædam.
Monocerotem diceres, Puellæ in gremio captum, ſed impuræ.
At exitu inopinato declinauit exitium.
Urbis compagibus felici niſu reuulſis,
Portarum fores foras portauit.
Sic Sirenum præſtigias ſemper effugiat;
Quæ vorant quos vocant.
Sed amoris impotens, labores mutat non vitat.
Tertiam Omphalem amauit Dalilam.
Alcide fortior dum toties vincit,
Effœminatior dum toties ancillatur.
Mulierculæ igitur fidem auro decolorant Philiſtini;
Exploraturi vnde vinci poſſit amaſius:
Atque, vt Martem capiant, Venerem captant.
Hic procaces hoſtilis Amicæ rogatus eludens,
Neruos, rudentes, trabalem clauum diffringit:
Semper

Semper captus, et liber.
Sed ſagaciſsimus Quæſitor eſt Fœmina.
Blande torquendo verum extorquet.
Tergiuerſari difficile eſt,
Cum Apparitor Cupido faces admouet.
Hem ſæpe decipiens, ſæpius deceptus,
Ne ſuos amores contriſtet, Virtutem comis implicitam prodit.
Secto igitur per fraudem capillo, robur auolat;
Et qui Leones ſtrauerat, à Lupâ ſternitur.
Coortis vndiq; inſidijs, eneruis in neruum mittitur.
Et oculis orbatur, quos in alienâ fronte perdiderat.
Sic ex Alcide Oedipus, fruges terendo conteritur.
Hoc tantum felix, quod ſe miſerum non vidit.
Redijt tandem ad Samſonem virtus, cum Samſon ad Numen:
Creuitq; mens cum capillo.
In Veneris Templo Cyclopem ludere iuſſus, nec laruâ egens,
Labefactis columnis Templum impellit;
Et Spectaculum perimit Spectatores.
Sic ſua inter Trophæa moritur Samſon;
Odijs felicior quam amoribus.
Hoc tamen egregiè,
Quod Veneris Idolum moriendo comminuit:
Eamq; perdit quâ perditur:
Cuius inſidias vidit cum oculis caruit.
Tu ne ſerò videas,
Samſonem vide, ac perge.

BOOZ

Digitized by Google

BOOZ

Salmæ Filius.

OBED *Boozi Filius.*

MYSTERIVM.

Booz Cananitide Raabâ ſatus;
Moabitidem duxit Rutham.
O' Myſteria!
Mirum quod ex Meritoriâ caſtiſsimus naſcitur;
Et pauperculam ducit æratus.
Magis mirum,
Quod legis peritiſſimus legem violat:
Nam cum diuinis tabulis cautum ſit,
De alienigenis naſci Hebræos,
Ne de profanis naſcantur ſancti;
Hic vxoriam obſcuritatem ex maternâ continuans,
Alienigenæ Filius & Coniux,
Contra legem genitus, genuit contra legem.
Quodq; fas omne ſuperat:
Nefaſtus vterq; Hymenæus
Per auitos Meſſiæ faſtos ſerpit:

Et infelicium tædarum fumo tantam nobilitatem denigrat.
O' Myſteria!
Quot inuolucris diuina conduntur!
Callidus legis Interpres Booz,
Legislatoris ingenium aſſequitur, dum à lege recedit.
Erit cum Cæleſtis aliquis naſcatur Booz,
Ex Meritriculâ Synnagogâ;
Qui alienigenæ nubat Eccleſiæ.
Illam Raabam, hanc Rutham meritò voces.
Hanc igitur Sponſam luto perlitam, diluet:
Fame enectam, ſacris frugibus alet:
Ad pedes iacentem, in Regni ſolio collocabit.
Mendicam dotabit, ditabit.
Hæc effœto Coniugi Obedum gignet:
Gaudente Noemâ, congaudente viciniâ.
Expirante nimirum Chriſto viuet Chriſtianum Genus,
Cælitum voluptas, Diuinitatis Deliciæ.
O' Myſteria!
Hæc in arcanis habe Viator, ac perge.

GEDEON

GEDEON

Ioſephi Nepos.

ARGVMENTVM.

Quid inani cythara aucupio aures illigas Orpheu?
Ex Hebro ad Hebræos diuerte:
Altius Hymni Argumentum dabit inuictus Gedeon;
Tibi coæuus.
Hoc cantu, non aerias, ſed empyreas Aues morabere.
Magnas Viri virtutes pange, poſt magna vitia.
Optimus ex contrario concentus.
Strophen dabit Gedeonis ignauia.
Nam pridem vecors, trementia vexilla tremuit:
Et cum hoſtilibus telis certauit fugâ.
Addita ſegnitiæ impietas.
Male audijt quod Deum non audijt.
Nam Victoriam ſpondenti Numini,
Fidem negat, niſi maiora fide prodigia videat.
Ergo flamma et imber ad Gedeonem legantur:
Vtroq; dignum Nuncio Auditorem,
Qui diuino minus ori, quam ſuis oculis credit.
Poſt hæc dedecora,

An-

Digitized by Google

Antiſtrophen ex virtutibus verte:
Plaudente ſibi Prouidentiâ, cum hac illis mutat.
Cane vt diuina vi vocis contra Madianitas egreditur.
Quos à Moſe deletos,
Vnde vixerint neſcias, niſi à ſuis tumulis:
Adeo mala gramina numquam benè pereunt.
Hic ex trepido intrepidus,
Vniuerſos iam prouocat, qui ſingulos formidabat.
Itaq; è Sacerdote Miles,
Dei cultor, mox vltor;
Cultrum ſanctè, gladium fortiter, vibrans;
Mortuam pietatem impiorum mortibus ſuſcitauit.
Verſo iam nomine Ierobaal,
Adorato Dæmoni fucum fecit.
Nec ſimules quam exiguâ manu tot capita ſparſerit.
Centum et triginta Madianitarum millibus
Trecentos obiecit, ſed viros:
Ne ignauia fugam augeret, numerus diſciplinam minueret.
Militum virtutem aquando explorauit:
His ſelectis,
Qui fluuium manu legunt, non proni lingunt.
Nam linguâ fidentiores quam manu, arcentur Bello.
Hos tubis armatos in aciem ducit:
Tam Deo fidens, vt victoriam canat, dum pugnat.
Tum face, et gladio armatos producit.
Nam virtus in exemplum poſita, micat dum dimicat.
Terrentur ſtolato agmine Madianitæ,
Certis velut exequijs;
Gladio cædem, face funus ominante.

Ita

Ita lymphatis terrore, et errore animis,
Ceu Cadmæi Terrigenæ inter ſe gladijs tranſigunt;
Et mutuatis mortibus cadunt.
Malorum enim concordia in diſcordiam deſinit.
Hic victoriam premens,
Hàc illàc fugat quos fugerat.
Reges duos lictorum ſecuribus ſubijcit.
Quos puerilem gladium indignantes, dignatur ſuo,
Glorioſus planè victor,
Qui Reges necando, ſuperbos facit.
Nemine ſuorum amiſſo, neminem hoſtium ſeruauit.
Stirpitus vellendi erant impij.
Numquam enim alij mores fuiſſent, niſi alij Homines.
Hoc ergo vindice verè pereunt Madianitæ:
Nullumq; ſtante Gedeone Idolum ſtetit.
Lætam hanc Antiſtrophen lugubre excipiat Epos:
Nam tot inter palmas,
Unum ſupra ſeptuaginta ſuſcepit Liberos.
Magis felix, ſi vno minus fœcundus.
Vnus nimirum Abimelech,
Ut Patriam proderet, Fratres perdidit:
Paternumq; ſceptrum fregit cum rapuit.
Sic bonis inuiſus,
Paternæ memoriæ inuidiam fecit.
Heu miſeræ Patris laudes natorum notis!
Hic hilares modos ſuſpirio rumpe.
Humanarum rerum ſtylus eſt,
Læta triſtibus finire.

Digitized by Google

Digitized by Google

IEPHTES

Ioſephi Nepos.

MONIMENTVM.

Lege Viator, ac luge.
Miſeranda memoria hanc Aram complectitur.
Iephtes Galaadita,
Inuito Deo ſatus, adultero nimirum thalamo:
Contra leges natus, nullis legibus vixit.
Fratrum conuictu depulſus, latronibus conuixit.
Tanto profectu, vt latronum Princeps euaſerit.
Quippè in vitiorum ſcholâ, breui ſuperatur Magiſter.
Ære ſuo leuis, ære alieno graues accerſit;
Qui ne ſoluant, rapiunt; et peccant, ne pœnas luant.
Ferocem Iuuenem flammauit temeritas;
Non tam predâ, quam prædandi periculis læta.
Ammonitarum armis Galaaditas prementibus,
Ad profugum Iephte confugit Patria.
Et de more vulgi, vtroq; immodici,
Regem flagitant, quem noluerant Ciuem.
Exuerat is Patriæ amorem, non Filiæ:
Quæ vnica, tota erat Domus.

Huic

Digitized by Google

Huic dotalem gloriam cumulaturus,
Totam belli molem ad ſe recepit;
Regiam infulam pactus ſub pugnam:
Quo lyntheo nullum melius bellico ſudori tergendo.
Ita bellum ſine Regno ſubijt, vt Regnum ſubiret ſine bello.
Pium igitur purumq; duellum voto auſpicaturus;
Quicquid reuerſo primum occurrat,
Pro victoriali piaculo huic Ara ſpondet.
Heu pietatis improuida ſimplex impietas!
Hoſtiam magis horrebit, quam Hoſtem.
Ergo ſiue irâ, ſiue indulgentiâ Numinis, vicit.
Ammonitas nec paci, nec bello paratos, momento expugnauit:
Vrbes viginti ſimul obſidere cœpit, et cepit.
Longos victori gemitus feſtinante victoriâ.
Iam Patriæ redonatus, et voti reus,
Nil ante Filiam pro foribus vidit,
Geſtientibus Puellarum choris prægeſtientem.
Ah quæſtoſam morti lætitiam!
Hunc illi victoriæ finem hoſtes vouiſſent.
Tum niuali oſculo Natæ libato,
Ceu ſupremum ſpiritum ore legeret;
Vicimus (inquit) Filia: nimio victoriam mercati:
Tuo nempe ſanguine.
Illa non vitam rogare, ſed ſpatium:
Nam mori mollius ſit morâ.
Bimeſtri ergo eiulatu in ſurdas cautes eliſo;
Quo, ſibi Præfica, ſuas anticipat nænias,
Huic ſe demum Aræ votiuam ſiſtit.
Æquè imprudens obſequio Puella, et Imperio Pater:

Niſi

Niſi Pontificis ignorantia, vtriuſq; culpam minueret.
Aſtat iam cum intrepidâ Hoſtiâ
Trepidus Sacerdos Pater.
Nam dolorem hic premendo auxerat,
Illa plorando conſumpſerat.
Iam, ne quid non ritè fiat, linguis fauetur.
Hærent in Virginis vultu Iuuenum vultus:
Nam deſperata pulchritudo acrius mouet;
Et Solis inſtar, maior videtur cum cadit.
Cælum ſpectat ſpectata Puella:
Cuius lacrymas aſtantium oculi ſpargunt.
Iam neci deuotam componens Genitor,
Ferro iugulum inuictæ Martyris delibat:
Et ſemianimis ſuper exanimem cadit.
Vorant virgineum corpus mundiſsimæ flammæ:
Cæloq; inferunt, quò feruntur.
Cætera ſanctè ritèq; peracta:
Niſi canentium numeros innumeri gemitus fregiſſent.
Hunc bello finem impoſuit
Nimis liberalis prædo, Sanctus Iephtes,
Pugnare doctior quam vouere.
At trepidæ Virgines, ne ſimili Patrum voto illigarentur,
Aram hanc immortalibus literis inſcriptam
Annuo eiulatu circumlatrant.
Graiæ etiam Muſæ, quia Virgines,
Facti Inuidiam
In Agamemnonem Coætaneum reiecerunt.

Ii IESSE

Digitized by Google

I E S S E

Obedi Filius.

G L A V S V L A.

Agmen claudet inuictiſsimus Iſai:
Ducum palmes, & Regum radix.
Auitam bellicæ præfecturæ virgam
Sudoribus ita rigauit,
Vt cædendis ſceptris ſylueſceret.
Bethlehemi Patricius,
Patriam fecit Deo dignam.
Primæuus in Philiſtinos gladium acuit;
Quos vti cotem virtutis reliquerat Deus.
Nam arma bello, milites pace franguntur:
Et hoſte mortuo, pugnant ſodales.
Sacræ militiæ authoratus,
Pro Sanctuario Sanctus bellauit.
Quod vel amiſſum, in eius pectore inueniſſes.
Miles fuit ſine militum vitijs;
Qui victorię Cupidi, à Cupidine victi,
Fœdiores referunt plagas quam inferant.
Emeritus, conſilio pugnauit.

Vtilius

Vtilius enim reguntur bella, quam geruntur,
Cum pro galeá canicies eſt.
Vbi telis nil amplius valuit,
Filios pro telis in hoſtes miſit,
Qui tergeminas manus Patri ſuffecere;
Et tricorporis inſtar Gerionis
In triplici corpore, ter vnus pugnauit;
Atque ſedendo vicit.
Quęris quâ virtute natos habuerit?
Natu minimus, Gigantum maximum vicit.
Quęris quâ ſpecie?
Deſpectior, imperio dignus eſt viſus.
Hęc tanta felicitas
Ieſſeum pectus impetu ingreſſa,
Animam expulit.
O' Mortalium voluptas nocens!
Hęc cogita Viator:
Et ſedens interiunge.

MVNDI

MVNDI VIRILITAS

REGES.

Kk

Digitized by Google

DAVID
IESSE FILIVS.

Christi | linea.

Salomo.

Ex Ioſepho	Roboam.	*Ex Iudâ*
Samuel.	Abias.	*Suſanna.*

Aſa.

Ioſaphat.

Ioram.

Ochozia.

Ioas.

Amaſia.

Ozia.

Ioathan.

Achas.

Ezechia.

Manaſſes.

Amon.

Ioſia.

Eliacim.	*Ioachas.*	*Sedecia.*
Iechonia.		

DAVID

Ieſse Filius.

ADINATON.

A Ducibus ad Reges venio.
Crudam Mundi iuuentutem maturuiſſe, indicat purpura.
Coaceruatæ tamen cum dignitatibus curæ;
Vbi enim curæ niſi in curia?
Solem circumnectens corona, nimbos minatur:
Coronatorum primum ſpectabis Dauidem:
Omnium feliciſſimum, & miſerrimum.
Felicitatis hoc habuit maximum, quod ex minimo creuit.
Hoc ipſo miſerrimus, quòd ingẽtes ęrumnę inuenere felicẽ.
Iugulatores paterni gregis leones infans iugulat.
Ipſo infelix triumpho.
Nam citra infantiæ ludicra, dura exorditur à teneris.
In prætextâ chlamydi candidatur.
Hoc ipſo non inuidendus, quia præmaturè inuidendus.
Carneum Philiſtinorum propugnaculum Goliam ſternens,
Vnico lapide Rempublicam fundat.
Sed victoriam potitus, non præmium,
Plus odij lucratur quam gloriæ:

Et

Et optimo inter aulicos argumento, diſplicuit.
Entheatum Saulem cythara mulcet;
Vtroq; Arcu felix, ſeu fila impellat, ſeu tela.
Sed Erynnes irritat dum temperat.
Nam lirâ ludens, haſtâ pene confoſſus,
Ineluctabiles gemitus à cantu exorditur.
Inter Getheos aulicos recipitur profugus.
Sed Regi carus, non Satrapis.
Vt inſanos fugiat cogitur inſanire.
Iam Regali coniugio ſuperbit Opilio:
Sed Philiſtinorū pręputijs empto, Pronubā habuit Libitinā.
Iudæ & Iſraelis Diadema,
Ex gemino vnum, ſuo capiti implicuit:
Sed Saulis ac Filij ſanguine gemmatum.
Quos ardentiſsimos hoſtes ardentiſsimè amans,
Viuos fugit, mortuos deflet;
Mœſtus ne vincat, & quia vicit.
Sic mutuis vulneribus, ſāguinē victi, victor lacrymas fūdit.
Omnium hoſtium vidit funera;
Quos vel ipſe, vel Deus, vel ipſi ſe, confecere:
Sed plura ſuorum vidit,
Triduanâ peſte, trienni fame, perenni bello.
Vt flebile lucrum fuerit, amiſſis ciuibus vrbes capere.
Reges omnes finitimos aut ferro vinxit, aut fœdere.
Sed externis liber, inteſtinis obnoxius:
Æque infelici Marte, ſiue vincat ſiue vincatur.
Pacem peperit tandem: ſed bello peiorem.
Nam pondere armorum liber, amorum vinculis captus
Cupidinis Matri mancipium datur.

Tum

Tum ex adultero homicida,
Raptâ Coniuge, Maritum ſuſtulit.
Multiplici coniugio lætus, non Filijs:
Quorum alter Sororis ſtupro, alter Nouercæ inceſtu,
Bis infelicem fecere Patrem.
Tum diriore vltione quam crimine,
Stupratorē inceſtificus vetāte Patre necat; dolente necatur.
Vt neſcias flebilior ne Patri contigerit iniuria, an vindicta.
Inornatam Hieroſolymam capit, captam ornat.
Vt miſerrimæ Vrbi ſalubrius nihil contigerit, quam vinci.
Sed Sanctuario Vrbi donato,
Templum Sanctuario donare cauetur.
Cruentæ dexteræ munus horrente Numine.
Vt Dauidis victoriæ eidem exoſę fuerint à quo imperatę.
Tandem ſeptuagenario maior exceſsit.
Sed clarior ſi citius.
Nam frigidus, imbellis, attritus;
Quaſi ex illo Dauide nihil retinuerit Dauid;
Imperium ſenex depoſuit, quod meruit infans:
Et infante inualidior, decenni Filio ſceptrum commiſit.
Hoc vno feliciſſimus eſſe poterat,
Quod Hominum ſtrenuiſsimus,
Hominum ſapientiſſimum genuit:
Niſi quod præuiſa Filij nequitia morientem mori coegit.
Hem qualem in Purpurá felicitatem ſperes,
Si Principum feliciſſimus, miſerrimus fuit.
Quamquam hæc Regum conditio eſt,
Felices facere, non eſſe felices.

Digitized by Google

SAMVEL

Ex Ioſepho.

EPITHETA.

Qui hic conditur,
Uno ſignari nomine non poteſt.
Aliud ſemper nomen meruit.
Mœroris Filius, lætitię Parens vocetur.
Nam Nouerca ęmulatione Matrem habuit,
Lacrymarum clepſydrâ moras notantem.
Speratus cum deſperandus,
Sterilem habuit Matrem.
Tanta animæ deſperabat Natura æquare corpus.
Conceptu acerbus, virtute maturus,
Ipſo illatebratus vtero a ſanctitate luſtratur:
Vt diuino ſpiritu prius reſpiraret, quam ſuo.
Faſcijs liber, voti adſtrictus,
Nazaræorum miniſteria Templo circumdat:
Officijs cum Deo, certante Matre;
Quem in Templo impetratum, Templo deſpondet:
Et liberum Deo reddidit ſeruum.
Obſequio cæcus, monitis oculatus,

Huic dotalem gloriam cumulaturus,
Totam belli molem ad ſe recepit;
Regiam inſulam pactus ſub pugnam:
Quo lyntheo nullum melius bellico ſudori tergendo.
Ita bellum ſine Regno ſubijt, vt Regnum ſubiret ſine bello.
Pium igitur purumq; duellum voto auſpicaturus;
Quicquid reuerſo primum occurrat,
Pro victoriali piaculo huic Aræ ſpondet.
Heu pietatis improuidæ ſimplex impietas!
Hoſtiam magis horrebit, quam Hoſtem.
Ergo ſiue irâ, ſiue indulgentiâ Numinis, vicit.
Ammonitas nec paci, nec bello paratos, momento expugnauit:
Vrbes viginti ſimul obſidere cœpit, et cepit.
Longos victori gemitus feſtinante victoriâ.
Iam Patriæ redonatus, et voti reus,
Nil ante Filiam pro foribus vidit,
Geſtientibus Puellarum choris prægeſtientem.
Ah quæſtoſam morti lætitiam!
Hunc illi victoriæ finem hoſtes vouiſſent.
Tum niuali oſculo Natæ libato,
Ceu ſupremum ſpiritum ore legeret;
Vicimus (inquit) Filia: nimio victoriam mercati:
Tuo nempe ſanguine.
Illa non vitam rogare, ſed ſpatium:
Nam mori mollius fit morâ.
Bimeſtri ergo eiulatu in ſurdas cautes eliſo;
Quo, ſibi Præfica, ſuas anticipat nænias,
Huic ſe demum Aræ votiuam ſiſtit.
Æquè imprudens obſequio Puella, et Imperio Pater:

Niſi

Niſi Pontificis ignorantia, vtriuſq; culpam minueret.
Aſtat iam cum intrepidâ Hoſtiâ
Trepidus Sacerdos Pater.
Nam dolorem hic premendo auxerat,
Illa plorando conſumpſerat.
Iam, ne quid non ritè fiat, linguis fauetur.
Hærent in Virginis vultu Iuuenum vultus:
Nam deſperata pulchritudo acrius mouet;
Et Solis inſtar, maior videtur cum cadit.
Cælum ſpectat ſpectata Puella:
Cuius lacrymas aſtantium oculi ſpargunt.
Iam neci deuotam componens Genitor,
Ferro iugulum inuictæ Martyris delibat:
Et ſemianimis ſuper exanimem cadit.
Vorant virgineum corpus mundiſsimæ flammæ:
Cæloq; inferunt, quò feruntur.
Cætera ſanctè ritèq; peracta:
Niſi canentium numeros innumeri gemitus fregiſſent.
Hunc bello finem impoſuit
Nimis liberalis prædo, Sanctus Iephtes,
Pugnare doctior quam vouere.
At trepidæ Virgines, ne ſimili Patrum voto illigarentur,
Aram hanc immortalibus literis inſcriptam
Annuo eiulatu circumlatrant.
Graiæ etiam Muſæ, quia Virgines,
Facti Inuidiam
In Agamemnonem Coætaneum reiecerunt.

Ii IESSE

Digitized by Google

I E S S E

Obedi Filius.

GaLeA VrS VoLA.

Agmen claudet inuictiſsimus Iſai:
Ducum palmes, & Regum radix.
Auitam bellicæ præfecturæ virgam
Sudoribus ita rigauit,
Vt cædendis ſceptris ſyluesceret.
Bethlehemi Patricius,
Patriam fecit Deo dignam.
Primæuus in Philiſtinos gladium acuit;
Quos vti cotem virtutis reliquerat Deus.
Nam arma bello, milites pace franguntur:
Et hoſte mortuo, pugnant ſodales.
Sacræ militiæ authoratus,
Pro Sanctuario Sanctus bellauit.
Quod vel amiſſum, in eius pectore inueniſſes.
Miles fuit ſine militum vitijs;
Qui victorię Cupidi, à Cupidine victi,
Fœdiores referunt plagas quam inferant.
Emeritus, conſilio pugnauit.

Vtilius

Vtilius enim reguntur bella, quam geruntur,
Cum pro galeâ canicies eſt.
Vbi telis nil amplius valuit,
Filios pro telis in hoſtes miſit,
Qui tergeminas manus Patri ſuffecere;
Et tricorporis inſtar Gerionis
In triplici corpore, ter vnus pugnauit;
Atque ſedendo vicit.
Quęris quâ virtute natos habuerit?
Natu minimus, Gigantum maximum vicit.
Quęris quâ ſpecie?
Deſpectior, imperio dignus eſt viſus.
Hęc tanta felicitas
Ieſſeum pectus impetu ingreſſa,
Animam expulit.
O Mortalium voluptas nocens!
Hęc cogita Viator:
Et ſedens interiunge.

MVNDI

MVNDI VIRILITAS

REGES.

DAVID
IESSE FILIVS.

Christi | linea.

Salomo.

Ex Ioſepho	Roboam.	*Ex Iudâ*
Samuel.	Abias.	*Suſanna.*

Aſa.

Ioſaphat.

Ioram.

Ochozia.

Ioas.

Amaſia.

Ozia.

Ioathan.

Achas.

Ezechia.

Manaſſes.

Amon.

Ioſia.

Eliacim.	*Ioachas.*	*Sedecia.*
Iechonia.		

DAVID

Ieſse Filius.

ADINATON.

A Ducibus ad Reges venio.
Crudam Mundi iuuentutem maturuiſſe, indicat purpura.
Coaceruatæ tamen cum dignitatibus curæ;
Vbi enim curæ niſi in curia?
Solem circumnectens corona, nimbos minatur.
Coronatorum primum ſpectabis Dauidem:
Omnium feliciſſimum, & miſerrimum.
Felicitatis hoc habuit maximum, quod ex minimo creuit.
Hoc ipſo miſerrimus, quòd ingẽtes ęrumnę inuenere felicẽ.
Iugulatores paterni gregis leones infans iugulat.
Ipſo infelix triumpho.
Nam citra infantiæ ludicra, dura exorditur à teneris.
In prætextâ chlamydi candidatur.
Hoc ipſo non inuidendus, quia præmaturè inuidendus.
Carneum Philiſtinorum propugnaculum Goliam ſternens,
Vnico lapide Rempublicam fundat.
Sed victoriam potitus, non præmium,
Plus odij lucratur quam gloriæ:

Et

Et optimo inter aulicos argumento, diſplicuit.
Entheatum Saulem cythara mulcet;
Vtroq; Arcu felix, ſeu fila impellat, ſeu tela.
Sed Erynnes irritat dum temperat.
Nam lirâ ludens, haſtâ pene confoſſus,
Ineluctabiles gemitus à cantu exorditur.
Inter Getheos aulicos recipitur profugus.
Sed Regi carus, non Satrapis.
Vt inſanos fugiat cogitur inſanire.
Iam Regali coniugio ſuperbit Opilio:
Sed Philiſtinorũ pręputijs empto, Pronubã habuit Libitinã.
Iudæ & Iſraelis Diadema,
Ex gemino vnum, ſuo capiti implicuit:
Sed Saulis ac Filij ſanguine gemmatum.
Quos ardentiſsimos hoſtes ardentiſsimè amans,
Viuos fugit, mortuos deflet;
Mœſtus ne vincat, & quia vicit.
Sic mutuis vulneribus, sãguinẽ victi, victor lacrymas fũdit.
Omnium hoſtium vidit funera;
Quos vel ipſe, vel Deus, vel ipſi ſe, confecere:
Sed plura ſuorum vidit,
Triduanâ peſte, trienni fame, perenni bello.
Vt flebile lucrum fuerit, amiſſis ciuibus vrbes capere.
Reges omnes finitimos aut ferro vinxit, aut fœdere.
Sed externis liber, inteſtinis obnoxius:
Æque infelici Marte, ſiue vincat ſiue vincatur.
Pacem peperit tandem: ſed bello peiorem.
Nam pondere armorum liber, amorum vinculis captus
Cupidinis Matri mancipium datur.

Tum

Tum ex adultero homicida,
Raptâ Coniuge, Maritum ſuſtulit.
Multiplici coniugio lætus, non Filijs:
Quorum alter Sororis ſtupro, alter Nouercæ inceſtu,
Bis infelicem fecere Patrem.
Tum diriore vltione quam crimine,
Stupratorē inceſtificus vetãte Patre necat; dolente necatur.
Vt neſcias flebilior ne Patri contigerit iniuria, an vindicta.
Inornatam Hieroſolymam capit, captam ornat.
Vt miſerrimæ Vrbi ſalubrius nihil contigerit, quam vinci.
Sed Sanctuario Vrbi donato,
Templum Sanctuario donare cauetur.
Cruentæ dexteræ munus horrente Numine.
Vt Dauidis victoriæ eidem exoſę fuerint à quo imperatę.
Tandem ſeptuagenario maior exceſsit.
Sed clarior ſi citius.
Nam frigidus, imbellis, attritus;
Quaſi ex illo Dauide nihil retinuerit Dauid;
Imperium ſenex depoſuit, quod meruit infans:
Et infante inualidior, decenni Filio ſceptrum commiſit.
Hoc vno feliciſſimus eſſe poterat,
Quod Hominum ſtrenuiſsimus,
Hominum ſapientiſſimum genuit:
Niſi quod præuiſa Filij nequitia morientem mori coegit.
Hem qualem in Purpurá felicitatem ſperes,
Si Principum feliciſſimus, miſerrimus fuit.
Quamquam hæc Regum conditio eſt,
Felices facere, non eſſe felices.

Digitized by Google

SAMVEL

Ex Ioſepho.

EPITHETA

Qui hic conditur,
Vno ſignari nomine non poteſt.
Aliud ſemper nomen meruit.
Mœroris Filius, lætitię Parens vocetur.
Nam Nouercæ æmulatione Matrem habuit,
Lacrymarum clepſydrâ moras notantem.
Speratus cum deſperandus,
Sterilem habuit Matrem.
Tantæ animæ deſperabat Natura æquare corpus.
Conceptu acerbus, virtute maturus,
Ipſo illacrimatus utero ſanctitate luſtratur:
Vt diuino ſpiritu prius reſpirarit, quàm ſuo.
Faſcijs liber, voti adſtrictus,
Nazaræorum miniſteria Templo circumdat:
Officijs cum Deo, certante Matre;
Quæ in Templo impetratum, Templo deſpondet:
Et liberum Deo reddidit ſeruum.
Obſequio cæcus, monitis oculatus,

Filios ſibi ſubſtituit.
Sed populo impoſitos, ſtatim depoſuit;
Ne iuſtitiæ lances auro deprimerent.
Populi Conſul, populo conſulens,
Saulem Regem creat, inter malos meliorem;
Perunctо vertice, ad medelam.
Regius enim eſt morbus ſuperbiæ tumor.
Zelo æſtuans, lacrymis madens,
Saulis contumaciâ ſeruatum Agagum diſcerpit:
A Saule ad Dauidem gregis regimen transfert.
Nam timendi ſunt Reges, qui Deum non timent.
Omnium deniq; laudum compendium eſto,
Quod omnium laudum compendium fuit.
Itaq; ne Virtutis oſores amet, tandem moritur.
Nec obtinet votum.
Nam Pythoniſſa incentionibus fretus Saul,
Eâdem prauitate mortuum quærit Samuelem,
Quâ viuum oderat.
Sic virtutem ſequentem fugimus, fugientem ſequimur.
Sed euocatus è tumulo Samuel,
Saulem ad tumulum deuocat:
Et vmbrâ territum ad vmbras rapit.
Sic ſuis inuentis obeunt curioſi.
Samuel igitur,
Bis vt viuat, ſemel moritur.
Semel vt quieſcat, bis moritur.
Tu ne quieſcenti obſtrepas
Tace Viator, ac perge.

SA-

SALOMO

Dauidis Filius.

SCYLLA.

Triforme hoc Monſtrum,
Humano capite, fœmineo pectore, ferinâ Caudâ,
Scyllam putas? falleris:
Salomo eſt;
Prudens Puer, effœminatus Vir, ferus Senex:
Hoc Puero nemo ſapientior.
Vnus mortalium omnia ſciuit, nihil didicit.
Venit ad Iuuenem prudentia, quæ Iuuenes fugit:
Sui ſecura apud pudicum:
Cui candor pro canicie.
Quod magis mirere, ad dormientem venit:
Muſarum ductore ſomno, qui Muſas fugat.
Itaq; per occluſas fores, oculos, ingreſſa eſt Sapientia;
Vel hoc inditio cæleſtis.
Nec venit indotata:
Sceptro manum porrexit Salomo, cum cęteri ferulæ.
Vt dubites vter vtri plus contulerit.
Nam per Sapientiam regnauit Puer, per Puerum Sapientia.

Prima

Digitized by Google

Prima imperantis cura fuit Patris ſepulcrum:
Tantâ magnificentiâ, vt Patrem ęternauerit tumulando.
Errant nimirum qui ne degeneres arguantur,
Parentis famam extinguunt.
Non extinguitur fama, cum deſiderantur extincti.
Eâdem pietate
Mortem patrio teſtamento legatam Ioabo dedit.
Optimum noui Principatus fundamētum ex talium ruinâ.
Qualis enim Populus, ſi peſſimi optimates?
Ex Rege Sacerdos, Templum dicauit.
Mundum voces, non Templum;
Spatijs tripertitum, plagis quadrifidum:
Annis totidem, quot Mundus ſolibus abſolutum.
Meritò igitur vndecumq; delatæ opes;
Vt Mundum Mundus ornaret.
Hinc à diuinis ad ciuilia; vti decet.
Vrbem mœnibus, Regnum vrbibus ſtipat:
Vt Populum cohibeat, quem auxerat pace.
Regiam & tribunal, gemmâ & oſtro conſternit:
Ne venalis ſperetur iuſtitia, quę opes calcat.
Atq; vt profugam reuocet Aſtręam,
Aureos mores in aureâ domo reſtituit.
Nuſquam lautius Sapientia ſedit.
Quâ Interprete, implicitas lites momento explicuit.
Illam pręcipue, de ſuperſtite Infante.
Qui cum duas inter Matres, nullam Matrem haberet,
Vtriq; mori iuſſus, vt neutri cederet,
Amore indice Matrem inuenit.
Eadem Dictatrice Sapientiâ, Diuina ſcripſit Oracula.

Cum

Cum quicquid diceret Oraculum eſſet.
Hæc Regiæ fama Sapientiæ, Reginarum ſcitiſſimam traxit:
Quæ maiorem famâ, Regem mirata,
Plura didicit, quam quæſierit;
Plura retulit, quam obtulerit:
Nam Salomonem alterum in vtero retulit.
Sed heu, quid Mortalibus tutum?
Tantum ingenium marcuit, cum maturuit.
Vt neſcias vtrum magis mirere,
Senium in Infante, an infantiam in Sene:
Tantæ cauſa dementiæ, libido.
Nec mirum ex Berſabęa nato.
Septingentis coniugijs, trecentos concubinatus,
Innumerabilia ſtupra, coniunxit.
Amauit quotquot vidit;
Voluit quotquot amauit; habuit quotquot voluit.
Stupente Naturâ,
Quod fœminis omnibus vnus ſufficeret, non vni omnes.
Sic effœminatus Salomo Sapientiam amiſit.
Veneris perfidiâ; quę in alios non mitior, quam in Filium,
Amantes excæcat, vt Amorem.
Hinc Aſmodęi quam Dei legibus obſequentior,
Suorum Idolorum Idola coluit;
Et Venerem veneratur venereus.
Vt non immeritò Venerem vocarint Luciferum,
Cum alter colatur in altero.
Sequuta, vt ſolet, luxuriem feritas:
Nam nimia liberalitas rapinis alitur.
Ergo, Regni opibus in gynęceo profligatis,

Per grauiſſima tributa amicos nudat, vt amicas ornet.
Quin per magicas artes aurum ſcrutatus,
Feralis ęruſcator, vectigales Dæmonas facit;
Et Plutum quærit apud Plutonem.
Tot inter flagitia pacem amiſit pacificus:
Salomo, non iam Salomo.
Bellante Idumæo latronum duce,
Rebellante Ieroboamo tributorum quæſtore;
Per Mammonæ miniſtros, Mammonæ cultor affligitur:
Donec diuino Numine afflatus Achias
Suum pallium, & Salomonis Regnum, diuiſit.
Sic objit inſanus Sapiens;
Hebræorum decus & dedecus.
Inops inter opes, ſterilis inter coniugia,
Vnico de tot thalamis ſuſcepto Filio.
Nam nihil Veneri nocentius, quam Venus.
Primus è Chriſti Proauis Stygem coluit;
Et primus intrauit.
Indubio argumento: nam Idola poſuit, non ſuſtulit;
Et flenda leguntur, non fletus.
O ſaga Puellarum forma,
Quæ inſanire Sapientiam facit,
Et Hominem vertit in Scyllam.
Oh, ſi ſapitis, hanc Scyllam fugite.

RO-

Digitized by Google

ROBOAM

Salomonis Filius.

PARALLELA.

Inſano inſanus ſuccedit natus;
Natus ex nondum inſano.
Mala exempla natalibus præualent.
Vterq; Regnum ſuſcepit;
Ille annis tantum, hic tantum ingenio puer,
Sed iuuenis Salomo ſenes audijt;
Senex Roboam iuuenes audijt:
Sero erudiendus periculo,
Iuuenili Senatu Regna ſeneſcere.
Pari libidine vxoria dedicant Idola:
Sed ille Venerem, hic Priapum;
Effœminatus virilem.
Cuius Sacerdotio perfuncta Coniux, amat quod colit:
Tali Numini melior Victima, quàm Sacerdos.
Pari amentiâ Coniugum gregem paſcunt.
Sed ille maiorem, quia ditior.
Nam ſine Mammonâ furit Aſmodæus.
Pari leuitate populum tributis grauant.

Sed

Digitized by Google

Sed ille mollius, hic durius:
Nam rapacitati additis conuicijs,
Bis Fera, vngui nocuit, & linguâ.
Pari in vtrumque ſeditione, conſpirat populus vt reſpiret.
Sed ille turbas placauit, hic placando turbauit.
Nam Aduram tributis Præfectum,
Mulcendo cętui delegat, quem mulgendo cenſui delegerat:
Qui magneticâ eadem facundiâ,
Lapides trahit, quâ aurum traxerat.
Vterq; fleuit Regni ſchiſma.
Sed ille adumbratum, hic verum.
Nam diuiſo cum Religione Principatu,
Roboamo Iudaicus, Ieroboamo Iſraeliticus ceſſit.
Nihil enim citius Regna ſecat, quam ſecta.
Pari fato externos irritant Reges.
Sed ille procumbit, hic ſuccumbit:
Nam Ægyptius Pharao Seſoſtris,
Roboamum libertate, auro Templum, nudauit.
Adeò inteſtina diſſidia, finitimorum ſunt lucra.
Pari affectatione Templum ornant, non colunt.
Sed ille aureis, hic æneis donis;
Vt ex diſpari ærario noſceret,
Quam citò ſæculi metallum degeneret.
Paria igitur vitia, par ſequitur pœna.
Cupidinis enim flammis ad Tartari flammas acti,
Alternis ſe ignibus cruciant.
Lite dubiâ, vter inſanior
Qui ſapuit aliquando, an qui numquam.

ABIAS

Digitized by Google

A B I A S

Roboami Filius.

E D I C T V M.

Adeſte Ciues, Aduenæ, Conueneque,
Quòd Abias Roboami & Maacę Filius,
Paternam impietatem, maternam libidinem retinuit:
Quòd ex malis malos geniturus?
Omnium mulierũ vir, omnium virorum mulierem duxit,
More vt nomine Matri ſimilem:
Quòd vltimis ceris ſcriptus heres,
Secluſo primogenito, nihilo melior euaſit;
Et legum vindex, vixit ſine lege:
Quòd veræ Religionis ſuaſor non ſectator,
Et fari promptior quam facere,
Non percepit quæ præcepit:
Quòd iuſtiore ferro, quam mente,
De perduelli Ieroboamo Victoriam nauiter potitus,
Ignauiter eſt vſus;
Et quingentis millibus Iſraelitarum cælitus necatis,
Idololatras conterere maluit, quam Idola:
Quòd Bethel, & Sichem ſchiſmaticas Vrbes

 Trium-

A S A

Abiæ Filius.

Proijce odores in hanc flammam, Viator.
Aſa Rex Iuda;
Primus Regale funus rogali luce radiatum,
Afflatumq; pigmentis, cupijt: nec immeritò.
Principum Phœnici tales debebantur exequię.
Hic Ataui Filius, non Patris,
Videntem audiens Azariam, Religionem reſtituit.
Optimus Patrię Pater,
Matrem Priapeiorum Antiſtitam Regno abdicauit:
Malorum enim principium ſunt mali Principes.
Maſculas Venere effœminatos,
Qui ſubterraneo abſtruſi delubro
Brutam libidinem in Brutorum ſpecubus exercebant,
Terra eductos igni tradidit: hac tantum digniſs luce.
Nam Conſcientia Iudice, mortem merentur,
Qui ſe tumulant, vt peccent; & pœnas de cōpendio petituri,
Latebras quærunt Inferis propiores.
Maiore prodigio Priapum in Cedronem demerſit;
Qui

Qui ſubitâ gliſcente flammâ à torrente ipſo torretur.
Diceres Virgineum Chriſti pedem libaturas lymphas,
Ob impuræ imaginis attactum, igne luſtrari:
Dubito, aquis ne vratur Idolum, an aquas vrat,
Minime nouo miraculo:
Cum Venus flamma ſit, aquis nata;
Et inter lacrymas ardeant amantes.
Diro certè ſpectaculo,
Terrentur Idololatræ dum torretur Idolum;
Et in flammâ naufragium facit.
Verâ igitur nominis notâ Medicus appellatur,
Quod languentem populum ſanauerit.
Magna enim vulgi cenſura eſt Regis virtus.
Tantæ virtutis honorarium retulit, victoriam & pacem.
Immò in pace victoriam;
Nam decies centena Æthiopum millia,
Certum ſibi funus de colore ominata,
Panicis terroribus diuinitus incuſſis,
Spernendo potius quam ſternendo difflauit.
Voluūtur humi nigra corpora, ceu torres ſāguine extincti.
Fugiunt ad Orci flammas fuliginoſæ iam animæ,
Ac Furijs ſimiles ſibi aduenas ſtupentibus,
Tartari tenebrę geminantur.
Sub alterum pacis decennium
Aſę Baaſa, vt Roboamo Ieroboam fatalis hoſtis,
Victoriæ materiam intulit verius quam bellum.
Quin aſportatis hoſticæ Ramæ ruderibus,
Gabaam & Maſpham, Regni propugnacula, exaggerauit.
Itaq; inuerſam triumphi ſpeciem vidiſſes,

Hoſtes

Hoſtes dirui, mœnia duci captiua.
Nec omni tamen labe caruit: Dauidis genus erat.
Nam omnia Ethnicorum emaculauit cunabula,
Præter excelſa Fana,
Montibus ingenio altioribus nixa.
Vt intelligant Principes
Quanto periculo arces Hęreticis indulgeant,
Cum tela vix euolent quo impietas repit.
Iſraelem oppugnaturus, diuina humanis auxilia poſthabuit.
Aſſyriorum fœdus toto ęrario paciſcens,
Ab infidelibus fidem emit.
Prophetam indigno fœderi reluctantem, neruis præpedijt:
Ciues Prophetę fauentes gladio addixit.
Adeo intutum Reges carpere, vel optimos.
Æquâ igitur talione,
Trienni podagrę, fellεę bilis filiæ, cruciandus traditur;
Et qui Vatũ pedes neruis arctauerat, pedũ neruis arctatur.
At de crimine pœnam traxit, de pœnâ crimen:
Ad nobilem illam peſtem, medicis fortiorem,
Medicorum manus implorat, non Dei.
Ipſo ridendus nomine, dum Medicus eget medico.
Deniq; lectum pro equuleo nactus,
Membrifragâ torquente podagrâ, erratorũ ſummã fatetur.
Reſumptâq; virtute rediuiuus,
Odoratum hunc Rogum ſibi viuus compoſuit;
Vt Empyreum prelibaret in flammâ.
Nam Virtus non fragrat niſi flagrat.

[illegible]

Iſraelem oppugnantis [illegible] auxilia poſthabuit.

[illegible]

Tricnni poda[illegible] traditur,

[illegible]

Ipſo [illegible] medico

[illegible]

Membrifraga [illegible] fatetur.

[illegible]

IOSAPHAT

Aſa Filius.

MINÆ.

Veh tibi, Viator,
Si quid tibi conſcius, cenſorium hoc Solum calcas.
Inexorabilis Arbiter Ioſaphatus, hac in Valle ius dicit.
Cui tanta veritas, vt nihil ignoret;
Tanta ſeueritas, vt nihil ignoſcat.
Integritatis teſtem do zelum,
Quo à ſtirpe reuulſas effœminatorum reliquias excoxit.
Diuini Iuris Interpres
Legis tabulas in omnium pectora tranſcripſit è ſuo.
Meritò lapideas; vt lapidem rogent, qui lapidem violant.
Inſpectores vtriq; Foro conſtituit Æaco ſimiles:
Peccanti attentos, non precanti.
Quibus tam leue aurum, vt recti lances non flectat:
Tam graue ferrum, vt à recto deflectentes proterat.
Ciuium quippe ſecuritas eſt ſecuris.
Damnandi rigorem æquauit plectendi vigor.
Nam conſcriptis familiatim bellatoribus,
Regno arces, arcibus præſidiarios,

Præ-

Præſidiarijs præfectos impoſuit.
Vt omni aditu gladijs obſtructo
Fugere cum nequeant ſceleſti, ſcelera fugiantur.
Nec armis opus;
Si adſpectu Galaaditas vicit, Moabitas cantu.
Nam Hebræis modulantibus, in furorem acti hoſtes,
Inter ſe digladiantur.
Paribusq; momentis illi canunt, iſti cadunt:
Chordarum concordiâ cordium diſcordiam proritante.
Riſit Mors muſica tot Andabatarum paria,
Sono eccæcata, ad numeros cadere.
Horruit Mars amuſicus, arcuum neruos lyræ neruis eludi:
Et lyram inter arma numerari, vt inter aſtra.
Heu duræ minæ!
Quid faciet Iudex, ſi ſeuit Cytharedus?
Veniet ſumma dies, die carens; cum Apparitor Angelus
Omnes antiſtare iubeat hoc Forum, cui omnia liquent.
Quod vadimonium nec fauor excuſabit, nec lacrymæ;
Ne Mors quidem.
Nam ruptâ tellure, ſolutis Mundi compagibus,
Mors ipſa iure petitura, quod bonâ fide poſſidet,
Abſorptos euomet, vt reſorbeat.
Aderit Adraſteæ miniſtra Erynnis:
Carnifex nimirum flamma;
Quæ luce eadem ſcrutetur impios, & comburat:
Ac nequid inultum lateat, nil inuſtum relinquet.
Metue ſceleſte non cunctaturum Iudicem:
Plus metue cunctantem.
Diu grauida nubes damnoſius parit.

IORAM

IORAM

Ioſaphati Filius.

SENTENTIÆ.

Recurrit ad Ioramum Ataui impietas.
Nam in aulico freto
Vitia fluunt, vt refluant.
Ante Imperium innocens viſus.
Octennio nequiter egit, quo imperauit.
Nam innocentiæ candorem immerita cruentat purpura.
Ad Regnum ſublatus Fratres ſuſtulit.
Nam Tyrannus ſanguinem ſitit quem timet:
Numquam lætus niſi dum canit exequias.
Addidit crudelitati ſodalem idololatriam.
Bis de Inferis optime meritus;
Quos auget, & adorat.
Quid enim colat niſi mortua, qui viuos odit?
Impietatis magiſtram audijt Coniugem.
Illam nempè Athaliam, Achabi mortalium ſceleſtiſſimi.
Nam ſępè impietas eſt dotalis.
Vxorio exemplo citius raptus quam patrio;
Maſcula thura effœminauit.

Pp Nam

Digitized by Google

Nam efficaciſsima ſuadendo oracula ſunt oſcula.
Ad inania pauidus, Heliæ minas non pauet.
Nam perituri Tyranni argumentum eſt
In ſecuris metus, in metuendis ſecuritas.
Vero igitur euentu, Iudæam prædantur Arabes.
Nam Regum delicta Regnum luit.
Infelix populi conditio,
Quia premitur à Tyranno, Barbaris tradi;
Et diſperire, quia perit.
Inter hæc mala,
Regiæ Coniuges raptæ, Filij trucidati.
Itaq; infelix cælebs & orbus,
Coniugum lecto, natorum letho funeſtatus,
Fleuit, à nemine fletus.
Nam populi mulſum, Tyranni lachrymæ.
Sic acerbiſsimæ morti ſeruatus,
Animam cum viſceribus ponè regeſsit.
Vt intelligas quo loco mentem habeant ignaui.
Rogo demum caruit, non tumulo.
Hoc etiam præpoſterè:
Quod igne fraudatus quem meruit,
Terram impetrauit quam terruit.
Nam Tyranno maxima pœnarum eſt,
Poſt obitum non lucere.

OCHO-

OCHOZIA

Iorami Filius.

IOAS *Ochoziæ Filius.*

AMASIA *Ioaſi Filius.*

SAXIFRAGIVM.

Tres haſce Statuas,
Inter Chriſti Proauos pridem collocatas,
Matthęus fregit dum tacuit.
Execratum Achabum Matris Patrem
Reſpicit hæc vindicta;
Cuius Nepotes ad tertium vſq; diris vouerat Vates.
Itaq; ne Chriſti Maiores Achabi Minoribus miſcerentur,
Nepos, Pronepos, Abnepos
De ſacro Stemmate exulantes,
Nomine carent, & effigie.
His alia vita, non alia vitia:
Primus primâ, medius mediâ, vltimus vltimâ
Ætate defecit:
Vt ſcias, animi eſſe crimina, non pili.

Omnes

Omnes imminentem pueritiæ fugerunt gladium:
Primus hoſtilem, alter maternum, tertius ſeruilem.
Parcente falce, donec ſcelera matureſcerent.
Omnes laude indigni, digna laude incepere:
Nam vana ſimulacra,
Primus diu non coluit, vltimus coli vetuit,
Medius colentes occidit.
Omnes ad volutabrum reuerſi, Idola reſtituunt:
Hoſtilia primus, aulica ſecundus, paterna tertius.
Omnes monitoribus aſperi:
Primus Heliam non arridentem deridet;
Tertius minanti Eſaiæ mortem minatur;
Medius Zachariam lapidum cultus exprobrantem,
Lapidibus obruit.
Omnes Rempublicam perdunt:
Primus poſtulatitio fœdere;
Alter emptitia pace;
Tertius voluntario duello.
Omnes Templum dedecorant;
Quod primus deſerit, ſecũdus ſpoliat, tertius ſpoliari patitur.
Omnes coniurato ferro ignauiter ſublati:
Primus dum latet, alius dum ſtertit, tertius dum fugit.
Omnes deniq; mali:
Non ita vt altero peior alter,
Sed omnes omnium peſſimi.
Omnes igitur Matthæi calamo, vt Iudęo gladio, confoſſi;
Nec inter viuos, nec inter extinctos numerantur.
Nam quos premit obliuio, non natos puta.

OZIA

Digitized by Google

OZIA

Amaſiæ Filius.

PARAPHRASIS.

Hoc in tumulo non tumulo, iacuit non iacuit;
Viuum cadauer, Regis agricola.
Qui victor victus, Deum ſpreuit dum coluit.
Et vulneratus vt conualeſceret, moriendo conualuit.
Hunc viuos fugientem, mortui timuerunt.
Reſtitas ad hunc griphum, Viator? paraphraſin cape.
Hic eſt Ozia Rex Iuda;
Qui vrbana vitia in ſuburbio declinauit:
Redijt ſub hoc Principe ad ſuum exordium Regia dignitas:
Nempè ad Paſtoritiam.
Hic triumphali aratro terram domuit.
Vnde mira fœcunditas;
Cum trabeato Agricolæ vectigalior ſeruiret tellus:
Et regiâ manu maritatæ gemmarent Carmeli vites.
Audiant Principes qui ex Vrbium cinere aurum cribrant.
Veræ fodinæ ſunt ſulci:
Bubus, non Hominibus graues.
Ibi vegetæ opes radices agunt.

Has humaniſsima humus ſinu promit:
Quæ Hominum altrix, & alumna,
Riuis nutrita, frugibus nutrit.
Huic vni fœnerabantur antiqui Reges:
Quibus pro loculis erant ſcrobes.
Nunc terram dedignantur terræ filij:
Nec colere modo, ſed calcare.
Nam purpurâ interpoſitâ à ſe Matrem ſecernunt;
Eamdem peroſi pro quâ dimicant.
Hinc Principum lubricæ opes, quia ſine radice.
Plutus à Cerere gignitur & Iaſone;
Segete, & vellere:
Vtroq; ſuccreſcente ſumentibus.
Rubiginem vomeri non indulſit; ſed neq; gladio.
Vtraq; Martis materia, ferrum:
Vtroq; modo terram ſubegit.
Philiſtinos, Arabas, Ammonitas,
Tam facilè ſub iugum miſit, quam iuuencos.
Gethum, Iabriam, & Azothum, hoſtiles Vrbes,
Eodem vomere quo glebas, exarauit.
Pari luſu vulpeculis tragulas, & baliſtas hoſtibus, tetendit.
Eâdem arte ſegetum meſſor, & capitum,
Cereris falcem morti commodauit.
Ita ex aruis ad arma, ex armis ad arua diuertens,
Oleas meſſuit, quas ipſe conſeuerat.
Sed vtinam ne extra ſuas oleas.
Nimirum vanidâ victoriarum diſtentus aurâ
(Qui felicium eſt morbus)
Sacerdotali ſibi iure arrogato,

Sacro

Sacro thure profanus adolet.
Oh, quid agis mitrate villice?
Te aratrum decet, non ara.
Huic fumo ſucceſſit flamma; ambitioni iracundia.
Vno ſcelere bis iniurius,
Cælum thure, thuribulo Myſtas exterret.
Non dilatâ verò vindictâ,
Subita lepræ illuuies Regiam frontem populatur;
Et infulæ locum fœdat.
Decebat talem Pontificem talis lamina,
Vt frontonis ſupercilium deprimeret.
Diditur etiam Tellus ingenti fremitu trepidaſſe:
Exitura de centro, niſi ille de Templo.
O fluxa, Reges, gaudia!
Cum ipſum ſupra quod ſtatis, inſtabile ſit.
Atqui cum ſuâ Tellure tremens Ozias,
Extemplò reſilit ex Templo:
Et Regno exauthoratus,
E viuis migrans non e vitâ,
Marcido in corpore ſepultus, & inſepultus,
Soliuagos intra penates lugendo conſenuit.
Diu expirauit viuum cadauer;
Sero moritur, iam mortuo ſimilis;
Et auito ſepulcro interdictus,
Agro tumulatur, quem coluit.
Adeo ſuperborum contactum vel Mortui pauent.
Habes griphi ſententiam,
Viator abi.

IOA-

Digitized by Google

IOATHAN

Ozia Filius.

LEGATIO.

Adeſto Fama:
Ad Principes te delego;
Vnico exemplo magna conſilia tranſacturam.
Ioathani Regis virtutes Regibus refer.
Vt emerito Patri ſuccedens puer,
Feſſo Athlanti Alcides integer,
Ægro Parentis capiti ſuppoſuit ſuum.
Felix Genitor, qui vitâ peractâ viuens,
Succeſſoris virtutes non ſperauit, ſed ſpectauit.
Felix puer, qui paternæ frontis adſpectu, frontem remiſit,
Et humilitatis magiſtrum habuit tumorem.
Et quis credat? vnum caput alterius morbo ſanatum.
Adde vt Iſaię, Zacharię, Oſeę, Amoſi,
Nobilibus ſpectris admonitus,
Rectum iter inſtiterit.
Nam veritas priuatę fortunę bonum,
Ad Principes non illabitur, niſi e Cęlo:
Non immeritò Iouis Filia.

Digitized by Google

Prædica, vt Numine vſus propitio,
Syriæ & Iſraelis coniuratos Reges cohibuit:
Ammonitas ſemper cæduos feliciter cecidit:
Numquam non lædente ferro, numquam læſus.
O militiam innocentem,
Vbi ad meliores partes applicante victoriâ,
Nemini nocebant arma, niſi nocenti:
Et rectior rectiùs collimabat.
Poſt militare, ciuile ſtudium exaggera.
Vt ſanctę Vrbis intuta munijt, diruta erexit:
Nec molles fundauit Moles, ſed ſibi ſimiles.
Vt Dominus ex Domo, Domus ex Domino agnoſceretur.
Turrim Ophel euexit ſupra nubes;
Regiæ mentis Idæam ſemper ſerenæ.
Portam Templi ſpecioſam,
Æris & auri ornatu, nomine dignam fecit.
Specioſam ne magis, an ſpacioſam?
Sanè totam Petri charitatem triumphali fornice excepit;
Quam recto veſtigio claudus ſequutus;
Ne torto pede ſpecioſum limen deformaret.
Narra vt hoc Principe,
Vomuit vetuſtas multo ſolidiora quæ exederat.
Vt collapſa nemo dixerit ædificia,
Sed ſponte inclinata, vt altiùs gliſcerent.
Celebra deniq; magnificentiam,
Quâ vrbes Ciuibus, agreſtibus mapalia condidit.
Illas præſidio, hęc ſubſidio.
Nam mutuis gladij, & ligonis officijs,
Tuetur qui alitur, alitur qui tuetur,

Et

Et arces pereunt poſt caſas.
Poſt hęc elogia altum ingemiſce;
Quod hoſtibus ferox, ſuis blandior,
Obiurgandæ ſuperſtitioni linguam non habuit.
Itaq; gloriosiùs
Delubra ſolo, quam ædificia Cælo, æquaſſet.
Vt mirum non ſit,
Adulari populos Regibus, cum Reges populis adulentur.
Adde igitur Principibus animos;
Vt à Diuinis exorſi, degeneres increpent:
Ioathani eiurato exemplo,
Qui fortia faciliùs fecit, quam dixit.

Digitized by Google

Digitized by Google

ACHAS

Ioathani Filius.

HISTORIA.

Amicitias beneficijs parari qui putat,
Hiſtoriam hanc legat.
Achas ad Iudæ ſolium diuinitus erectus,
Omnem lapidem mouit quo Deum perderet.
Nam inter ſaxeos Dęmonas diuiſo cultu,
Nullum vt faceret Deum, multiplicem fecit.
Parum fuit Deum obruiſſe lapidibus.
Eumdem importuno Oeſtro vellicaturus,
Muſcam Deum fecit.
Planè ſuos inter Deos numerandus;
Puſillus, Excors, niger, moleſtus.
Mirare Diuini pectoris patientiam,
Quæ iniuriam peroſa non iniurium, hoſtem prole auget.
Et quod optimum Dei munus, optimâ prole.
Hic ex beneficio maleficus,
Acceptum Filium Idolis comburit.
Timuit Orbis eumdem Rogum:
Tremuit populus Thyeſtęam illam coquinam:

Digitized by Google

Inuenta eſt flamma quæ aſtantes frigidos faceret.
Nefandi ſacrificij locus Gehenna;
Quæ Tartaro nomen dedit, vt exemplum.
Quippe infernus ignis
Nondum nomen inuenerat ſatis horrendum.
Achas Plutone peior, ignem dedit inferno peiorem.
Parati affuere Dei vindices,
Raſis & Phaceus, Syriæ & Iſraelis Dynaſtę.
Maluit tamen Deus contumacem contumaciter demereri.
Itaq; Iſaiam Achaſo delegat,
Qui pro victoria ſpondeat:
Prodigium quodcunq; daturus prò vade.
Et quo prodigia firmentur,
Dei Filium pignori pollicetur.
O Numinis patientia toties irritata, non irata!
Achas prodigia reſpuit:
Et Numen inter Nepotes dedignantur.
Puto Deū ipſum Gehennę immolaturus, ſi naſci feſtinaret.
Spretis igitur Cæli copijs,
Aſſyriorum Regem mauult auxiliarium.
Sic mendax nemini credit, niſi mendaci.
Ac ne pretio careat tutela,
Totum ærarium, ſanctum, profanum, Aſſyrijs profundit;
Vitamq; pretio taxat.
Itaq; quicquid rapere hoſtes poterant, donat:
Seſeq; ſpoliat, ne ſpolietur.
Quin ſublatis exuuijs Templum claudit;
Quaſi incluſo ac ſpoliato Deo, victor.
Riſit inſaniam Deus;

Et

Et perfidum reliquit fœderatis plectendum.
Nam perditi, ipſi ſe perdunt.
Affuit ergo accitus Aſſyrius Thelegat-Phanaſarus;
Qui attritis Achaſi hoſtibus, ipſum attriuit:
Sic nocent auxilia malo maiora,
Et bellorum nimbi detonant in authorem.
Putas Achaſum reſipuiſſe? deſipuit.
Ab ſuâ Muſcâ perpunctus Damaſcenorũ Idolo ſe deuouet.
Itaq; contra Syros, Aſſyrios implorat;
Contra Aſſyrios, Syrorum Deum,
Qui ne ſuos quidem ſeruauerat.
Hic Diuina patientia deſperauit;
Et ſeruari nolentem ſemel perdidit.
Malè moritur inter vtramq; vitę metam:
Et extra tumulum tumulatus
(Quis enim iuſta faciat iniuſto?)
Gehennę aſſignatur, cui nomen fecerat.
Sic ei fiat qui beneficium in vitium torquet.

EZE-

EZECHIA

Achaſi Filius.

INDEX.

Rerum ab hoc Principe geſtarum indicem cape:
Sub Romanę Vrbis natales naſcitur
Achaſi Filius Ezechia.
Sed ille ex optimo Patre peſſimus,
Hic ex peſſimo optimus, iterum peſſimum geniturus.
Sic teſſellata fortuna bona malis interpolat.
Sanctiſſimę Parentis mores libauit, non Patris.
Quæ felicior Mater quam Vxor,
Pro votis Filium accepit, non Maritum.
Quintum ſupra viceſimum annum natus,
Florem ſceptro impoſuit, quem cęteri perdunt.
Primo Imperij anno Templum aperuit,
Quod nihil Sanctum vidit, niſi Regem.
Moſis etiā ſerpentem deiecit, olim ſalubrē, iam virulentū,
Poſtquam ſuperſtitioſis aris concaluit.
Anno, & Animo eodem,
Sculptilia in Cedronem ſparſit; muſicos modos reſtituit.
Vtrumq; nexum: quid enim Cedron niſi mœror?

Digitized by Google

Sic populi lacrymas Idola ſorbent;
Et flente flumine, ciues canunt,
Tot Pharaonibus demerſis, quot Idolis.
Merguntur incendiarij illi Dæmones:
Inferno ardore ex antiperiſthaſi geminato.
Et adorata illa ſaxa, adorantium ſcopuli,
Poſt animorum naufragium ipſa naufragantur.
Poſtero anno, diuiſa Iudæ ſtudia pro Concione componit.
Amphioni comparandus Orator:
Nam Vrbem ille parauit, hic reparauit canendo.
Inſtante Paſchate,
Ad Solymorum celebritatem ſchiſmaticas alliciens Tribus,
Iudæ Iſraelem coniunxit.
Ita Paſchalis Agnus, agnos fecit conuiuas:
Et fractis Idolis integrata concordia.
Poſt hæc, Salomonis de plantarũ vſu cõmẽtarios combuſſit.
Iam enim ex horto non e Cælo ſalus quærebatur:
Et herbarum non oculorum expreſſo ſucco,
Membra curabantur non animi.
In illâ igitur flammâ ars mortua, ſpes reuixit.
Vtinam Coi Senis farcimina ad Ezechię manus veniſſent:
Sine carnificinâ homines conualeſcerent.
Auctis iam annis,
Aucta cum Sacerdotum pietate, laicorum liberalitate;
Condendis largitionibus Templi horrea laxauit.
Quis neget frugi eſſe virtutem?
Cum ſacra opera ſacras opes adaugeant.
Anno Imperij bis ſeptimo, qui ſemper Clymactericus,
Ezechiæ virtus tentata.

Nam

Nam Aſſyrius Sennacherib Iudæam euertens, & euerrens,
Citius rapuit arces quam vidit.
Quæris quantâ acie?
Terra contecta, montes depreſſi, flumina epota.
Sed armatorum tot millibus,
Trecenta & triginta talenta obſtitere.
Toti Ægyptiorum armamentario,
Totum Templi ærarium obiecit Ezechia.
Nam ſacræ diuitiæ eò ſeruantur vt ſeruent.
Fecerat hoc etiam Pater, ſed impare ſtudio:
Ille Templum timebat, hic pro Templo.
Extremo eodem anno,
Aſſyriâ fide recrudeſcentibus Barbaris,
Infanda effutiente Sennacheribbo, ad pias preces confugit.
Felix certamen: linguâ pugnacem, linguâ vicit.
Minus dixi; dormiendo vicit.
Nam per tenebras cæcutiente Angeli gladio,
Aſſyriorũ millia cẽtũ octoginta, ſomnus cõſignauit Sorori.
Diriguit Sennacherib nocturnæ cladis ſpectaculo:
In patriâ, à Filio, ante Idola cæſus,
Qui patriam liquerat, pro Filio, contra Deum.
Anno victoriam ſublabente, dirùm ægrotat.
Tumente vlcere quò animus detumeſceret.
Lethum denunciante Iſaia, luget, ſubmittitur, conualeſcit.
O dulces lacrymæ, vitæ auſpices, vel inceptæ, vel receptæ.
Primum naſcentium omen, vltimum pereũtium ſuffragiũ.
Anni igitur quindecim ad vitæ ſtamen aſſuti:
Illuſtri teſte, Sole;
Qui ſupra lineas decem retroactâ ſtyli vmbrâ
Viam

Viam & vitam redorditur.
Hem quid ſolidum in humanis,
Si ætas horarium eſt, annus linea, vmbra vita.
Lethalis vmbra, quę lineas enecat, quotquot attingit:
Pariterque dum proficit, deficit.
Poſt menſes duos,
Babylonum Legatis diuitias & delicias oſtent at
Neſcius quam rapaci populo illecebras.
Sed ò rigidam diſciplinam circa Principes.
Pro quantulo crimine, quantum diſcrimen?
Funeſtior interuenit Legatus Iſaias.
Qui in oſtentatiunculę pœnam,
Iacturam opibus, capturam Liberis ominatur.
O' lethales diuitię, quas nec cęlare tutum, nec proferre!
Sed ò vitales lacrymę, vel cęlatę, vel prolatę!
Ad pręſentiſſimum hunc panchreſtum redit Ezechia.
In ſuis oculis ſalubrem hunc ſuccum quęrit,
Quo Numen emollitum, ira reſtincta.
O' efficaces iterum lacrymę!
Tacitę oculorum voces, & liquidi vocis oculi:
Nec fœcundus humor tantum, ſed facundus,
Qui animum erigit dum cadit, & cadit ſine iacturâ:
Nam ſolam hanc mercem prodigere licet.
Exinde piſcinas, fontes, aquęductus,
Puto ſuarum imitamenta lacrymarum, aperuit:
Per quas deniq; animus enauit ad palmam.
Anno à ſuſcepto Imperio viceſimonono.
Dauidi non conferendus, ſed præferendus:
Nam maiora fecit, minora deliquit.

MA-

MANASSES

Ezechiæ Filius.

EXOMOLOGÆSIS.

O' Rerum Opifex, Reorum Opifer, Deus;
Aduerte tandem æquas aures,
Clemens attrito, felix catenato, Rex Regi.
Infanda mea facta ad rationem reuoco.
Tu ſolus audi quę ſolus ſpectas:
Aut ſpectare deſine, quę piget audire.
Ille ego Manaſſes, Orbis Eoi Veſper:
Vt lucem fœdarem in lucem veni.
Conceptus, lethale nefas concepi.
Et hęrente adhuc cortice, odiſſe te cępi antequam noſſe.
Iam de latebrâ proſerpens Vipera, hoſpitalem vterum torſi.
Felici hoc exordio mihi plaudens,
Quod nondum natus potui Matri nocere.
Alumnæ grauis ſarcina, papillas morſu tentaui;
Sanguinis auidior, quam lactis.
Circumciſus, impreſſum generis ſignum
Pro libidinis teſſerâ ſuſcipiens,
Dixi; hunc ſanguinem Veneri propino.

Vu In-

Digitized by Google

Infandus Infans, paruus ſed prauus;
Execrationes infrendens inter vagitus,
Candidum nihil habui pręter ſyndonem;
Hanc ipſam cruentaturus.
Deerat iam nocendi auido, nocendi facultas:
Hanc e voto feſtinauit fortuna,
Cum duodenni gladium commiſit.
Ita, nimis impotens, quia nimis potens,
Proceres terrui Puer; quo leuior, eò grauior populo,
Qui citum diadematis fulgorem, ceu fulgur expauit.
Hinc diuini, humani Iuris immemor,
(Quid enim Manaſſes, niſi obliuioſus?)
Vnam mihi legem ſtatui, legem nullam ſeruare.
Durus, Difficilis,
Rogari, inuidiam; non rogari, contumeliam duxi.
Iniuſtus, inhumanus,
Alijs omnia licere volui, alijs nihil.
Impius, periurus,
Studio, & ambitu paterna exempla non inſtiti.
Puduit Regem bene agere de exemplo.
Anteire malos malui, quam bonos ſequi.
Hoc vno Patris ſpeculum,
Quod eius imaginem reddidi ex contrario.
Proinde, ex tuo Templo,
Quæ ille intulit, ſuſtuli; quæ ſuſtulit, intuli.
Atq; vt à te maximè ſeiungerer,
Duo ſeiunctiſſima coniunxi, atheiſmum, & ſuperſtitionem.
Excelſa diruerat Pater; refeci:
Vt altiore de prærupto contereretur Religio.

Priapi

Digitized by Google

Priapi aras ſuſtulerat; reſtitui:
Laſciuè ſimul, & ſacrilegè;
Vt dignitatem libidini adderem, adimerem tibi.
Has inter ſordes volutus, ſauciari potui, non ſatiari.
Planetarum ſectator, quia errantium,
Eorum ſimulacris Templi atria ſtipans,
Inueni quo tua tibi Sidera fierent odioſa.
Auſpicijs, & aruſpicijs attentior quàm tibi,
Auium pennas, & pecudum fibras
Veraciores duxi, quam tuas tabulas.
Hoc minime falſus,
Quod Brutis ſtolidiorem me cenſui, dum Bruta conſului.
Striges, Ariolos, Magos, Pythones colui.
Te vt Orbe depellerem, Dæmonas euocaui.
Itaq;, quo irreligioſior eſſem,
Religionem mutaui, non ſuſtuli.
Aſtra, Lapidem, Bruta, Furias,
Quidlibet eſſe Deum paſſus, dùm tu non eſſes.
Senior factus non ſanior,
Ab impietate ad crudelitatem prorui.
Nam calcanda erat poſt Diuinitatem humanitas.
Credulitate crudelitati ſuffragante;
Hoſtes opinatus omnes diſſimiles;
Ferus vt timerer, & quia timebar,
Hoſtium numerum auxi tollendo.
Prophetarum voces cum ſpiritu interclusi.
Iſaiam Socerum ſerrâ diſſecui.
Deniq; adamantinam cordis duritiã flammis exploraturus,
In valle Gehennæ Filios combuſſi.

Lætus,

Lætus, quod nec Auo molliorem me inuenit illa flamma.
Tot ergo ſcelerum cumulis impuli patientiam tuam,
Vt perditus videreris, niſi me perderes.
Viciſti proinde, ne vincerem;
Immiſſo Babylonico, vt Tyrannum Tyrannus plecteret.
Qui tam citò vinctum, quam victum,
Me, meos, mea, ad fœdum hoc ergaſtulum abduxit.
Ah ſatis pœnarum habes, victor,
Dum inter opima catenatum numeras Regem.
Non tu innocentibus pœnitentiam delegas,
Quæ reatum necat, non reum;
Et in ſolutum imputat crimina, cum numerantur.
Meum ius vrgeo; ad hanc prouoco:
Suffragante ipſa ſcelerum multitudine.
Poſſibile non erat tanta committi, niſi ab inſano.
Exere ſplendido miraculo vim tuam
O bone, & parcendo exercite.
En vt ventosâ victoriâ tumens Hoſtis,
Vernaculorum te tuorum deſertorem ridet, & viuit.
Ex vſu non eſt ſcelera mulctare ſceleribus;
Et externos recreare tuorum pœnis.
Redde heù conſpectum mihi beatæ Vrbis;
Vbi Reges peccare ſolent, & pœnitere.
Vlulabo vbi deliqui:
Sanguinis riuos lacrymarum riuis exſtergam:
Exulabit Idolorum populus, vrbe donatus:
Et exemplo corruptos, exemplo corrigam.
Hæc orauit Manaſſes, & Regno redditus votum expleuit.
Atq; vt diutiùs doleret, nemo diutiùs regnauit.

AMEN

A M O N

Manaſſes Filius.

SYMBOLVM.

O' Spes fallaces.
Intempeſtiuè concuſsi iſti flores,
Intempeſtiuè ſepulti ſymbola ſunt.
Amonem florentis æui Principem,
Infrugis hic Hortulus condit.
Qui de paterno exemplo,
Inter vitia & virtutes ætatem diuiſurus,
Pœnitendi fiduciâ, pœnitenda commiſit.
Templo Idola, latibulis ſtupra, Vrbi funera,
Velut fœnori intermiſſa reſtituens,
Vt probè ſeneſceret, improbè adoleuit.
Sed heu; claudicante ſpe velocior Mors,
Coniurato aulicorum ferro,
Vota cum vitâ ſuccídit.
Itáq; ſpe florens, non virtute;
Inter flores iacet, ſed frugiperdas.
O' Spes fallaces.

Digitized by Google

Digitized by Google

IOSIA

Amonis Filius.

EPINCIVM.

Io Triumphe.
Idolorum Euerſor curuli feretro effertur.
Hic eſt ille Ioſia,
Quem ſupra trecentos annos Natura parturijt.
Iam tum enim fatidicâ voce præmonſtratus,
Idolis operantem Ieroboamum ſolo nomine tremefecit.
Nondum natus, iam notus:
Vel natus ante Parentes.
Io Triumphe geminate Ciues.
Hic ille cenſorius infans.
Qui ſupercilio contractâ morum licentiâ,
Rempublicam octenni ſibi commiſſam, octennio cōpoſuit.
Itaq; Dauidem ſequutus, anteceſſit:
Nam Dauid bonos inuenit, hic fecit.
Adeo parui intereſt paruum corpus.
Quin ad illum delegatur Ieremia, ad puerum puer.
Seneſcentis Reipublicæ argumento, cum virtus repueraſcit.
Io Triumphe iterate Ciues.

Hic

Digitized by Google

Hic ille diuinus ædilis,
Quo Templi diruta reſarciente,
Amiſſum legis volumen inter ruinas inuentum.
Tanti duxerant impij Templum diruere:
Mortuam rati legem, ſi liber humaretur;
Vel libera ſcelera, ſi liber lateret.
Itaq; poſt Ioſiam exhumata lex lucem vidit;
Et in eodem ſcrobe virtus reuixit.
Immò in Ioſiâ tota reuixit.
Nam vitia cæteri vel induxerunt, vel indulſerunt:
Solus hic mortalium nec commiſit ſcelera, nec permiſit.
Io Pæan.
Hic ille zelator adoleſcens,
Qui monente Prophetide,
Toties rediuiua ſimulacra in cinerem ſoluit;
Et plebeijs tumulis inſperſit:
Vt à mortuis diſcerent tandem mori.
Senſere Manes puluerem illum grauem:
Pluſque Dæmonas combuſsit ille cinis, quam ſuæ flammæ.
Io Pæan geminate Ciues.
Hic ille intrepidus adoleſcens,
Qui nefanda Fanorum nemora incendens,
Nocentes vmbras, & hoſpites Lupas abegit.
Eodemq; incendio Solis quadrigas fulminauit.
Nouum aſtropoplectum, ridente populo,
Dum Phaethontis Pater, Dei ſedes affectans,
Phaethontis ſupplicium tulit,
Et ex fabulâ Hiſtoriam fecit.
Io Pæan iterate Ciues.

Hic

Digitized by Google

Hic ille aſſertor iuuenis,
Qui Iudâ, & Iſraele flammis expiato,
Vanos Antiſtites ſuiſmet aris impoſuit;
Suppoſitâ Idolorum ſtrue:
Vt quale Numen colerent, ipſi ſentirent.
Mutatis igitur officijs,
Adoletur qui adolebat, & ab Idolis vruntur Vates.
Quâ victimâ nulla melior, quia nulla peior.
Io Victor dicite Cætus.
Hic Principum Protomartyr,
Nouiſſimo incumbente Reipublicæ Fato,
Irati Numinis telum vt frangeret, in ſe reflexit;
Dũ impluentibus Ægyptiorũ telis deuotũ pectus oppoſuit.
Sic ante Pharij Nechaonis os in quadrigâ confoſſus,
Spiritum Tartaro formidabilem in Tyrannum efflauit.
Neſcio an occumbendo vicerit, an vincendo occubuerit.
Occumbit certè, non procumbit, qui ſedens moritur.
Ita ſuo ſanguine trabeatus,
Eodem curru Mortem in triumphum traxit;
Et feretro pro Feretrio ſpolia ſua deferens,
Ad Mauſolæum, veluti ad Capitolium, proceſſit;
Primusque poſt obitum triumphauit.
Io Victor, Io Pæan, Io Triumphe.

Yy ELIA-

Digitized by Google

Digitized by Google

ELIACIM & IOACHAS

Ioſiæ Filij.

REVOLVTIO.

Extrema Regni tranquillitas extremam cladem minatur.
Die inclinante grandior floreſcit Iris.
Creuit ad ſummum Hebræa felicitas Ioſiæ nixa;
Quo ſubducto vniuerſa corruit: inuidente Aſiæ Africâ,
Quæ purpureo Mari diuiſæ, Iudęæ ruinis coiuere.
Spectabat ad Eliacimum Regia dignitas.
Hanc Ioachas rapuit natu minor.
Ah puer infelix! rapinam timebis.
Cur inauſpicatum ad Imperium inuolas,
Vnde mitior te natura ſepoſuit, naſcendi morâ?
Torpedo Iudaicũ ſceptrum eſt: tangentes manus nodabit.
Itaq; ex ſecundo primus, ex primo poſtremus,
Regnum peruertit, quia præuertit.
Hunc Pharao, à Fratre accitus, catenatum rapuit.
Ridente Ægypto mancipia redire ex Regibus,
Qui ex mancipijs abierant Reges.
Ita poſt ſexdecim Soles quæſita ſceptra,
Poſt tertiam Lunam amiſit.

Breue

Digitized by Google

Breue Regi ſpatium, Tyranno longum, Ciuibus nimium.
Expleuit igitur iras Eliacim:
Sceptro potitus iam cariore, quia rapto.
Redijt ad illum infula, ſed & infulæ fatum.
Alijs per Pharaonem imperat, illi imperat Pharao.
Cui Tributi taxatur: hoc vno pretioſus.
Atq; vt libertum ſe noſcat, non liberum,
Alio donatus nomine, Ioachim vocatur, non Eliacim.
Quid illi relinquent qui nomen eripiunt?
Regnum itaq; ſub Rege impetrat;
Cum idem ſit impetrare quod amittere.
Egit tamen Ægypto pro maleficijs grates,
Dum deformem Idolorum coloniā ex Ægypto traducens,
Polluit quæ Pater ſanxerat.
Vriam ferro, Ieremiæ librum rogo deſtinat:
Ferro deſtinandus, non rogo.
Immò vt dites ad Ditem trahat;
Gemmâ & anulis Dæmones includit: bis Idola.
Nā gēmæ Dæmonū Filiæ, cōcepto Dæmone Matres fiunt.
Heu carò venales opes! quamdiu gemet has gemmas?
His anulis catena nectitur.
Hunc Nabucodonoſor infido infidus,
Deceptum vinculis implicuit:
Implicitum ferarum ſpecubus incluſit:
Incluſum ferarum faucibus obiecit.
Aliquis ergo prętereuntium dixerit,
Hic moritur Tyrannus præmortuo nomine:
Qui viuus iacuit in tumulo: mortuus vixit extra tumulum.
Hunc Matthęus à Chriſti Genealogiâ ſecuit,
Ne feram pro homine inſereret.

SEDECIA

Eliacimi Frater.

SORTITIO.

Excidit infelix par Fratrum;
Quorum alterum fera, alterum furor abſumpſit.
Te vero Sedecia, tertia Sors manet,
Vtrâq; peior.
Mouente Regalem vrnam Fortunâ,
Iechonia Eliacimi filio Babylonem abducto;
Nepotis ſceptrum à victore impetrabis.
Æquè in Nepotem durus, in Hoſtem mollis;
Vt illum ſpolies, huic ſeruies.
Mutato etiam nomine, ex Mathania Sedecias,
Iuſti nihil habebis prater nomen.
Toties direptam Vrbem diripies:
De pauperum penu Idola recreabis hoſtilia:
Praſcias Vatum fauces obſtringes:
Quaſi fatum tuum in Vatum pectore concluſurus.
Sed diuino conſilio conſilium adimitur.
Deo ſimul et Chaldao fœdifragus,
Tributi iugum dum excutis, ſub iugum cades.

Nabucodonoſore nouiſsimâ expeditione graſſante,
Hieruſalem, per te non Hieruſalem,
Claudetur, incendetur, ſolo æquabitur.
Tu tot inter mortes mortem non reperies.
Miſerius enim eſt miſero animam trahere, quam tradere.
Reductis brachijs Babylonem traheris catenarius Canis.
Manu et oculis captus; oculis & Liberis orbus.
Planè inter pudenda impudens,
Cum oculos amiſeris, pudoris ſedes.
Itaq; cum Babylonium tibi carcerem Ezechiel minetur;
Tu Babylonem te viſurum neges;
Vterq; diuinabitis.
Cæcus Vrbem in Vrbe non videbis.
Verus Sedecias, Iuſtitiæ ſimulacrum, quia cæcum.
Peribis tandem veteranum mancipium:
Et aceruo ignobili additus,
In tanto Patriæ rogo, rogo carebis.
Nam ſceleribus clarus, rogi luce non eges.

SV-

SVSANNA

Helciæ Filia.

ADMONITIO.

Adeſte Nuptæ, Innuptaque:
Quarum Virtus in pulchritudine, non pulchritudo in Virtute.
Docebo quam ſpecioſum damnum ſit ſpecies.
Suſanna fui, ex Regiâ domo in Regiam domum ducta.
Quâ formâ fuerim, ex nomine habes.
Quid enim Suſanna, niſi Roſa?
Florum nempe Regina, et Reginarum flos:
At nimium felix eram ſi forma defuiſſet:
Quam perdere dum metuo, penè me perdidit.
Babylone captiua,
Colebam hoc qualecunq; corporis decus:
Unum captiuitatis ſolamen vni Coniugi.
Itaq; nudam me nemini oſtendi, niſi thalamo, et fonti.
Occluſis pomarij foribus; nec ſolem arbitrum paſſa,
Quem, meridie curioſiorem, nemus arcebat;
Addebam membris lympharum nitorem;
Liberatoque capillamento,
Aureas vndas comarum, argenteis fontis vndis mergebam;
Vt

Ut fontem in fonte diceres.
Neq; ſpeculo opus : in ſpeculo natabam :
Tergente ſimul, et imaginem reddente riuo.
Qui blando ſuſurro membris adulatus;
Non tam lauabat, quam laudabat.
Inepta, quæ fugax donum fugacioribus morabar vndis:
Nec lubricâ ex imagine formæ incoſtantiam noui.
Proh ſancte pudor, quid vſq; ſecurum?
Falſum eſt à fucis tutam eſſe Roſam.
Latebant inter virgulta amaſij duo:
Angues in herbâ.
Hi Popularium Seniores erant, et Iudices:
Quos, vel inter algentes aquas, vrebam:
Ignara puellarum faciem eſse facem.
Erumpunt ex inſidijs amantes hoſtes:
Horreſco vulnificos vultus:
Aquis membra ſubmergo;
Sed perſpicui latices me produnt, vt vitrum Roſam.
Sinum crinibus obduco, ſed crines euentilant auræ;
Quæ ſpirando, in me conſpirant.
Dubitas omnia conſpiraſſe in flagitium? riuales fœderantur.
Fruſtrati precibus, terrores addunt.
Et maximum innocenti malum minantur, calumniam.
Ego inter vitæ aut virtutis diſcrimen,
Quid agimus (inquam) Suſanna?
Corpus eluis, et animam pollues? Vale potius vita.
Hæc mecum exigens, clamo.
Altius illi clamant; et crimen regerunt;
Impermiſſam Venerem cum pubere adultero.

Ego

Digitized by Google

Ego cauſâ melior, patrocinio peior,
Inter Parentum lacrymas, et vulgi conuicia;
Seminuda et ſemianimis, ad ſupplicium trahor.
Iam ſaxa parabantur, adulteris debita,
Vt eadem legis et mulctæ materia ſit.
Et aliquis elato iam lapide, lapidi ſimilis hæſit.
Nam pudor extremus decorem augebat.
O pudicitia, vt ſeruantem ſeruas!
Quis credet? Concionem moratur duodennis puer:
Qui vtrumq; ſeorſum teſtem de criminis loco ſcitatus,
Vtrumq; diſcrepantem inuenit:
Et mendacio mendacium detectum.
Dulcius nihil radiat quam Veritas, vt nubem fregit.
Mutantur populi voces.
Siccine (inquiunt) captiuus furit, captiuos ferit Cupido?
Poſt Patriæ incendia,
Sceleſtiores flammas Babylonem attuliſtis?
Hypocritæ, periuri, ardentes niues.
Quid de nobis æſtiment hoſtes,
Si Optimates peccant, Iudices peierant, Senes laſciuiunt?
Quid multa? Mutatur rerum ſcena.
Deſultant vincula à me ad Senes.
Ego ad thalamum ducor, illi ad flammas:
Vt bene ardeant, qui male arſerant.
Sic puer fœmina, Suſanna Daniel,
Innocens innocenti, ſubſidio fuit.
Diſcite meo periculo, Puellæ.
Eſſe formidoloſæ, vt formoſæ.

Digitized by Google

Digitized by Google

IECHONIA

Eliacimi Filius.

THRENI.

Nondum Hieroſolymæ deferbuerat Cinis;
Cum buſto inſidens Ieremia,
Lamentabili hoc fremitu Patriam conclamauit.
O' Solymæ, ò adyta, ò læti colles Sionis.
Hæccine illa beata Vrbium Mater,
Quam Æuo coæuam ſpoponderat Deus?
Quid ergo diuturnum, ſi æterna pereunt?
O Regiæ opes chaſmatum ſimiles,
Quæ vaneſcunt dum lucent.
Cecidit, cecidit ſuperba Regia pinnis coronata;
Nihil iam niſi funus, & fumus.
O fumum ſemper Aulę moleſtum!
Quò redijt excelſa Templi moles,
Angelorum colonia, Cęli ſuburbium?
Euertitur mortali manu diuinus ille labor:
Et nemini polluto impunè penetrabiles penetrales,
Homicidę perſultant flammæ:
Eodemq; elemento profanatur ſanctuariū, quo luſtrabatur.
Vbi

Digitized by Google

Vbi vaſa? vbi ſacra? vbi fontes?
Ignaui fontes, & naturæ obliti,
Ignem non extinguunt, quem culpa ſuccendit.
Vbi menſa? vbi ara?
Vbi lampas, æterni Solis æmula?
Iam nihil eſt niſi lampas vna, totum Templum.
Quas litatura inibis preces infelix turba?
Altiora votis incendia ſunt.
Cui ſupplices feretis palmas lynteati Senes?
Abiere Angeli Templi Indigetes.
Ipſa Sion in flammas abijt.
Poſtremo, crematâ domo abijt Deus.
O auida ignis potentia!
Quam nobis Patriam linquet, qui exulem facit Deum?
Quo congeſtæ opes? quo exoticæ merces, ò Ciues?
Quo armillæ? quo veſtri mundi, ò Puellæ?
Preda ſunt inter incendiarium, & incendium diuiſa.
Incumbit ſpolijs prædator ignis:
Qui auarus iuxta & prodigus,
Quicquid rapit, momento decoquit;
Et alumnus nequam, alentem perdit materiam.
Quin cum ſuis flammis de prædâ rixatur miles:
Plerumq; raptus dum rapit.
Heu; parum eſt gazas diripuiſſe.
Vnda flagrantibus, ſpiritus viuis, terra extinctis eripitur.
Solem ipſum eripiunt vndante fumo.
Et auram patriam repetunt per ſingultus.
Ah dolor! quæritur Vrbs à Ciuibus, ab Vrbe Ciues.
Pereunt nitentes illi Principum cœtus,

Gem-

Digitized by Google

Gemmantes pueri, cana maturitas,
Flos Sionis, virgunculę.
Hic hoſtili ferro ſuccubuit; ille incubuit ſuo;
Hic Patrię fatum ſequutus, flammis exarſit.
Condi non poterant tanta cadauera niſi Vrbe inuerſâ.
Sed heù ſuperſtitum peior conditio,
Quos inſtans victor prę agit.
Gaudete ſub Patrię cineribus ſepulti Ciues,
Non obſcurę vmbrę in tanta pyra.
Lugendi ſunt qui vos lugent.
Rapitur extorris ordo, fuligine ac fauillâ ſordidus:
Quas indigenas opes legiſſe tantum licuit,
Vt Vrbis fatum in fronte circumferant.
En vt inter Patriam, & exilium reſtitant,
Incerti vtrum malint.
Itaq; in illo incendio Patrię amor perijt.
Trahuntur hoſtiles per vrbes indigna pompa:
Exercitus olim, nunc turba.
Trahuntur captiuę Matres, & alumnos trahunt,
Vinculis antequam faſcijs obuolutos.
Pari ludibrio corona, & cydaris inter fercula eunt.
Pari ſequuntur opprobrio Sedecias & Saraias,
Rex & Pontifex:
Hic ex lachrymis, ille ex vulnere cęcus.
Qui olim diſcordes, ſolâ catenâ conueniunt.
Nunc ſe Babylon in Cęlum tollit ſine ſua mole:
Sparguntur hàc illàc Palęſtina ſeruitia,
Pudore confecta, vel pedore.
Quondam etiam iuxtà Babylonicum Euphratem conſidũt.

Vt ſuam imaginem pauitantes ſe ipſi crucient.
Hìc mœſtas inter mortes canere iuſſi,
Barbaros eiulatus ſacris numeris confundunt.
Hoc etiam Babylonem decebat idioma.
Ah puer infelix Iechonia!
Ibis tot inter ſpectra deſtinatam in caueam:
Malus Populi cuſtos, cuſtodiâ dignus.
Hunc ignem fumus incendit tuus.
Flagrabunt alij flammâ, tu infamiâ:
Octo ferè luſtris compedes atteres.
Matrem, Coniuges, Filium,
Triſtem ęrumnarum comitatum,
Inter infima Tyranni miniſteria numeraturus.
Ah fœda conditio!
Plus Domini te pudebit, quam ſeruitutis.
Ille, ille victor tuus Nabucodonoſor,
Nouâ & ſtolidâ metamorphoſi iumentis aggregatus,
Nouum brutum, bruta terrebit.
Vt intelligas quam diſpari Domino ſeruias.
Tu vero Patrię confector,
Ætatis quartę cardinem inſiſtens,
Iudęorum Regum miſerabile agmen claudes.
Hoc omnium miſerrimus,
Quòd illis Regnum ſuperuixit, tu Regno.
Heu fleas Viator, & iter ſiſte.

MVNDI

Digitized by Google

MVNDI SENECTVS

SOLITARII.

Digitized by Google

SALATIEL
IECHONIÆ FILIVS.

Chriſti | linea.

Zorobabel.

Abiud.

Eliacim.

Azor.

Ex Leui.	Sadoc.	*Ex Leui.*
Eſdra.	Achim.	*Mater Machabaa.*
Ieſus Siracides.	Eliud.	Razias.
Eleazar Protomartyr.	Eleazar.	Matathias.

Iudas.	Ionathas.	Eleazar.	Simon.
			Ioannes Hircanus.

Digitized by Google

SALATIEL

Iechoniæ Filius.

ISAGOGE.

Pando tibi quintum Atrium; Viator ſubi.
De Chriſti Proauis,
Nullum ſubinde Reum viſurus, quia nullum Regem:
Nullum occiſum, quia nullum homicidam.
Mundi ſenectus ad infantiam redijt.
De impiorum oſſibus nati ſunt Sancti:
Cadmæi prodigij teſte Ezechiele.
Vſui fuit Solymorum incendium:
Nam deſpumante ſuperbiâ,
Ex illâ vſtrinâ liquitur aureum Sæculum.
Pro limine Salatielem offendes.
Quam latentem ſcintillam patrius fouebat cinis;
Vt nouo Sæculo auſpicium faceret.
Fortis, magnanimus, in ſeruitute ſibi imperauit.
Hoc ipſo felix.
Nam aduerſa Aduerſis aduerſa non ſunt, ſed Auerſis.
Vis ſcire quid pro Populo fecerit? fleuit.
Quid enim poſſet aliud Princeps mancipium?

SALATIEL
IECHONIÆ FILIVS.

Chriſti linea.

Zorobabel.

Abiud.

Eliacim.

Azor.

Ex Leui.	Sadoc.	*Ex Leui.*
Eſdra.	Achim.	*Mater Machabæa.*
Ieſus Siracides.	Eliud.	Razias.
Eleazar Protomartyr.	Eleazar.	Matathias.

Iudas. Ionathas. Eleazar. Simon.

Ioannes Hircanus.

SALATIEL

Iechoniæ Filius.

ISAGOGE.

Pando tibi quintum Atrium; Viator ſubi.
De Chriſti Proauis,
Nullum ſubinde Reum viſurus, quia nullum Regem:
Nullum occiſum, quia nullum homicidam,
Mundi ſenectus ad infantiam redijt.
De impiorum oſſibus nati ſunt Sancti:
Cadmæi prodigij teſte Ezechiele.
Vſui fuit Solymorum incendium:
Nam deſpumante ſuperbiâ,
Ex illâ vſtrinâ liquitur aureum Sæculum.
Pro limine Salatielem offendes.
Quam latentem ſcintillam patrius fouebat cinis;
Vt nouo Sæculo auſpicium faceret.
Fortis, magnanimus, in ſeruitute ſibi imperauit.
Hoc ipſo felix.
Nam aduerſa Aduerſis aduerſa non ſunt, ſed Auerſis.
Vis ſcire quid pro Populo fecerit? fleuit.
Quid enim poſſet aliud Princeps mancipium?

Sed eius lacrymæ Chaldæorum merſerunt imperium.
Tria quæ cernis proſtrata monſtra,
Tres ſunt Tyranni, quos flendo confecit.
Cernuus hic, & Semifer,
Nabucodonoſor fuit: quondam Magnus, nunc breuis.
Qui Iudeæ & Ægypti ruinis amplificatâ Babylone,
Sua geſta miratus, hominem ſe negauit; nec fuit.
Nam verâ lycantropiâ Feris permiſſus,
Vliſſeæ fabulæ famam arrogauit.
Quæ enim Cyrce, niſi ſuperbia?
Sic ferus Homo, vel humana Fera, ſeptennium tranſigens,
Formam cum mente recepit.
Et qui bellua fuit cùm ſe Deum credidit;
Iam belluam ſe credens, homo fuit.
Qui adiacet Euilmerodachus eſt.
Initio Imperij maior viſus,
Vt matutini Solis augetur ſpecies,
Illudente oculis Nebulâ.
Hic Salatielem vinculis eductum Regiæ præfecit.
Faſtuosâ nimirum pietate;
Quòd famulitium faſtidiret, niſi Regale.
Sed blanda vtcumq; initia atrocibus actis corrupit.
Malefidus, maledicus, maledictus.
Vt à Nabucodonoſore fatum credas, iam verſo in Feram.
Hunc igitur Leuiri telo confoſſum,
Tertius ſequitur Balthaſſar.
Patribus ſimilis, quia degener.
Quem Daniel odoratus, Leænam vocauit:
Nec maſculum quippè, nec mitem:

Inter

Inter fæminas virum, fæminam inter viros.
Hic impietati ludibria miſcens,
Sacris Templi calicibus, Belo Dæmoni propinauit:
Talem apud conuiuam breui cænaturus.
Nimirum ebrius erat antequam biberet.
Heu quam de proximo iunguntur merum & mœror?
Aperta manus, operto vultu, ferale decretum ſcripſit:
Adeo malis Principibus nemo propalam vera denunciat.
Tribus notis exaratur:
Vt trium literarum non dubites virum.
O' beneuolens Prouidentia!
Mediâ ex Perſide vocati vindices, Darius & Cyrus,
Gynde amne ligonibus mulctato,
Et infractis cornibus humiliore;
Ebriam Babylonem incendunt.
Vnius noctis fato perijt antiquiſſima vrbium;
Hieroſolymæ ſemper æmula, tandem ſimilis:
Quam Sol cadens nimiam vidit, oriens nullam.
Quæris vnde irruperit Victor Cyrus?
Per Euphratis alueum:
Hebræorum fortaſſe lacrymis auctum.
Verè vt dicas, Hebræos Chaldæorum flammis,
Chaldæos Hebræorum aquis arſiſſe.
Ita ſeptuagenariâ captiuitate ſolutâ,
Vt lætus ad Proauos iret nuncius,
Mori feſtinauit Salatiel.
Plaude Viator, ac perge.

ZO.

Digitized by Google

ZOROBABEL

Salatielis Filius.

MYSTOLOGIA.

Cæcæ Babylonis infelix hoſpes,
Si nouum cordis Templum Deo deſtinas,
Zorobabelem ſequere.
Cuius etiam nomen triumphatam Babelem,
Vt caudam, raptat.
Hunc Templo excitando Cyrus excitat.
Meritò Cyrus, hoc eſt Sol.
Quid enim Numen niſi lumen,
Quo amoto mens Babylone cæcútit?
Hic Iudeæ Prorex (nam Regnum amiſerant)
Annoſæ captiuitatis analecta in Patriam ducit.
Et e tanto numero vix quinquaginta chiliades ſequutę.
Sic ſolet; multos ſeruitus diſtinet, plures ſeruitutem:
Tu e paucis eſto.
Hieroſolymam ingreſſus, Vrbem in Vrbe non inuenit.
Ne Templi fundamenta quidem reperta.
Heu, quàm non perfunctoriè pereunt,
Quos Deus exaugurat:

Digitized by Google

Ergo mali Fratres, vt Cyri munificentię obſtruant,
Megiſtanas & Satrapas commouent.
O' noxia pietati politica conſilia!
Quid refert pium eſſe Regem, ſi impius Satrapa?
Iniuſtum Regem mauelim, quam conſulem.
Nam nocere ille poteſt, hic docet.
At Zorobabeli inſtantia non deeſt.
Regio ęrario pręcluſo, ſuum pandit.
Talem Celerem optaſſet Romulus.
Felix, qui à ſuis opibus opem quęrit.
Age quod potes, quod agis poteris.
Adiuuat facientem Deus.
Peiore decreto ſçuijt Cambyſes poſt Cyrum.
Nam ille creſcere Templum vetat, hic ſtare.
Suo in ſulco tumulatum Templum, ad foſſam redijt.
O nubila, & obſita Dei conſilia? Quid hoc eſt?
Ruere Templum vt ſurgat, ſurgere vt ruat?
Neſcio ruinam optet, an Templum.
Ah, vide quanto in quęſtu ſit pœnitere.
Iteratos lapſus permittit, vt crebrò attritus, ſolidior ſurgas.
Nimirum, diu in exordio laborat virtus:
Sępè ad fundamenta redeundum.
Cambyſi Hiſtaſpes ſucceſſit Darius.
Qui facunda Zorobabelis legatione commotus,
Tonantis Regiam reponi iubet.
Vis altum proficere? ora.
Dura molliunt calentes preces.
Exurgit iam Templum; luculentius quò lentius.
E parietinis viuunt parietes; vt e cadauere corpus.
Num-

Digitized by Google

ABIVD

Zorobabelis Filius.

GENETHLIACON.

Naſcere fortunatiſſime Abiud.
Omnes tecum opportunitates naſcuntur.
Primus extra Babylonem naſceris;
Vt Meſſiæ nobilitatem reſtituas.
Nato Templo naſceris; prima votorum materia.
O' quanti locatur Numini Domus.
Pius Genitor lapides dicauit, Liberos recipit;
Verus Deucalion ex lapidibus Prolem.
Naſcere Heroum ſanguis; tecum Patria naſcetur.
Iacuit ad hunc vſque diem Hieroſolyma:
Et Dei hoſpites hoſpitio caruere.
Redditi erant Patriæ ciues, non ciuibus Patria.
Qui poſt exilium exules, domicilium habebāt nō domū.
Naſcere felix Ciuis; naſcitur tecum Neemias;
Qui auſpice Artaxerxe, vere Longimano, quia munifico,
Nouam Hieroſolymam dabit.
Frement Samaritę, naſcentibus muris mortem minati.
Inſtabitis nihilominus audaces Fabri,
Trullâ, & gladio vtrinq; diſtricto;

Digitized by Google

Vt ſacram operam altera peragat manus, altera protegat.
Cadent inuidi ſurgente muro;
Suo ſanguine Cæmentum maceraturi.
Vt miraculo ſit, Ciuitas Pacis Bello nata.
Naſcere feliciſsime puer.
Videbis prodigium annuâ memoriâ celebrandum,
Cùm luſtrante Vrbem Neemiâ,
Et abditam Sanctuarij flammam vindicante,
Aqua pro igni reperta:
Quâ reſperſi aræ lapides ſponte flagrarunt.
Gemino itaq; miraculo,
Ignis Filia lympha inimicum Patrem genuit:
In bellicæ præſagium gloriæ,
Ex aduerſario clareſcentis.
Naſcere Muſarum voluptas; quæ tecum renaſcentur.
Nam diuinus Scriba Eſdra, obliteratas reſtituet literas.
Prodi ergo in lucem fortunatiſſime Abiud,
De tua famâ ſecurus.
Felix qui Sæculo naſcitur ſcriptoribus fœto.

ESDRA

Digitized by Google

ESDRA

Ex Leui.

ADMIRANDA.

Audi et mirare, Viator.
Hic eſt ille Cæleſtis Chirogogus Eſdra,
Legum peritus, et lator.
Qui de ſuo Marte Aſtræam terris redonauit.
Nam de mentis Theſauro,
Adamantina memoriæ commiſſum Pentateucum depromens,
Ius diuinum repoſuit.
Perierant Moſis commentaria pereunte Vrbe.
Immò perierat Moſes apud immemores.
Quin ſuæ originis oblitus Orbis,
Aut ſemper ſibi natus videbatur, aut numquam.
Tanto itaq; reparatore Heroum geſta reuixere.
Et ipſe reuixit Mundus, dum ſuos legit natales.
Hic etiam ſepultam ſcribendi artem reſtituit.
Perierant humanæ artes cum ſcriptoriâ,
Nam deuinctis Babylone manibus,
Nulli legebantur characteres, niſi ſeruis inuſti.
Itaque ſapientiâ grauidum pectus,

Nil

Nil parere poterat vitale,
Cùm ingenijs obſtetricare deſierant paginæ.
Ferebantur ad aures leuiſsimæ auræ,
Et verba per auras moritura.
Hic veloci dexterâ fugientia verba moratus,
Acuto calamo in tabellâ defixit,
Liquidum æuum duratura.
Certauit cum loquentis linguâ ſcribentis manus.
Nouoq; miraculo,
Audijt oculus quod præpetes digiti loquebantur.
Quale portentum? in fertili pagellarum æquore,
Muſarum agello,
Nigerrimum notarum ſemen committi;
Quod aratum calamo, ſæpiâ rigatum,
Legendam doctrinarum meſſem feſtinet.
Maiore oſtento,
Inſcrutabilia cordis ſecreta fidâ in paginâ præproperè pinxit,
Quæ ad amicos mitterentur longo tractu ſepoſitos,
Vt libri cortice inuolutus animus
Flumina Oceanumque traijceret.
Heu tamen pleriſque lamentabilem artem,
Quibus calamitas calamus, et atramentum venenum:
Sed dira prouocantibus imputentur.

ELIA-

ELIACIM,

Abiudi Filius.
AZOR *Eliacimi Filius.*

DIALOGISMVS.

Quis hic? *Aliquis.* Quis Aliquis? *Nemo.*
Nemone ſi aliquis? *Aliquis, et nemo.*
Solue Hoſpes hos logos.
Audi Viator, et tace.
Hæc miracula patrat *Humilitas*, vera Thaumantis,
Sapientum magiſtra, nil ſcire docens.
Hæc ſuis elementarijs in arcanum ſeuocatis,
Vbi nec tuba fremit, nec turba,
Illud Pythagoreum inſuſurrat,
Silere, et ſileri:
Infra ſe omnia ponere: ſe infra omnia:
Deniq; ſe intra nihilum totos claudere.
Ita nemini notos niſi ſibi,
Suo nihilo vt philoſophali palliolo inuoluit;
Ac *Sophos* demum proclamat, cũ nihil ſciuerint, niſi nihil.
Hæc Meſſiæ deſtinata educatrix,
Ipſum nihilatura, qui omnia fudit e nihilo,
Pedagogiæ experimentum in Proauis facit,
Quos latebreſcere iubet;

Fff Vt

Vt ignotus ex ignotis naſcatur Deus.
Proinde reliqua Meſſię Gentilitas, ad Ioſephum vſq; ſiletur:
Nā priſtino ſplēdori donatâ Vrbe, ſplendorē ipſi ſuū fugére;
Et populari Principatu ad Pontifices miſſo,
Vacatione obtentâ, ad virtutem diuerterunt.
Vt propinquum diuini Solis ortum non dubites,
Cum magna ſidera condi incipiunt.
Primi Eliacim & Azor in hac Tacitorū Academiá cōſcripti,
Numinis more ſecum habitarunt.
Immo ne ſagaciſſimæ naris Fama quieſcentes odoraretur;
Veſtigia virtutum confundentes,
De ſuis geſtis nihil conſtare voluere, niſi nihil.
Ac ne aliquid vixiſſe viderētur, tempus arctarunt in nihilū.
Supererat ſolum nomen, magnus virtutū index, & vindex:
Nam Eliacim, rediuiui Numinis triumphum,
Azor, Numinis auxiliarem ſonat.
Sed hoc ipſum Humilitatis artificium fuit;
Quæ tot laudes vt minueret, in anguſtum coegit;
Totam panegyrim vno vocabulo adſtringens:
Quaſi nil fuerint, niſi nomen; hoc eſt nihil.
Adde quod ſuum ipſi nomen peremerunt.
Nulli enim ſtemmati inſertum, oblituit in nihilo:
Donec ab Arcanorum Præfecto Matthæo,
De Cœli Archiuis tranſcriptum, cū rediuiuo Meſſiá reuixit.
Itaq; vt *nemo* viderentur Eliacim & Azor,
Anomalos ſe nuncuparunt ſilentio.
Perbibe hoc dogma Viator. *Ama neſciri.*
Fulminat inuidia quos tonat Fama. Ah nimis multa.
Puluerem ſparge, atq; abi. Tegi iſti volunt, non legi.

SA-

Digitized by Google

SADOC

Azoris Filius.

ECHO.

O' verboſæ Famæ laconica Mima, Echo:
Quę in hac ſpeluncâ, inter Sadoci puluęres, exanimis viuis:
Noſti ne tanti Viri coœtaneum Alexandrum? ***Andrum.***
Argutè in faſtuoſum gręciſſas;
Debuerat, nomine teſte, hominem ſe noſcere, non Deum.
Orbem tamen impleuit Alexandri nomen. ***Omen.***
Nimirum vterq; Alexander Aſiæ ominoſus.
Sed alter Gręciam in Aſiam, alter Aſiam in Gręciam rapuit.
At vnde illi Propago? *Pago.* Pellâ videlicet oppidulo.
Vt mirer anguſtum fuiſſe Orbem, tam anguſtè nato.
Strenuum tamen Genitorem iactat Philippum. ***Lippum.***
Verbo dicis. In Patris oculo legi poterant Filij mores.
Quid enim gigneret exoculatus, niſi Cupidines?
Cæca illum ſanè furiabat ebrietas. *Ætas.*
Crudam inquis iuuentam, cui violentia & vinolentia.
Qualis igitur Græciæ vox fuit,
Cùm primum Claſsicum inflauit Macedo? ***Cedo.***
Mirum ni furenti Filio cederet Patria.

Iam

Iam qualis contra Syriam aduentus? *Ventus.*
Sanè ventus: nam celeritatem comitante ruinâ,
Vi & raptim dominatur. *Minatur.*
Sic eſt. Victoriarum helluo, bella ferens ex bellis,
Dum captis dominatur, minatur capiendis.
Nam vix Tyrum potitus, ferro deſtinat Hebræos. *Reos.*
Reos: nam commeatus ei denegauerãt, qui poterat capere.
Quid agerent ergo Sabbatarij?
Aduerſo Numine militarent? *Litarent.*
Id actum. In vota & expiationes itum.
Sed age: quod nam litando fragrantius thus? *Iuſtus.*
Sadoci nimirum lacrymæ: nam Sadoc Iuſtum ſonat.
Hic ergo ſoliuagus, lacrymis pro thure ſubſtitutis,
Iratum demulſit Numen plorando. *Orando.*
Bene. Nam diſertus Orator eſt, deſerti fletus.
Sed interim portas attigerat Magnus. *Agnus.*
O Prodigia! Iaddi Pontificis occurſu,
Alexander agnus fit ex leone.
Nam fulgurante IEOVÆ nomine hebetatus
Subſtitit ad eximiam frontis notam. *Notam.*
Pridẽ notã. Nam quieſcẽti monſtrata, victoriã ſpopõderat.
Itaq; terram petens Vatem adorauit Iudæum. *Deum.*
Immò. Nam certum Numen in Vate vidit.
Quid ergo pretij tulit Deum nactus patronum? *Thronum.*
Meruit, inquis, Imperium Perſicum Græca pietas.
Sed dum Orbes optat, Orbem amittit;
Et ille Magnus ſepulcrum ſubit exſile. *Sile.*

ACHIM

ACHIM

Sadoci Filius.

VICES.

Tu quoque modeſtiſſime Achim,
Taciturnæ Humilitatis propoſito latens,
Ingenti hac virtute virtutes omnes operuiſti;
Vt nemo vixiſſe te ſenſerit.
Hanc tamen vnam, quâ cæteras tegis, numquam teges:
Cùm hoc ipſum appareat, quòd non appáres.
Nec latuit tuum certè ſæculum:
Quo fortuna, dulcibus acida intermiſcens,
Alternis riſit, ac fleuit;
Vt nec gaudia continere poſſes, nec lacrymas.
Fleuiſti hoc primum, quod annuente Alexandro,
Antipontifex Manaſſe, Samaritanum Antitemplũ dicauit.
Potuit diſcordiæ Templum vocari,
Vbi vota votis, & victimæ victimis aduerſæ,
Sionis cultum geminando minuerunt.
Ibi cruentus ille pecudum & ciuium mactator
Flammâ dignior, quam flammeo;
Arâ erectâ, rebellium Aſylo,

Docuit Tyrannum tutius imperare rixantibus,
Et Hebræos perdere per Hebræos.
Nam Reſpublica nauigium eſt:
Integrum natat, diuiſum mergitur.
Recreaſti te nihilominus vindictæ ſpectaculo.
Ipſum quippè Mundi raptorem Alexandrum,
Herculis ſcyphus ſtatim necauit.
O lethum milite indignum!
Animam mero, non ſanguine purpuream, vomere:
Immò ſic mori debuit biboſus victor,
Bacchi & Herculis Æmulus:
Nam vtrumq; aduerſarium expertùs,
In Herculis cratére, à Baccho iugulatur.
Puto Clytus aliquis in illo ſcypho latebat.
O philotheſium cratérem, ſtellis donandum!
Probauit ſe ille ſcyphus Herculeum, Tyranni cæde:
Huius igitur magnitudo, in exiguum contracta cinerem,
Veſtræ locum fecit libertati.
Nam, ne Danielis vaticinio derogaretur,
Serui quatuor in totidē fruſta Imperiū lacerarunt trahēdo.
Adeò Terrarum Orbis
Magno puſillus, puſillis magnus eſt viſus.
Heu! tanti ne fuerat ignota bella ſcrutari,
Ignorante victore cui vinceret?
At ecce nouam lacrymarum ſcatebram.
Ptolemæus Lagis ſucceſſor,
Poſt breuem libertatem moleſtius vobis iugum impegit.
Nil Purpurâ voracius:
Hic Purpuratus, poſt Ægyptum Syriam cupit.

Re-

Religionis imitamento ſacrificium prætendens,
Templum diripit.
Deerat hoc etiam miſeris, Regum pietatem timere.
Ad Aram eamdem,
Populus pro latrone vouet, latro populum deuouet.
O pertinax Hebræorum munificentia!
Se nudant vt Templum ornent, toties nudandum.
Quid erat aliud Sionius collis, quam Barbarorum fodina?
At ne auarus prædo videretur,
Si Hebræorum gazas, non ipſos raperet;
Centena ciuium millia catenis onerauit.
Itaq; totum Ægypti ferrum, Iudæi;
Totum Iudæ aurum, Ægyptij ſecum tulere.
Sed triſtia lętis rurſum mutata.
Vacauit aliquando Africa monſtris?
Ptolemæo Lagidi, Ptolemæus Philadelphus ſuccedit.
Rudi eruditus, ideoq; benignior.
Cuius beneficia proximus hic lapis ſeruat.

IE-

Digitized by Google

Digitized by Google

IESVS

Siracides.

MEMORIÆ.

Æternitati.
Ptolemaus Philadelphus,
Suaſore Phalereo Demetrio,
Alexandrinam bibliothecam unico libro cumulaturus;
Moſis volumen, ſcitoſq; voluminis interpretes,
A Pontifice Maximo Eleazaro precatur.
Vt impetret, captiuos donat:
Et Hebraus liber, liberos fecit Hebraos.
Quantum Phalereo debeat Eccleſia, vides.
Tot habuit ſtatuas, quot annus dies:
Tot meruit, quot aternitas annos.
Immò attoniti liberti, ſpirantes Phalerei ſtatuæ fuere.
Huius officijs ingens miraculum vidit Pharos:
Duos et ſeptuaginta interpretes,
In Erythrao litore domunculis diſcretos,
Patrium Bibliorum idioma, gracè vertere;
Tantâ ingeniorum conſpiratione,
Vt ne de ſyllaba diſcordes reperti ſint.

Dixeris, aut tot manibus vnum præfuiſſe caput;
Aut tot capita vnâ ſcripſiſſe manu.
Unilingues fuere, quia vnicordes.
Pretioſiorem vnionem nuſquam viderat illud mare,
Unionum ferax.
Noua res, et miraculo ſimilis,
Inter Hebræos concordia, inter Græcos veritas.
Nimirum, aderat inter interpretes Ieſus,
Cuius nomine veritas ſibi conſtat;
Quæ ſemper eadem, atq; vna.
Hoc ſuus teſtatur Eccleſiaſtici liber,
Qui vnus, omnibus conſonat, et omnia dicit.
Ex vno interprete omnes diſce.
O docta capita! ſuâ ſcriptili papyro
Quâ Pharij Reges coronantur, laureanda.
Nec improuidè librum edidere,
Vbi turrita Pharos fidum nautis lumen oſtendit.
Nam per fallaces Rabinorum Syrtes,
Errore vario iactata ingenia,
Voluminis huius lampas in rectam ducit;
Et Gentilitati naufraga prælucet.
Huc proram obuerte, et anchoram fige.

ELIVD

ELIVD

Achimi Filius.

ELEAZAR *Eliudi Filius.*

CONSOLATORIA.

Deterrimo vrgentur Sæculo ſanctiſſimi Heroes
Eliud & Eleàzar.
Debuit tota nequitia ſe proferre,
Integra Inſtauratori materia.
Ad Homines feſtinat ſalus, quia ſcelera ad metam.
Hoſtes pariter & carnifices inſtant.
Breui; Martyrum Sæculum eſt.
Quorum ſanguis Meſſiæ prælucet, Soli aurora.
Barbarici ferri magnes Templi aurum fuit;
Toties raptum, & rapiendum.
Infelix metallum: nullibi tutum, ne in Templo quidem.
Meritò pallidum, quòd vbicumq; inſidias paueat.
Sacrâ huius fame captus Seleucus, Heliodorum immittit:
Qui Angelorum flagello tactus, intactas opes relinquit.
Ac ni Onías oraſſet, inuenerat latro pro loculis loculum.
Succedit Antiocho feliciùs;

Qui

Digitized by Google

Qui Oniæ Pontificatum licitantibus vendit:
Atq; vt ſacra dignitas, dignitatem amittat,
Coronam ponit ſub coronâ.
Vileſcente Apice quod pretio emitur.
Tum direptam Vrbem mortibus implet:
Octingentis Ciuium millibus intra breue triduum cæſis,
Totidem vinctis, aut ſubhaſtatis.
Feralis haſta, quæ turpius vendit, quàm ferit.
At fœdiora per Philippum & Apollonium præbet exempla.
Qui præmiſsâ pace bellis peiore,
Luce ſacrâ vacantem Theatro Populum contrucidant.
Et vndante ſanie, naumachiam faciunt ex palæſtra.
O luctuoſum ludicrum, & feriæ inferijs proximæ!
Mala Ædilis Mors eſt; ex cædibus ludos facit.
Neque hoc ludicro contentus Antiochus;
Certante cum Theatri arenâ peremptorum numero,
Extritę frontis Senem delegat.
Cuius ętas ſcribitur, vt vulpem de pilo noſcas;
Nomen ſiletur, vt totus pereat.
Antichriſtum citra calumniam voces.
Hic aram caſtiſsimam probroſo inceſtans Idolo,
Hebręorum reliquias à patrio ritu deterret.
Gaude Pietas. Virtutes vti nubes, colliſę fulgurant.
Videbis nonagenarios, fœminas, infantes,
Sacro etiam bello deuotos Machabæorum Duces;
Libertatem retinere, non ſanguinem.
Vos verò integerrimi Chriſti Proaui.
Eliud, & Eleazar, in Bethlehem ſecedentes,
Exilium ferre maluiſtis, quàm mereri.

ELEA-

Digitized by Google

ELEAZAR

Protomartyr. Ex Leui.

CONCIO.

Hic ille eſt Longeuus Leuita,
Qui à Sene Antiocheno porcinam mandere iuſſus,
Rogantes amicos vt ficto obſequio mortem fugeret,
Tali concione increpauit.
Quod ſuadetis, amici, etiam hoſtis ſuadet.
Bonâ fide ad cœnam vocatis, quam Tyrannus parat.
Ego periuris faucibus ſuillas dapes inuadam,
Hoc ipſo virulentas, quia proſcriptas?
Hoc ore leges violem, quo legem doceo?
Ne, dignus ſim Bruto apponi, quod mihi apponitur.
At moriar. Quid ni?
Neceſſarium vtriq; malum minatur annoſus Tortor.
Soluendum ſemel hoc vitæ penſum;
Quod qui perendinat, Morti fœneratur, diù moriens.
Non æſtimat annorum meorum pondus,
Qui Morte me leuiorem putat.
Nonaginta me illaqueant anni.
Hanc effugere nec poſſum velle, nec velim poſſe.

Digitized by Google

Veteranam Eleazari pietatem terga vertere?
Pulcherrimam vitæ fabulam in extremo actu corrumpere?
Sine fruge hanc frontem arauit tempus, niſi laureolam meto.
Quin ſi me intactum fata præterirent,
Nunc occurrerem fatis, vt patrijs pro legibus caderem.
In hoc naſcimur, vt honeſtè cadamus.
Tunc dignum eſt mori, cùm indignus es mori.
At nimis durus videor? erratis.
Scabræ cuti tenacius hærere ſpiritus ſolet.
Tamen hunc moriendi metum pellit peccandi metus.
Hic ipſe ſemimortuus confector meus conſtantiam docet,
Qui penè effertur, efferens me.
Cur ferre verbera hac ætate non poſsim, quà ille poteſt infligere?
Tam contra ſenectæ mores crudelitas eſt, quàm fortitudo.
Pudor ſit ſi naturæ imbecillitas
Vitio ſuppletur, non virtute.
At non onerat nouitas meum caſum.
Iamdudum in hoc ſum initiatus.
Sacerdos ſum: mei muneris eſt ſanguinem fundere;
Neq; ſemper ferinum.
Quouſq; minoribus victimis operor,
Ignauus Myſtes, et de alieno tantùm pius?
Tot Hoſtias feci, vt ſemel Hoſtia fieri diſcerem.
At ſimula; eſum finge; labris illude;
Obſequij imitatione circumſcribi Tyrannus poteſt.
Addamus et velle; quid hoc erit?
Amici ſimulationem ſuadent?
Videte, ne fictus amor ſit, qui docet fingère.
Nil ſimulat ſenectus; ne ſe ipſam quidem.

Fidei

Digitized by Google

Fidei colorem oſtendunt cani.
At Græcus proditor ſimulationem ſenectâ ſuâ dignam putat,
Poſt fidem perimens, immò per fidem. Eſto.
Nobis cauendum, ne Attica fidei ſimilem faciamus Hebræam.
Religio meretrix non eſt: pigmenta reſpuit.
Peccat non fictè, qui fictè peccat.
Ignoratis, conuiuales amici,
Quales oculos in pectorum ſecreta Numen immittat.
Conſtat de commentario quid ſapiant impermiſſa dapes.
Hâc rimâ mors inceſsit.
Breui: obſequi neceſſe eſt, viuere non eſt neceſſe.
Malo eſſe eſca, quam tales eſſe eſcas.
Eamus Tyranne: nemo me trahet; omnes antecedam.
Mortem appara:
Bene cautum mihi eſt; non poſſum totus mori.
Virgas expedi:
Solum puluerem excutient; et hunc reparabilem.
Quate, ſeca, reſeca:
Vulnera ipſa vulnera:
Tanto ociùs hoc ſeruitutis clauſtrum perrumpes.
Rempublicam fulcire integer nequeo, fractus potero.
Valete amici: aliquando laudabitis quod timetis.

MA-

MATER MACHABÆA.

Martyr. Ex Leui.

I C O N.

Muliebris hæc Statua, conſtantiæ Imago eſt.
De nomine nihil certum: miracula nomen non habent.
Atqui, miraculum eſt conſtans Fœmina.
Saxeam Niobem fortaſſe voces.
Nam Filiorum ſeptem funera proſpectans, ſic ſtetit.
Sed Niobes à Cœlo, hæc pro Cœlo, diriguit.
Eſtincto grandæuo Eleazaro,
Anus intrepida ante Antiochum ſiſtitur.
Hoc deerat ad Hebrææ gloriam,
Vt colus numeraretur inter trophæa.
Contra legiones, Filiorum manipulum ducit.
Numerum ſonorum, atq; concordem.
Hanc gladiatoriam familiam ſanctiſsima Laniſta erudit,
Vna die ſpectaculorum hebdomaden præbens.
Ite, *inquit*, ò meum agmen,
Hoc vultu quo Fœminam videtis.
Docete non ſolas Lacænas viros parere.
Mei Liberi non eſtis, niſi eſtis liberi.

Digitized by Google

MATER MACHABÆA.

Martyr. Ex Leui.

ICON.

Muliebris hac Statua, conſtantia Imago eſt.
De nomine nihil certum: miracula nomen non habent.
Atqui, miraculum eſt conſtans Fœmina.
Saxeam Niobem fortaſſe voces.
Nam Filiorum ſeptem funera proſpectans, ſic ſtetit.
Sed Niobes à Calo, hac pro Calo, diriguit.
Extincto grandauo Eleazaro,
Anus intrepida ante Antiochum ſiſtitur.
Hoc deerat ad Hebraam gloriam,
Vt colus numeraretur inter trophaa.
Contra legiones, Filiorum manipulum ducit.
Numerum ſonorum, atq; concordem.
Hanc gladiatoriam familiam ſanctiſsima Laniſta erudit,
Vna die ſpectaculorum hebdomaden prabens.
Ite, *inquit*, ò meum agmen,
Hoc vultu quo Fœminam videtis.
Docete non ſolas Lacænas viros parere.
Mei Liberi non eſtis, niſi eſtis liberi.

Kkk Cir-

Circumſtant Matrem ſeptena illa capita.
Hydram diceres ferri auidam.
Clarior nulla conſtitit inter Conſanguineos inuidia:
De ſupplicio rixantur:
Nec Mors timetur, ſed mora.
At ne perturbatè peccet Antiochus,
Ordinem tenet in ſcelere.
A grandiori crudelitatem auſpicatur:
Vt iiſdem gradibus orba fieret, quibus fuerat Mater.
Aſtanti Puero cibos apponit, ab Eleazaro recuſatos.
Hoc ſufficit, ne attingat.
Auerſanti, linguam pracidi iubet.
Nam prima Tyranni cautio eſt in linguas.
Quid agis Antioche? ex linguâ calamum facis.
Cruentum hoc fruſtulum terram ſignans,
Fortiora ſcribet, quàm loquatur.
Poſt linguam manus poſtulatus,
Citius porrigit, quàm iubetur.
Et hoc Tyrannicum eſt, manus formidare poſt linguas.
Cecidit ſub ſecuri ſecura dextera:
Mortua illa palma, palmam rapuit:
Et ſecta manus cæleſte iter Fratribus indicauit.
Parum fuit indicaſſe, niſi veſtigia ſignaret.
Ergo etiam pedes amputanti porrigit:
Sine his citiùs peruenturus quò tendit.
O vera Hermetis effigies, recti terminos ſignatura:
Sub hac mortalitatis ludibria, propoſiti tenax,
Totus et ſenſim obuerſâ cute deglubitur.
Mortuos non amat Tyrannus, ſed morientes.

Stu-

Stupet triumphalis Ephebus ſe extra ſe exiuiſſe;
Non alio ſenſu, quam ſi dormiturus ſindonem poneret.
Dicturus ſi poſſet,
Non eſt in cute mea virtus: hanc numquam curaui.
Tene Barbare: nil habes mei niſi vaginam.
Hanc etiam amittes, ad me redituram.
At ne ſic quidem mollitus, bulliente in oliuo frigitur.
Si ſartaginem audis,
Neſcias, oleumne querulum gemat,
An ipſo in oleo tripudiet Martyr.
Nemo ſanè inter vnguenta maiore luxu diffluxit.
O dolorem voluptatum pleniſſimum!
Quid enim martyrium, niſi beneficium malo animo factum?
Sic oleum et operam in primo Tyrannus amiſit.
Succedunt ordine reliqui;
Et exemplum capiunt daturi.
Alterius oleum, alterius palaſtra ceróma eſt.
Singuli fraterno martyrio donantur, et ſuo.
Omnes antiqua veritati linguas immolant.
Omnes in fidei ſpecimen Deo dexteras donant.
Omnes ad Olympicam palmam ſine pedibus currunt.
Omnes ſartaginis oleo ad Regnum ſacrantur.
Unà omnes, ſeptemplicis inſtar lychni, Matrem circumſtant,
Plus dico: omnes in vltimo ſpiritu loquuntur elingues.
Funduntq; de ſartaginis tripode oracula,
Delphicis meliora.
Mirantur Graci tam ſolida Hebraorum effáta:
Quibus nec ſuos Sapientes comparent, niſi numero.
Quaris num fleuerit Mater?

Non

Non plus quàm hic lapis.
Suas lacrymas alienis in oculis ridet.
Spectat ſuos Heroas, ſpectata Herois.
Se ipſam in ſingulis miratur:
Et ſingulos tuetur, dum intuetur.
Afra volucri ſimilis; quæ alumnos obtutu format.
Sic vno die ſepties Mater, et Martyr;
Poſt ſeptena Filiorum funera exarſit.
Et Planetarum numero addidit firmamentum.

RA-

RAZIAS

Ex Leui. Martyr.

ETOPEIA.

Audi, Viator, inauditam ad libertatem viam.
Ducente Virtute, quà vitium eſt ſequi.
Sperabat Eupatoris Præfectus deuinctam Iudæam,
Si Raziam ligaret.
Hic ad catenas quæſitus, confugit ad ſuum gladium.
Sed non egit pro voto.
Anguſtiore aperto vulnere,
Quàm quo ingredi tota Mors poſſet.
Hoc more Mors eſt; cita inuitis, ſera optantibus.
Ergo inſtante Coborte, ignauum obiurgans ferrum,
De muro ſeſe permiſit.
Non eſt hoc ire, ſed præcipitare ad libertatem.
At eliſis retrò ceruicibus, ne ſic quidem moritur.
Puduit animam à tergo exire:
Vel tantæ animæ nullus exitus ſatis patuit.
Traÿcit ſe per frequentiam fractus et integer;
Saxumq; pro concione inſiſtens ſuggeſtui ſimile,
Trepidos Ciues ad libertatem hortatur.

Digitized by Google

Ac ne verbis deſit pondus,
Sua ipſe viſcera de vulnere penſilia diſsipat;
Et plenâ manu ſupra populum ſpargit.
O viuacem fortitudinis naturam, quæ ſuis de vitalibus ludit!
Scrutatur ſecura dextera penetrales animæ ſedes.
Tot altè integumentis demerſa pectoris ſacraria,
Quæ nemo ſpectat impunè, manu ducit, et vulgat.
Viuis pectoribus calentes exuuias prædatus,
Laceratur qui lacerat, vulnus patitur qui facit;
Et palpitantia viſcera, vt non ſua frangit, vt ſua donat!
Capite, *inquit*, Ciues. Hæc meæ libertatis trophæa ſunt!
Hic animus ligari non vult; ne fibris quidem.
Vitæ nodos & ligamenta proijcio.
Quæ roſtra veriore declamantis facundiâ perſonuerunt?
Non hæc Suada medulla eſt, ſed medullarum Suada.
Superauit Actæi Senis vota:
Ille loquentium pectus de rimâ introſpicere optauit,
Hic, apertus Orator,
Non tam vocem, quàm vocis organa oſtendit:
Simulq; ad Auditores verba mittit, et viſcera.
O felicem Populum, Augure libertatis Raziâ!
Qui ſuamet exta, ſacrificâ manu tractata, conſulens;
Omnia libera, et ſecura pronunciat.
Actum eſt de tua tyrannide Antioche:
Horum hominum ingenuitatem non coges.
Quid enim? Portas obijcies?
Libertatis clauim manu tenent, pugionem.
Muros? Ad libertatem murus eſt gradus.
Catenas? Difficilius eſt ſua inteſtina proſcindere.

Iu-

Digitized by Google

Iugum? Hæ ceruices frangi poſſunt, non flecti.
Inediam? Poſſunt ſine viſceribus viuere.
Viſcera ipſa exiges? Vltrò eiaculantur.
Puto etiam ſuos neruos arcubus ſufficient, vt te feriant.
Ah' quid Amore libertatis ingenioſius, ac ſauius.
Titiano immitior vulture, ſuum ſcalpit pectus.
Vis Amorem pingere?
Raziam in ſaxo pinge, ſua viſcera diuidentem:
Euiſcerati Amoris ſymbolum eſt.
Errant qui Patriæ Patrem vocant hunc Senem:
Magnam Matrem veriùs dixerint:
Nam latè fuſis viſceribus Ciues amplexus,
Omnes liberos ſuos fecit.
Vtinam inſperſilia hæc fruſta Ciuibus innaſci poſſent:
Nullum verius fortitudinis ſemen eſt iactum.
Voluit igitur poſt declamationem mori,
Vt integrum animum ſemianimi Populo legaret.
Atqui, tardante Atropo,
Vitæ ſuæ filum ipſe præcidit.
Et nullas Fato gratias debuit, ſed ſibi.

MA-

Digitized by Google

MATHATHIAS.

Ex Leui.

NEMESIS.

O' Cælitum ſtrenuiſsima Nemeſis,
Empyrij Numinis; et anxia Neceſsitatis Filia:
Dic quales aculeos Leuitarum patientia ſuffixeris,
Vt Martyria Marte mutarent.
Scio. Poſt enormem Sanctorum ſtragem,
Solitudine in Ciuitatem ingreſsâ, in ſolitudinem fugerãt Ciues.
Quâ nulla infelicibus felicior patria.
Tu de Cæleſti prætorio delapſa Virgo,
Pontificem Mathathiam in cinere iacentem ſic accendiſti.
Quid agis cinerarie Senex?
Hoc cinere Zelum ſupprimis, qui æternus eſt focus
Sacerdoti commiſſus?
Occidi cupis, cum liceat occidere?
O' ingloriam fortitudinem, quæ pati tantum poteſt!
Ergo vt viuat Religio ſanguinem totum dabis?
Hoc ipſo peribit exanguis.
Cape in armatos arma.
Miſeri fiant, qui miſeros faciunt.

Digitized by Google

Sentiant hoſtes adhuc te viuum:
His monitis perpunctus Mathathias
Sine Populo Princeps, Pontifex ſine Templo,
Se, Filios, familiam,
In ſacram militiam contra Tyrannos conſcribit.
Tu interim diuina Nemeſis,
Pro belli ſigno, bellum dediſti:
Commiſsis alto in æthere flammeorum Equitum cohortibus,
Aureis inter ſe armis dimicantium.
Indubio victoriæ auſpicio: quid enim auro inexpugnabile?
Horruit tua conſilia Tyranni Prætor Apelles.
Verſusq; ad crudelitatis alterum genus, clementiam;
Blandâ ſpe Mathathiam Idolis conciliare tentat, non minis.
Sed nihil ſperat, qui nihil timet.
Hic non Deum deſerit modò,
Sed deſertorem Iudæum, Idolis adolentem,
Ipsâ in arâ iugulat:
Oppreſſurum quos impunè aluerat ignes.
Tum ferrũ in Prætoris pectus intendit, cuius oculos ſpreuerat.
Vt peccandi author cum peccati miniſtro plecteretur.
O meritas vices!
Sacerdos Iudici carnifex; Iudex Sacerdoti fit reus.
Neſcio ad quem pertineant hæ victimæ.
Sanè Deo cadunt, à Dæmone rapiuntur.
Rediјt ex his vulneribus in Religionis venas ſanguis.
Reſpirarunt Iudæi ipſo flatu, quem Prætor exhalauit.
O quantulis ex rebus quanta pendent!
Calamitas et beatitudo, ſolâ pugionis acie diſtabant.
Succeſſu animoſior Pontifex,

Ad

Ad Dei partes Populum vocat.
Vox claſsicum fuit, vexillum pugio.
Egiſti ſub ea ſigna Aſsidæorum academiam;
Fortiſsimum genus, quia Sanctiſsimum.
Græci, ex leonibus vulpes, ad patrias artes confugiunt.
Aderant ſeptimæ lucis ſacra otia:
Tum feriatum Hebræorum Martem laceſſunt Barbari.
Heu miſera ignorantiæ conditio!
Iudæorum pleriq; ignaui quia ignari,
Sabbati quàm ſui tutelâ religioſiores,
Cædi malunt quàm cædere.
Tu increpitâ intempeſtiuæ pietatis morâ,
Surge, *inquis*, Mathathia: Sabbatum Marti conſecra.
Quietis dies eſt, non inertiæ.
Nec vlla dulcior quies, quam ſub palmâ.
Ipſa Impiorum cædes
Feſtum diem faceret, niſi eſſet.
Beaſti ergo te horribili ſpectaculo indignabunda Virago.
Fregiſti properante curru Græcorum cumulos,
Manente magnis in vulneribus orbitâ.
Ex eodem cruento gramine
Equis pabula, crinibus gramineam exhibuiſti.
Ac ne lætitiæ funalia deeſſent,
Templa cum Myſtis, Idola cum Idololatris incendi iubes:
Nec citius iubes, quàm incenduntur.
Quicquid irreligioſum erexerat Græcia,
Ne adoretur aduritur.
Tu inter illa incendia dirum ſubridens.
Fruere, *inquis*, Antioche, promeritâ hac luce.

Potes

Digitized by Google

Potes iam vero cognomento Illuſtris fieri.
Sic barbarum iugum excutit Mathathias.
In cuius vnam domum, Iudaa virtus translata.
Tum fatali bello confecto, fato conficitur,
Palmas numeraturus, quas pramiſerat.
Tu ad Calum conuerſa, et mucronem lambens:
Io, *inquis*, Superi.
Nihil vnquam dulcius bibi.

Digitized by Google

IVDAS MACHABÆVS

Mathathiæ Filius.

TROPHÆA.

Parcite tantiſper vndis laſſati Remiges,
Ne venerabile hoc litus illaudatum recedat.
Inſignis ille Obeliſcus, Modinæo ſolo apicem imponit,
Machabæorum cunis et ſepulcris beato.
Ingentes illæ columnæ armis graues,
Cælo ingerunt quicquid formidauerat tellus.
Inter hæc Trophæa Iudæ Mauſolæum ſurgit.
Qui ſacro et militari miniſterio, bis Princeps,
Maiora quàm geri poſsint, geſsit.
Dignum corpore Animum, res geſtæ docent:
Dignum Animo corpus, Gigantea monſtrat loríca.
Huic pro patriâ lege contra Barbaros accinćto,
Vniuerſa militauit Natura.
Angeli armis, Aer ſpećtris, Somnus præſagijs.
Mortuos etiam ſortitus Auxiliarios,
Ab Oziâ animatur, armatur ab Ieremiâ.
Deus ipſe tanto Imperatori centuriatus,
Fulmineâ manu Fecialem ſe præſtitit.

Nnn *Vt*

Digitized by Google

Ut crederes Deum pugnare, Iudam imperare.
Quin ab ipſo ſtetere Hoſtes.
Nam fulguranti Iudæ obtutu dementantes,
Cæco ludo inter ſe mortes diuiſere.
Hoc fuit Iudæ pugnare, funebres ludos facere.
Claruit Virtus trium Tyrannorum periculo,
Epiphanis, Eupatoris, Demetrij:
Quorum primum ſolo nomine exterruit;
Alterum pugnando exarmauit; Tertium agitauit extinctus.
Nicanorem trium Regum Prætorem, ter inſurgentem,
Primo congreſſu nudauit, ſecundo fugauit, tertio occidit.
Ab Apollonio ſanguinem exegit:
Cuius gladium Sanctorũ cæde impium, impiorũ cæde expiauit.
Seonem, Ptolemæum, Gorgiam,
Syro, Græco, Aſiano exercitu circumuallatos,
Dum ad ſpolia conuolant, ſpoliauit.
Timotheum et Bacchidem, blanditijs quàm minis ferociores;
Menelaum et Alcimum, Mitrâ et Galeâ male vſos;
Ne ſemel perirent, ſæpius fugauit.
Idumæis palmas eripuit; Arabibus oleas conceſsit;
Fulminis more in obluctantia ſe exercentis.
Octoginta millia ſub Lyſiâ,
Centum quindecim millia ſub Antiocho,
Centum viginti millia ſub Timotheo,
Exiguâ manu, Ogygiâ ſtrage diſperſit.
Sic, numero impar, ſucceſſu maior, cauſa melior,
Bella omnia lugendo concepit, ludendo confecit.
Victoriarum loca ſi quæris, Iudæum Orbem diſcurre.
Rebelles Galaaditarum Vrbes currente incendio deletæ,

Præteris

Praſteris inſtar perpetuâ flammâ viam ſignantis.
Idóla omnia immolata; immolatores omnes mactati.
Vt Damonum opprobria nunciarent Inferis.
Gazara praſidium Ieroſolymis amulum,
Viginti non ampliùs commilitonibus patefactum;
Ferox Maſpha contrucidatis maribus euirata.
Altiſsima Caſphis, ideoq; ventoſa lingua,
Ciuium ſanguine ſtagnum auxit, eâ die non ſtagnum.
Carnion ſitu, Ephron ciuibus vallata,
Didicere, impietatem, nec mœnibus, nec manibus tutam.
Ioppitarum, Iamnitarumq; malefida naualia ſuccendit;
Fecitq; e portu Pharum, ſuiſmet nauibus metuendam.
Ieruſalem ſepties defenſam, quater triumphator ingreſſus:
Superſtitione, ac ſanguine pollutam Dei Domum,
Nouis natalibus dedicauit.
Æternaq; latitia imagine,
Tabernaculorum feſtam diem quotannis reuerti iuſsit.
Fortius nihil agere poterat: debebat et fortiter pati.
Itaq; Vrbe donato Imperio, quod in ſolitudine inuenerat;
Hebrao cultu, Gracâ pace, Romanâ ſocietate
Patria feliciter arrogatâ;
Domeſticis malis, vt victores ſolent, extinguitur.
Ex illo tantum ſanguine conſtitit Hominem fuiſſe.
Hunc igitur, digniſsimo omnium loco,
Sua inter Trophaa, mœſtiſsimi Fratres compoſuere:
Erectâ ingenti Pyramide, virtutum metâ;
Situ, et mole Nautis conſpicuâ;
Vt votis aſſueſcens Iudas, Æquora placaret poſt terras.

IO.

IONATHAS

Iuda Frater.

POLYTICON.

In Iudâ quid diuinum robur;
In Ionathâ quid humana prudentia poſſit;
Viator diſce.
Parando Regno plus virium; ſeruando plus ſolertia requiritur.
Regnabat Aſiam interfector Antiochi Demetrius.
Aſiam repetebat interfecti Filius Alexander.
Inter Aſia Procos meritoria proſtabat Iudaa.
At quì ſe geßerit Ionathas, dicam:
Audiant Principes maioribus interclußi.
Vrbanis tunc diſsidijs agitabatur Ionathas;
Nam Iudâ caſo, ad victorem Bacchidem vulgus defecerat:
Et alterius Fratris cruorem ſparſerant Iambrenſes.
Adeò leoni mortuo inſultant lepores.
Itaq; in Vrbe Vrbes erant; et nullum caput quia multiplex.
Vtriſq; imminebat iam victor Ionathas:
Iambrenſibus lanceas inter lances,
Bacchidibus tumulos inter thalamos intulerat:
Vt pari ſomno, accubantes et cubantes, occumberent.

Ooo *Hic*

Hic igitur externas rixas odoratus, ciuiles ſtatim compoſuit:
Et fraterna vltioni præpoſuit pacem.
Actum enim de Imperij ſalute cùm inteſtina ſoluuntur.
Rebus domi compoſitis vtrique externo videri vtilis cæpit:
Exiguo quippe momento victoriæ lances inclinantur.
Quid eligeret Ionathas?
Inter geminum Martem neutri accedere, intutum:
Vtriusq; alea ſuper te curret, niſi ludas.
Aut vnum perditurus es, aut à duobus perdendus.
Ergo æſtimatis hinc illinc viribus, fortiori plaudens,
Iungitur Demetrio Ionathas contra Alexandrum,
Solerter. E factionibus, vrgenda ſemper infirmior.
Ni à Brutis doceri pudet, canes docent:
Qui rixantibus ſuperueniunt, macilentiorem allátrant.
Sed in fœderis pretium milites petit, obſides repetit,
Quos cum Sionis Arce tenebant Græci.
Hoc ſtatim ſatage, vt Mars finitimus tibi ſit frugi.
Inter aliena negocia, tuum matura.
In turbido naſſa mittitur.
Poſt paulùm; fortunâ bellicas ſortes verſante,
Iam fortior Alexander præmijs ſolicitat Ionathan,
Pontificatu, Coronâ, Purpurâ.
Iungitur Alexandro Ionathas contra Demetrium,
Qui primum tantum claſsicum audijt:
Nam velocior vt fugeret, à tergo vitam reliquit.
Leuem credideris Ionathæ fidem? non fuit.
Norat Demetrianum ingenium, iniurium, et periurum:
In pugnâ comes, in pace hoſtis, expectabatur.
Fœdus ferierat, vt fœderatum feriret.

Soluit

Digitized by Google

Soluit quippè felicitas neceſsitudinem, quam neceſsitas ſtringit:
At rurſum mutatâ ſcenâ,
Demetrij Filius, Ptolemai Soceri armis prapollens,
Alexandrum interpellat.
Iungitur Demetrio Ionathas contra Alexandrum;
Quem fugacem Arabicus gladius inuénit.
Non fuerat melior Alexander, ſed vtilior.
Pelaſgi omnes.
Iudæis fidem non ſeruaſſet, qui oderat Iudæam fidem:
Capiendus ergo fuit, ne caperet.
Nec interim paruo lucro:
Nam vel annuente, vel non renuente Demetrio,
Hebræam immunitatem, et Iudæ fines aſsequitur;
Hieroſolymæ arcem vindicat, minax munimentum,
Quod Vrbis iugo impoſitum, Vrbi iugum imponebat:
In æſtuario non dormiendum.
Neque hic ſtetére vices.
Patrios vlturus cineres puer Antiochus;
Auguſtioribus præmijs Ionathan demeretur.
Iungitur Antiocho Ionathas contra Demetrium;
Quo ſtatim fugato, ſecuritati conſulens,
Vrbem muris præcingit.
Hoc agendum cum malæ fidei muneratore:
Beneficium cape, caue à benefico:
Vt ſuummet munus timeat ſi repoſcit.
Poterat huic fortuna acquieſcere,
Si quieſcere poſſet fortuna.
Tryphon Antiochi Præfectus,
Regni dulcedine captus quod Antiocho acquiſierat:
Aſiana

Aſiana libertatis ſpe Ionathan mulcet.
Iungitur Triphoni Ionathas contra Antiochum.
Sic callidus Heros, cum Græcis græciſſans,
Inter præſentem Hoſtem, et futurum;
Altero alterum trudens,
Aliquid ſemper ex vtroque libauit.
Sed heu cæcam Polyticorum ſapientiam!
Nemo omnibus horis ſapit; ne Ionathas quidem:
Quem Pelaſgâ ſilicet fide recepit Trypbon:
Receptum, vinculis ſuo fædere ſtrictioribus occupat:
Occupatum cum Filijs immolat:
Et alterius oculos alterius cæde funeſtat.
Inclytus tamen Heros, nec Iudâ minor.
Nam ſi vtrumq; conferas, dices,
Deum pro Iuda militaſſe, Ionathan pro Deo.
Extinctum fleuere Populi,
Magis ipſi deflendi.

ELEA:

ELEAZAR

Ionathæ Frater.

EMBLEMA.

Eleazari tumulo inſculptus Elephas,
Magnanimæ mortis Emblema eſt.
Sic perijt, vt tumulatur.
Hæres paternæ perfidiæ Antiochus Eupator,
Aſiam mouerat contra Iudæam:
Nec homines tantum, ſed elephantos conſcripſit:
Bellum non ratus, niſi Belluæ pugnarent.
Incedunt ordine horrifico mortis baiula monſtra,
Premente humeros machinâ, viris preſſâ.
Vt arcem arci impoſitam putes, ferream carneæ.
Tubam et telum deformibus exerunt buccis.
Totaq; Iudæorum iacula barritu prouocant, cute refellunt.
Nec fera tantum, ſed ferarum ſarcina militat.
Nam barbari plus triginta, ſingulorum tergo impoſiti,
Suorum ictuum ſecuri ſpectatores,
Funera laudant quæ faciunt.
Tot Beſtias vna geſtat, neq; dixeris vtra maior,
Quæ geſtat, an quæ geſtatur.

Digitized by Google

Sanè ab Hominibus Beſtiæ ſæuire diſcunt.
Quippè acuendo furori illarum oculos miles inebriat:
Propoſito vuæ ſanguine, humanum imitante.
Noua res, purpureo incitari Elephantos, non albo.
Sed fortaſſe ſanguinem ſitire à ſuo Tyranno didicerant:
Vna præ cæteris, mole ornatuq; ſuperbior,
Regalibus exuuijs loricata,
Regem teſtabatur inſeſſorem.
Hanc Eleazar virtuti ſuæ ſcopum deſtinat.
Sic eunt humana: in conſpicua collimatur.
Ergo per obſtantes cohortes viam rimatus:
Hinc inde ferream capitum ſegetem ferro demetens;
Per hominum vulnera ad Beſtiam venit.
Quam tamen inuénit telis imperuiam:
Nam genuinæ ſoliditati, ſquammoſa acceſſerant bracteæ.
Armatum ſcopulum, aut mobile armamentarium dixiſſes.
Sed habent etiam maxima quà petantur.
Succedit ſtylo diſtricto Eleazar,
Cataphractæ pecudis inermem vterum ſuffoſſurus:
Vt vno lapſu duo caderent,
Tyrannus de mole; ipſe ſub mole; vterq; ſuâ morte.
Nam ſæculi fatum eſt,
Bonos opprimi, malos ruere.
Procumbit furtiuo ictu euiſcerata Martis fera:
Euertitur prono armo ferrata turris;
Cui puſillus pugio fulmen fuit.
Sparguntur humi præſidentes Barbari:
Victor ſuperincidentis Beſtiæ ruinâ teritur.
O' qualis Machabæorum libertas!

Malunt

Malunt ſub Belluâ frangi, quam viuere ſub Tyranno:
Sed heu fruſtrata virtus!
In Elephanto Antiochi arma erant, non Antiochus:
Loricam telis obiecerat pectore vacuam.
Hi mores Tyrannorum:
Arma geſtant, non animum.
Timent dum timentur.
Ergo Eleazar Antiochum petijt; ſed pro Antiocho perijt Beſtia:
Pro ſimili ſimilis, immo idem.
Vterq; fera, vterq; duplici corde, et excors.
Sed Elephas inter Bruta Rex eſt, ille inter Reges Brutum.
Gaude feliciſsimo iſto errore magnanime Martyr.
De Elephanto, non Tyrannum, ſed Tyrannidem deiecisti.
Habes quod optas:
Sentis ex trophæi pondere victoriæ magnitudinem,
Nouo ritu triumphaturus.
Nam cæteri Elephanto vehuntur, tu ipſum vehis.
Non potes vulgari funere inuolui Sanctiſsime confector.
Mortem inter opima inueniſti.
Ornant te inſignia, quæ te onerant:
Et extinctus Regem ſpolias.
Nec tumulum cura; Elephanto tegeris pro mauſolæo.
Neq; incidendo emblemati petenda procul ſegmenta:
Debellatus Elephas ebur miniſtrat.

SI-

SIMON

Eleazari Frater.

DIPLOMA.

Bonum factum.
Anno Græcæ Tyrannidis CLXXVII. Menſe IX.
Non immemor Senatus Populuſq; Iudæus,
Quantum Simonis Machabæi diuinis virtutibus debeat.
Prudentiæ:
Quâ Parentis optimi iudicio, cunctis mortalibus anteferendus,
Fortiſsimis Fratribus perpetuum Conſul aſſedit.
Pietati:
Quâ paterna germanaq; buſta,
Honorificis molibus incluſit.
Charitati:
Quâ nutantem fraterno caſu Principatum in ſe recepit:
Domeſticis licet exemplis monitus quanti purpura ſtaret.
Religioni:
Quâ ſupremo Pontificis faſtigio impoſitus,
Profanos cum Templo animos depurauit.
Strenuitati:
Quâ ſacra militia nuncupatus,

Digitized by Google

Septem Tyrannorum conatus, aut eluſit, aut eliſit.
Felicitati:
Quâ Hieroſolymitanam Acropolim potitus,
Pacem Hebræis inſuetam exhibuit.
Munificentiæ:
Quâ Rempublicam ære et ſanguine inaniſsimam complexus,
Suo auro publicum ferrum conflauit.
Prouidentiæ:
Quâ rem agrariã maritimãq;, turribus Portubusq; cõmuniјt,
Ut tellus et vnda tutò ſulcarentur.
Maieſtati:
Quâ, vultu, habituq; corporis Semideo ſimilis,
Athenobium Tyranni emiſſarium attonuit.
Vigilantiæ:
Quâ Quiritium ſocietate opportunè procuratâ;
Ab Romanâ Aquilâ auxiliare fulmen obtinuit:
Deniq; Fortitudini.
Quâ ingratiſsimi Generi proditorio epulo receptus, et deceptus,
Suum, duorumq; liberûm, fidelem ſanguinem dedit.
Ob ea promerita;
Atq; vt Virtutum tantarum notæ,
Æmulationi ac ſolamini extarent;
Hoc monimentum,
Honorarias in tabulas immortalibus literis referri,
Easq;, Gazophilacij Templiq; frontibus affigi,
Decreuit.

IOAN-

Digitized by Google

IOANNES HIRCANVS

Simonis Filius.

EPILOGVS.

Requieſce parumper, Viator.
Antiquioris Teſtamenti volumen ad calcem deuénit.
Cum Orbe nata Orbis Hiſtoria,
In Ioannis præconio ſiſtitur;
A Præcurſore Ioanne redordienda.
Idem nomen, Synnagogæ Heſperus, et Eccleſiæ Phoſphorus,
Priori libro exodium, poſteriori exordium præbet;
Et paginam vtramq; compaginat.
Conſonant enim ſibi diuina: extrema primis reſpondent.
Æternus igitur Scriptor,
Pro exacti operis colophóne,
Memoratorum Principum virtutes in Ioanne collegit,
Vt omnes in vno ligentur, et legantur Principes.
Ac ne breuitas Epilogo deſit,
Triginta annorum geſta, verbis tribus complectitur.
Quid enim de Ioanne Hircano narrat?
Sicarios perdidiſſe, ſtrenuè bellaſſe, muros refeciſſe.
Totum elogium, trilogio expedítur.

Plura

Digitized by Google

Plura memorare poſteritas geſtiet.
Quòd Sororiũ parricidam, ne matricida fieret, impune dimiſit.
Septimum Antiochum pace, tertium Demetriũ bello, auertit.
Hircanorum ſuperbiâ, Idumæorum impietate repreſsâ,
Ex ijs nomen, ex iſtis palmas reportauit.
Hæc, vel inter penſa, canuntur.
At Cæleſtis Encomiaſtes, laudes dum ſupprimit, exprimit.
Satis ergo faſtigij ad Ioannis gloriam accedit,
Quòd ipſe poſt omnes, poſt ipſum nemo laudatur.
Eximius planè Princeps.
Qui humanis actis, et diuino commentario, metam ponit.
Nam pneumaticus calamus in vltimâ hac cerâ hæſit.
Quis neget magnæ molis fuiſſe Ioannis Elogium?
Dei manum laſſauit.
Hoc nempè exarato, reſpirauit diuinus Spiritus,
Et feriatum calamum poſuit.
Hic tu quoque reſpira.
Difficile eſt vera ſcribere; difficilius audire.

NOVA

NOVA ÆTAS

SANCTI.

Digitized by Google

ELEAZARI FILII.

Chriſti linea.

Ex Leui.

S. Mathan.

S. Panther.

S. Iacob.

S. Bapanther.

S. Ioſeph.

S. Ioachim.

S. Anna.

S. Maria Virgo.

S. Ioãnes Baptiſta.

Ieſus Chriſtus Seruator.

Digitized by Google

S. PANTHER

Eleazari Filius.

S. MATHAN *Pantheris Frater.*

PARTITIO.

Auditis? ſonant diuinæ tandẽ cognationis optata nomina,
Vicini Seruatoris teſſera;
Qui promiſſus sẽper,& negatus,Orbis vota irritat,dũ irritat,
Hìc Eleazari truncus duos in tramites finditur:
Quorũ alter ad Virginẽ Maritũ, alter ad Virginẽ Matrem,
Vterq; ad miraculum deſinet.
Itaq; inſectilis Patriarcharũ linea, vt Salus intret,agit rimã.
Nobilitas geminatur,vt germinet;germinat,vt geminetur.
Fœcũditatis terminus Virginitas eſt,Virginitatis fęcũditas.
Debebatur hic concentui conſenſus,
Vt vnico Stemmatis amplexu, Homini Deus necteretur;
Et redeunte beneficio, Homo fieret qui Hominem fecit.
Felices Mathan & Panther tanto Nepote:
Cuius propinquà iam luce affláti,
Diuinarum virtutum fulgorem trahunt ex interuallo.
Nulla tamen eorum virtus clarior,
Quàm quòd ſuas obſcurarunt virtutes.

Nam

Digitized by Google

Nam ſacræ Hiſtoriæ nihil commiſit Mathan, niſi nomen:
Panther ne nomen quidem.
Quod, niſi memori Africani calamo effoſum, lateret.
Rarum votum inter ambitioſos Humilitas.
Illo enim Sæculo ſi vnquàm, claritas crudelitate quæſita.
Ariſtobúlus, Hircani degener Filius,
Innocentem Principatum ad Regni inuidiam reſtituit:
Primusq; tyrannico diademate frontem perfricans,
(Neſcius quantum malorum ſub eâ bracteâ occuleretur.)
Securiùs vt regnaret, noluit eſſe quibus regnaret.
Patritios carcere, Fratrem ferro, Matrem fame, confecit.
Nec dilato ſupplicio,
De pectoris venâ ſanguinem vomuit.
Crudelitatis conſcientiam pro vomicâ deuorauerat.
Huic Iamnæus, Salóme Matris aſtu, ſufficitur;
Fratricidæ fratricida.
Hem quò deuenerit Machabæorum gloria!
Hoſtilis olim ſauguinis prodiga, nunc cognati.
Nimirũ nullũ patrimoniũ citiùs decoquitur, quam virtus.
Raro ad tertium peruenit hæredem.
Magnæ mentes, amentes gignunt.
Immodeſto igitur Sæculo, modeſti Fratres
Mathan & Panther,
Tyrannicum faſtum e Bethleheme in Galileam fugére.
Optimum quippè in Tyrannos bellum eſt fuga.
Et in Nazarenâ Vrbe, hoc eſt inter Flores,
Nazareo nidificarunt.

S. BA-

S. BAPANTHER

Pantheris Filius.

S. IACOB *Mathani Filius.*

NAVFRAGIVM.

Vos quoq; geminum Sidus Iacob, & Bapanther,
Miſerrimi Naufragij ſpectatores ex tuto,
Procellarum finem ſerenæ lucis augurio præmonſtratis.
Tenebat Iudaici Regni clauum Iamnæus,
Nauticam doctior ex naufragijs.
Nam malè regnando regnare diſcitur.
Ibat ridente malaciâ felix, lætumq; Regni nauigium.
Et æquatos velorum ſinus ferente Spiritu,
Gazam, Dium, Eſſam, Gaulanum, Seleuciam,
Nouo triumpho alligatas onerarias remulcabat.
Sed inſolito ſereno tempeſtas ſuberat.
Acerbo ſtatim letho Nauiculator demergitur.
Succeſſit Gubernaculo Hircanus alter, Iamnæi Filius;
Idem Magiſter & Proreta; Rex & Pontifex.
Hunc ſubuertere Ariſtobúlus Frater adnititur.
Æquali nauis periculo,
Siue geminus præſideat Rector, ſiue nullus.

Digitized by Google

Errat alnus in pelago, in alno nautæ.
Duobus imperantibus obtemperat nemo.
Inter hæc intima nauigio mala,
Externorum bellorum inſana hyems ſuperuenit.
Heſperius Zephyrus, cum Armenio Euro,
Cum Tigrane Lucullus,
Alieno exitio rixantur.
Non capit ſeſe Italicum Mare.
Tyrrhenum in Eoum refunditur, & vndas miſcent.
Vorticoſa Charybdis Antipater,
Per diſcordiarum rimas armorum æſtum immittit,
Nauarchum merſura Ariſtobúlum, qui clauo hæret.
Hic, cui neceſsitas pro arte,
Demiſſos velorum ſinus aduerſo obliquans vento,
Ad Pompeianam Scyllam vltrò declinat:
Quæ rapido turbine,
Iudaici Regni clauum ſuis de cardinibus vellit:
Puppim calcat & proram, Arcem ac Templum:
Anchorales auitæ fidei rudentes præcídit.
Et ſera vota diſſipantibus ventis,
Legum tabulas, nauigij compáges, diſſoluit.
Fluctuatum deniq;, nauſeantemq; Ariſtobúlum,
In cæcos Romæ vortices abſorbet.
Hic bis emerſus, bis ſubmerſus,
Amicâ Cæſaris manu ſpirans educitur.
Sed Pompeianorum vi fluctuum circumfuſus,
Nauteam bibit, venenum.
Hic exitus Iudeæ Regnum, & Machabæos Rectores tulit,
Miſerrimam Romanorum Pyratarum prædam;
Qui

Digitized by Google

Qui ſacras opes, aureásq; trabes,
Sparſa tempeſtatis analecta, reliquiasq; collegére.
Eximio documento,
Fraternis diſcordijs Regna naufragare.
Vos vero amica lumina, ſalutaresq; Dioſcuri,
Bapanther & Iacob,
Virgineam e Cælo Nauim, cui nomen à Mari,
Diuinis mercibus onuſtam;
Cæleſtemq; Gubernatorem Ioſephum,
Dexteriore alite veliſicaturum, oſtendiſtis.

S. IOA-

Digitized by Google

Digitized by Google

S. IOACHIMVS

Bapantheris Filius.

S. ANNA *Ioachimi Uxor.*

EPITHALAMIVM.

Deſcende Cælo vbi nil agis ſanctiſsime Hymen.
Duas extrà Cælum Cæleſtes Animas copulaturus,
Ioachimum & Annam.
Illum Regiâ, hanc Sacerdotali ſtirpe.
Vt dotali vtroque apice, Nepotem inſtituant
Inter Reges Pontificem, inter Pontifices Regem.
Age: iugalibus nodis quos Æternitas nexuit,
Cor geminum ſtringe, vel vnicum diuide:
Vt alter Sponſus ex altero ſpiret.
Sed heu ſpinoſa primordia! initio planges, dùm panges.
Vltrà viginti annos ſterilis ille thalamus,
Nihil niſi lacrymas gignet.
Sed verte ſtatim lætioribus hanc næniam.
Nam ſterilis Parens,
Maiorem prolem vtero capiet, quam mente.
Stupente rerum Naturâ
Tam fætam, quam fœtum extrà ſuas leges.

Adde nouam inter fœminas laudem,
Citra Sobolis crimen Matrem fieri.
Nam cæteræ, Carnifices antequàm Matres,
Partum conficiunt, dum concipiunt.
Vnoq; momento,
E' Cælo demiſſam Animam Orco exponentes,
Vitam largiuntur, & lethum.
Sola Maria Parentis honos, non onus,
Maternum vterum condecorabit intrando.
Nec deerunt puerperio præſagia.
Renaſcente enim Templo naſcetur Virgo.
Alterā Dei Domū parabit Anna, alterā Herodes reparabit.
In alterà Numini fient victimæ,
In alterà victima fiet Numen.
Creſcet cum Prole Parentum felicitas.
Nam mutuo repignerati amoris officio,
Filia ex Parentibus, per Filiam Parentes viuent.
Ità Ioachimi Penates alterum Cælum meritò voces;
Vbi Sacra Familiæ Trias,
Corporibus tripertita, Animis vna,
Genitor, Genitrix, Genita,
Beabitur, & beabit.
Omnia deniq; in vnum vota colligent
Longæui Coniuges;
Cùm ſeſe Numinis Auos mirabuntur.
Tanta gaudia,
Nec illi ferre, nec tu fari potes. Tace.

S. IO-

S. IOSEPH

Iacobi Filius: Virginis Sponſus.

TITVLI.

Senis huius magnitudinem, tergemino metire Titulo.
Vir MARIÆ fuit.
Solus nimirum toto Orbe ſelectus,
Viragini Vir, Virgini Virgo.
Fortunatum Coniugium,
Cui dexter Ales Angelus,
Diuinitas Pronuba, Flammeum Flamen, Dos Verbum.
Vnica hæc Hymenæi teda fumo caruit,
Virgineo candore non denigrato.
Iugalia hæc vincula nihil ſtrinxere præter Animos,
Nec vltrà amorem iuere amantium vota.
Nec nouum Ioſepho, Dominæ nolle miſceri.
Dubito nuptialem cælibatum, an cęlibes nuptias vocem.
Nam Sponſę contubernio, Sponſi virginitas geminatur:
Nouoq; miraculo, forma pudicitię ſuffragatur.
Deniq; ſic Palmę nubunt.
Hinc alter ille, maiorq; Titulus:
Pater IESV fuit.

Quippe

Quippe naturâ Patruus, coniugio Vitricus, officio Pater;
Priuignum Numen educauit, erudijt, aluit;
Et vitam ſi non dedit ſeruauit;
Deumq; oculis genuit cuſtodiendo; toties Pater.
O quanta dignitas! Filium participare cum Deo;
Et vlnis Alumnum regere Orbe maiorem;
Qui vel parendo Parentem facit.
O' gratas educationis vices!
Ille ſeruat, hic ſeruit: & Altorem ſuum Alumnus alit.
Orant alij Numen, hic cogit:
Nam Patris vota, imperia ſunt.
Adijce poſtremum Titulum.
Filius DAVIDIS fuit, et FABER.
Quis credat?
Regia Dauidis linea in Materiario finitur:
Nouæ nimirum nobilitatis Fabro.
Nam retrograda generis claritas
A Deo in Fabrum, à Fabro in Reges Auos, refunditur.
O nexa Prouidentiæ opera!
Regalis Genealogiæ princeps Adam, poſtremus Ioſeph:
Ille Agricola, hic Faber.
Nam lignum, peccati materiam, ille ſęuit, hic ſecuit.
Haud alienum à Chriſti Patre miniſterium.
Quid enim Deus, niſi Faber?
Tornare Orbem, inſpicare montes, dolare campos,
Excidere Homines, fabrilia ſunt.
Verè vt dicas, Fabrum Deum, & Fabri Filium.
Reſpondent verò morienti Chriſto hi natales:
Vt inter eandem artem viueret, & occumberet.

Malleus,

Malleus, forfex, terebræ, claui, ligna;
Vitæ miniſteria, Mortis inſtrumenta, fuére.
Eâdemq; domeſticâ arte cunæ dolantur, & cruces.
Suæ igitur neci naſcendo proludit,
Dum ex Fabro naſcitur.
Nec minor Dauíde Ioſephus
Auítum Regnum gerit in officinâ.
Stant illi ſua Imperij ſigna,
Fabriles ſecures, & lignei faſces, quos Puer alligat.
Summa illi authoritas.
Mortalibus imperat Puer, Puero Mater, Matri Sponſus.
Nec Imperij nomen abeſt:
Quid enim Ioſeph, niſi Auguſtus?
Itaq; vno tempore ſuum Roma Auguſtum iactat,
Nazareth ſuum.
At quanto dignior hic Magiſtratus,
Rerum Dominum Domi poſſidere?
Solus igitur Mortalium, Ioſephus
Cælum non impetrauit, ſed exegit.
Nam quæ alijs diuina donaria ſunt,
Ioſepho iſagogicum fuit, & nutricia.

Digitized by Google

Digitized by Google

SANCTA
MARIA VIRGO
Ioachimi Filia, Chriſti Mater.

SCVLPTVRA.

Lauretana hæc Statua, Lucæ ſcalpellum ſenſit.
Vtinam vitæ quoque ſimulacrum calamo edidiſſet.
Sed hiſtoriographi officium argumenti diuinitas vertit.
Nam cæleſti calamo in ferreum cælum degenerante,
De ſcriptore ſculptor, pro verâ effigie ligneam dedit;
Totamq; exanimauit hiſtoriam.
Falleris, Viator. Figmentum hoc, Euangelium ſuppleuit.
Facundus codex eſt caudex.
Atqui diu ſecum cogitabundus Artifex,
Animi Idæam ligno impreſſit.
Audi myſteria, & mirare.
Primùm, Cedri Regiæ Arboris, trunco exciſa effigies,
Nobilitatem refert:
Quæ vndeuiginti luxurioſa Regibus, Virginem tulit,
Tanti Generis non tàm ſtirpem, quàm ſtipitem.
Præterea, ex areſcente Materiâ ſculpitur.
Nam ſterili Matri ingenita eſt Virgo.
Quid

Digitized by Google

Quid enim mortuâ ex Venere gigneretur, niſi Virgineum?
Nullum in hoc Typo peccatum culpes;
Nullum in Prototypo.
Ne illud quidem Mundo cognatum.
Nam ſola Maria Adami lutum non oluit.
Iam ſi Templo Imago, Imagini Templum dicatum;
Templis etiam colenda Maria, Templum coluit,
Cum trimula caſtis Aris admota,
Ipſa Deo, ipſi Deus, virgineum florem ſeruauit;
Munusq; impetrauit, offerendo.
At quòd Fabrili materiæ nubilis adhæret forma;
Specioſum cum Fabro coniugium refert:
Immò in coniugio cælibatum.
Nam ſi Statua nuberet, ſic nuberet.
Cernis eodem trunco
Exculptam cum Filio Matrem, cum Matre Filium,
Gemino, & vno corpore;
Vt dubites vtrum ex alio naſcatur?
Habes prodigium illud maximum,
Cùm Deo genita Deum genuit:
Nouoq; reciprocæ cognationis vinculo,
Dei Filia, Filij Sponſa, Sponſi Domina, Domini Ancilla;
Cæleſtia humanis, humana cęleſtibus, compaginauit.
Sed heu breuis voluptas! Vide vt Chriſtifera Imago,
Infantem gremio ſtringit, atque ſcalpenti porrigit.
Sic Filium, Simonis gladio ſcalpendum, obtulit Mater.
Miraris Ægyptium Statuæ cultum, colorem, ſolutũ crinẽ?
Non alia ſpecie profuga hæc Aſtræa,
Herodianam Vulpeculam latuit inter Ægyptios;

Gemino

Digitized by Google

Gemino Sole felices.
Sic rerũ Arbiter, ne Tyrannum perderet, Filiũ proſcripſit.
Inſigni documento, excutiendos malos Principes,
Non cædendo, non cedendo, ſed recedendo:
Hoc ipſo miſeros, quòd Iuſtitiæ deſertores Iuſtitia deſerit.
Mirum potius, cur dexterâ Puerum ſuſtinente,
Vix dexteræ fidens læua medium amplectitur.
Nam pia Genitrix, in Templo recuperatâ Prole,
Rapaces adhuc Synnagogæ manus formidat:
Et inter voluptatem & timorem,
Amplexus geminat, vt affectus.
Quæris diuino vt Amore flagrauerit?
Habes calorem ex colore.
Fuliginoſum hoc lignum, Amoris torrem oſtendit.
Silentium quæris? Statuam taciturnam interroga.
Verecundiam? nil ſuis oculis ampliùs indulſit,
Quàm Statua ſuis.
Clementiam? ſuſpice prolatam Chriſti dexteram,
Veluti miſeris benè precantem.
Hanc rogauit Parens; & quicquid rogauit, irrogauit.
Sanè primum ac poſtremum Chriſti Miraculum,
A Partheniâ Matre impetratum conſtat.
Vt peruicacia ſit dubitare de cæteris.
Refert iam Opificem ſcitari,
Cur diſcriminatis vt in funere crinibus,
Dolentem dolauit, ſed erectam.
Certè ſic ſtetit iuxtà Crucem, Cruce altior & ſolidior.
Callidè igitur fœmineam Statuam ſculpſit Lucas.
Nam Filij mortem vt Fœmina ſenſit, vt Statua tulit.

Xxx Quin

Digitized by Google

Quin etiam Cedro ectypam Virginem elaborauit:
Simili cum Cruce ligno.
Nam Crucis inſtar, Cruci oppoſita;
Et altera alteri patibulum fuit.
Quid? vltima eius fata nil argutius exprimat;
Quàm incorrupta e Cedro Statua,
Exanimati ſed incorrupti corporis typus.
Æterna hæc ſanctio, vt omnia pereant vel immerentia:
Damnata, quia nata.
Poſt omnium mortes, Mors ipſa morietur.
Adeò Parcæ, ne ſibi quidem ſunt Parcæ.
Sola Deipara perijt, non putruit; & in ſcrobe refloruit.
Reſtabat erudito operi labor extremus,
Triumphalis ad Cælum Heroïnæ curſus.
Hunc deniq; Imago refert,
Erecta, paludata, auro coruſca.
Tali ſiquidem pompâ
Ad illum veniens, qui ad ipſam venerat,
Cælum addidit Cælo.
Quin operi coronam impoſuit Sculptor,
Dum ſacrum Simulacrum coronauit.
Nimirum, Cæli Auguſta Terras diſpiciens,
Regia ſemper munera
Optantibus donat, ignaris ingerit, ingratis obtrudit.
Neminem relictura miſerum, niſi qui eſſe velit.
Dubitas? Statuam do teſtem.
Ante hanc nemo vacuus rogauit:
Ne Turca quidem.

SAN-

Digitized by Google

SANCTVS

IOANNES BAPTISTA

Virginis ex Conſobrinâ Nepos.

PRÆCONIVM.

Iamiam Numen aderit:
Adeſt iam Numinis Præcô.
Hoc Præcone;
Nemo maior, nemo minor.
Prophetarum poſtremus, Martyrum primus,
Solis Lucifer, Luciferi Veſper,
Meſſiæ magnitudinem ex ſuâ imagine expreſſit.
Immò Meſsiæ Myſtes, et Chriſti Chriſtus,
Mundi Luſtratorem luſtrali aquâ ſanciuit.
Ambigente Iordane, lauaret an lauaretur.
Nobilis fluuius, cæleſti Eridano minimè inuidus.
Nam ille in Cælum translatus, huic Cælum delatum:
Hem quantus: at quantulus fuit?
Tantam ſanctitatem ad nihilum redegit,
Cùm ſe Neminem *dixit.*
Tantòque ſe diminuens quantò cælitùs auctior,
Cùm Omnipotentiâ certauit.

Hic

Hic ne vinceretur, augentem vicit, ſe minuendo;
Illa vt vinceret, imminutum vicit augendo.
Adde, hoc Præcone
Nemo taciturnior, nemo vocalior.
Vix conceptus, ſilentium Patri indixit,
Vix formatus, Deum hoſpitem nutibus excépit;
Vix vtero egreſſus, ſolitudinem ingreſſus,
Hirtus, ieiunus, vigil,
Cum Angelis Angelus, Mutus cum Mutis viuens;
Quod loqueretur, tacendo didicit.
Nemo diutiùs infans fuit; nemo altiùs fatus.
In deſerto diſertus,
Et iam nihil niſi vox,
Rudes inſtruxit, auios reduxit,
Peccantes increpuit, Reges terruit.
Trunco etiam capite clamoſus,
Viuum ſe Morti approbauit;
Et ad Mortuos vitæ Præco deſcendit.
At at, procumbito Viator;
Præco ſiluit, Meſſias adeſt.

IE-

IESVS CHRISTVS

Dei, ac Virginis Filius.

META.

Siſtimur ò tandem tibi Clementiſsime Aſſertor,
Sacri Voluminis Alpha & Omega:
Non longiùs vagaturi, te contacto.
Quò enim procedat qui te accedit, vltimā rerum Metam?
Tu Auíti Generis Meta:
Matris annos in Proauis numeraturus,
Trium & ſexaginta Patriarcharum Stemma claudis;
Omnium nobiliſſimum, quia notiſſimum.
Nam Patritij Stipites reliqui,
Quâ commendantur vetuſtate carioſi,
Simul eduntur, & exeduntur.
Tu antiquorum antiquiſsimus, nouiſsimorū nouiſsimus;
Maioribus maior, poſterior poſteris;
Seuiſti nobilitatem tuam, & meſſuiſti:
Verè tuam, quia à te fluxit, in te redijt.
Tu Diuinorum Operum Meta:
Cæleſti ſatu mortalia cæleſtibus nectens,
Ex Deo Homo, ex Virgunculā Deus,

Digitized by Google

Quod vnum deerat vniuerſitati miraculum, expleuiſti.
Tu Temporum Meta:
Summo ſolſtitio, nocte mediâ, anno extremo, natus;
Solis fugam, vmbrarum incrementa, anni lapsũ, inhibuiſti;
Et geminus verè Ianus,
Antiqui nouiq; Sæculi intercaláris Spectator,
Pacem, vti terminales Ferias, Orbi indulſiſti.
Tu Dignitatum Meta:
Quâ in Stabulo cõtactâ Purpurati Aſtronomi retroceſsére.
Nam quis vltra Bubíle illud faſtus explicet,
Vbi ſuperbiæ frænum eſt fœnum?
O nouæ Aſtronomíæ ſectanei Reges!
Ceteri Preſepe inter Stellas, hi Stellas in Preſepi obſeruarũt.
Scitè igitur capitum decora ante tuos pedes proiecére;
Gnari, dignitates deſinere vbi incipiunt.
Tu Moſaicæ legis Meta:
Duriſsima iura circumcíſus circumcidiſti,
Et inamœna Synnagogæ ſpatia metaſti;
Lapideo illo gladio pro limitaneo lápide, infixo.
Tu Sapientiæ Meta:
Phariſaicam Templi Exedram duodennis euertiſti.
Nam te audito, qui omnia docebãt, nihil ſe ſcire didicerũt:
Et Infante Magiſtro, ſe nouerunt Infantes.
Tu Infernæ potentiæ Meta;
Spectante Solitudine cum Lucifero congreſſus,
Auidum eſuriendo ſtrangulaſti;
Et inceſtam illam naturam, æternæ flammæ cuſtodem;
Malarum Veſtalium ſupplicio de rupe impellens,
Heſperum feciſti ex Lucifero.

Tu

Digitized by Google

Tu Peccati Meta:
Iordanem intrando abluens, vt aliorum ſordes elueret;
Herculeæ inſtar columnæ, fluctibus demerſus,
Vndarum & ſcelerum curſum progredi vetuiſti.
Tu Votorum Meta:
Patrium orbem benemerendo diſcurrens,
Fatigato ſæpiùs pede, numquam manu,
Supplicia à ſupplicibus auertiſti.
Tu Mortis Meta:
Arboris eiuſdem paxillo, quo Mors Adamum transfixerat;
Æquâ talione Mortem confixiſti:
Quæ funeſtiſsimo exacto ſtadio,
Ad eundem ſtipitem vndè mota fuerat, ſtetit:
Et Adamo altero abſorpto, priorem vomuit.
Tu Gloriæ Meta:
Æneos Orci poſtes cruentâ dexterâ eluctatus,
Gementem ſub Terras Patriarcharum Populum,
Ab Tartareis ignibus ad Empyreos euexiſti:
Relictisq; in Monte veſtigijs, quæ inſiſteremus,
Tam faciles ad te aditus pandis, vt volare ſit velle.
Te igitur Beatiſsimam omnium rerum Metam
Ex deſtinato aſſequutus; exacti operis curſum ſiſto:
Hoc vno rectum, quòd ad te peruénit.
Is enim errat, qui à te deerrat.
Hic feſtiuo celeuſmate Stationem occupans,
Foliorum carbaſa complico:
Et pro anchora, emeritum calamum figo,
Anno tuo 1643.

Digitized by Google

Digitized by Google